

JÓESTÉT!

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
CALEA REGELE FERDINAND 64-66
TELEFON : 20-61

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
Felolvas szerkesztő: MAYER ANTAL

CLUJ, 1938 VII. ÉVFOLYAM
JANUÁR 1.
1. SZÁM

Szombat

Isten veled 1937...

Bucsuzunk... s a bucsu most az egy-szer senkinek sem fáj. Isten veled 1937-es esztendő, Isten veled! Legyen könnyebb számodra az örökkévalóság végtelensége, mint amilyen keservesen nehéz voltál te a mi számunkra! Pedig kerek egy esztendővel ezelőtt mennyi reménységgel, hittel és bizalommal vártunk! S ime: mivé lettek reményeink egykor színpompás virágai?... Gízzá fonnyadva mindegyeszig leköcsak. Vártuk a békét, a gazdasági megújodást, a politikai ellentétek áthidalását, gyűlöletek lehiggadását, igazságtalanságok orvoslását, jó és rosszhi szemű hibák és tévedések jóvátételét... De lám, ha számot vetünk az elmúlt 12 hónap eredményeivel: elszoruló szívvel állapíthatjuk meg, hogy főkönyvünknek csak veszteség rovatát tölthetjük ki, a nyereségoldal üresen maradt. Nem nyertünk, nem kaptunk, nem találtunk semmit. Vagy legalább is semmi olyasfélért, aminek hasznát láttuk, vagy aminek szívvel-lélekkel örvendezhettünk volna... Igen bizony: Ha terepszemlélt tartunk vágyaink, óhajaink, jogos igényeink nagy temetőjében, megdöbbenve eszmélünk rá, hogy milyen sokszor és mennyi mindent temettünk.

Pedig Isten látja lelkünket: szerények voltunk. Ő, a történelmi forgatag zajlásában megtanultunk igénytelennel lenni. Lenyestük vágyaink szárnyait és álmainkban sem óhajtottunk számunkra elérhetetlen magasságokba repülni. Tudtuk — mert az új idők új arcúlatá késztetett rá bennünket —, hogy mik a kötelességeink és beletörődve a Gondviselés kifürkészhetetlen akaratába zokszó nélkül s megadással hordoztuk sokszor alig-alig elviselhető terheinket. Biztunk a megértő kiegyenlítődség elkövetkezésében. Mert úgy tanultuk, — az örökkévaló Írás tanított meg erre bennünket —, hogy a békességgel tűrők előbb, vagy utóbb jutalmat nyernek.

Sajnos, sajnos: csalódtunk! Az 1937 év csak keserűségeket, újabb megpróbáltatásokat és terheket hozott a számunkra. Csak a vége felé, az utolsó napok során, amikor a szavazó urnák előszólították Románia választásra jogosult polgárait, csillant fel lelki szemeink előtt az örömmel egy halavány kicsi mécseslángja. Láttuk és boldog büszkeséggel láttuk, hogy a román határok között élő magyar nép gerincesen állja meg a helyét és sem jobbra, sem balra nem tántorodott el az ígéretek áradat-özönében. Mert innen is, onnan is témerdek sokféleképpen ígértek. De a sok csalódás és megpróbáltatás kijózanított bennünket s a soraink közül mind kevesebben szaladnak lidérces álmok után. A választási előkészületek menete és még inkább a választási eredmények tényéről győzhet meg mindenkit, hogy a réginiel jóval öntudatosabb kisebbségi magyar nép néz szembe az elkövetkezendő 1938-as új esztendő ismeretlen lehetőségeivel.

Isten veled 1937... Adja az Ég, hogy ifjú utódod tarsolya örömmel és vigaságokkal legyen telve!... Hozná bár a szeretetteljes megértést, hogy valóságga lehessen az Ige: „dicsőség a meny-nyekben az Uristennek és békesség a földön a jószándéku, igaz embereknek!”

Teruelnél dől el a spanyol polgárháború további alakulása

Spanyolországnak szánt legyvereket foglaltak le Bordeauxban - Anglia nem találja kielégítőnek Japán jegyzékét - Gözerővel nyomulnak a japánok Csingtau felé - Kereskedelmi egyezmény Moszkva és Tokió között

Német-sziámi megnemtámadási szerződést kötöttek

(HENDAYE.) (Reuter.) A világ közfigyelmé a Teurel környéki harcokra összpontosul, — írja a Times katonai szakértője — mert ezen a frontszakaszon dől el a spanyolországi küzdelmek további sorsa.

Amennyiben ugyanis a nemzetiek a köztársaságiak terueli részsikereiket is meghisítják és eredményeiket megsemmisítik, ez a valenciai kormány hívei számára helyrehozhatatlan morális vereséget jelent és nem kétséges, hogy a Franco tábornokkal szemben tanúsított további ellenállás önmagában fog összeomlani. Ezt — folytatja a Times — a baloldal is erősen érzi és azért igyekszik Aranda tábornok felszabadító hadműveleteit minden vonalon megakadályozni. Viszont a nemzetiek is igyekeznek ezen a részen döntő eredményt kicsikarni, amit mi sem igazol jobban, mint az a lázas átcsoportosítás, amely az egész nemzeti vonalon megindult.

A küzdelem egyébként az egész, most már 37 kilométer széles fronton változatlan hevességgel folyik. Aranda tábornok a terueli szakaszokat uraló magaslatokat ostromolja, hogy a várost körülvevő köztársaságiakat átkaroló mozdulattal visszavonulásra kényszerítse. Ez mindeztideig, annak ellenére, hogy Salamanca több stratégiai fontosságú pont elfoglalását jelentette, nem sikerült. Ellenkezőleg, amint több távirati iroda is közli, a köztársaságiak

tegnap elzárták a védők elől a vízszolgáltatást, úgy, hogy a bennszorultakat komoly vízhiány fenyegeti.

A terueli leadó mindenek ellenére is arra szólította fel a nemzetieket, hogy ne törődjenek a város védelmének körülményeivel, hanem fordítsanak több gondot fontosabb harcászati feladatok megoldására,

mert sikerült kutakat ásniok és így a szomszúság ellen védve vannak, élelmiszerük és municiójuk is van elég, úgy, hogy minden aggodalom felesleges.

A legutolsó jelentések szerint Aranda tábornoknak sikerült a köztársaságiak vonalát egy helyen áttörni és egészen a város északi részéig előnyomulnia, ahol igen nagy hadizsákmány jutott kezükre. Több száz foglyot is ejtettek. Ezt a híradást még nem erősítették meg. Heves légibomba és tüzérségi támadást jelentenek Madridból is, ahol a nemzetiek szemmel láthatólag azért foglalkoztatják állandóan a köztársaságiakat, hogy a csapatok elvonását és a terueli részre való szállítást megakadályozzák. A demonstratív jellegű bombázás

azonban a Havas iroda közlése szerint igen nagy károkat okozott.

Fegyvercsempész hajó rakományát foglalták le Bordeauxban

(BORDEAUX.) (Reuter.) Az Echo de Paris és az Intransigeant munkatársai-
nak jelentése alapján a francia ható

Most tanulmányozza a Japán jegyzékét az angol kormány

(LONDON.) (Reuter.) Amint Londonból közlik, Eden külügyminiszter tegnap érkezett meg karácsonyi szabadságáról a brit fővárosba és áttanulmányozta a Japán válaszigjegyzékét, hogy a mai minisztertanácsban arról tájékoztatót nyújtasson. A jegyzék, amint beavatottak tudni vélik, lényegében megfelel a várakozásnak, bár Anglia a garancia kérdés megoldását nem találja teljes egészében elfogadhatónak. Emiatt minden valószínűség szerint újabb jegyzékváltásra kerül a sor.

Rohamlépésekben Csingtau felé (PEIPING.) (Reuter.) A japán hadsereg feltartóztatlanul halad Csingtau felé, melynek kiürítésére a kínai hatóságok már minden előkészületet megtettek. A japán üzleteket és lakásokat kifosztották és aláaknázták az állami épületeket. A csingtaui fehér lakosság, amint az Exchange Telegraph közli, polgári védőosztagokba tömörült, hogy vagyoniának elrablását megakadályozza.

Kanton ismételt bombázása (HONGKONG.) (Reuter.) Kanton tegnap ismét nagyobb légitámadás színtere volt. Rendkívül figyelemreméltó körülményként említik a hongkongi híradások azt a tényt, hogy az utóbbi napokban egyetlen kínai gép sem szállt fel a támadók elűzésére.

Újabb szigeteket foglalt el a japán admirális

(HONGKONG.) (Reuter.) A japán admirális a Hongkong környéki összes szigetekre ráteszi lassan a kezét. Tegnap újabb két szigetet szállított meg és tekintélyes számu csapatot tett partra. Szovjet-japán kereskedelmi szerződést kötöttek.

(TOKIO.) (Reuter.) A szovjet és japán delegátusok tegnap irták alá az 1938. évre szóló kereskedelmi szerződést és meghosszabbították egy évre a halászáti megállapodást is.

Heves sajtó vita a párisi sztrájk miatt

(PÁRIS.) (Reuter.) Bár a párisi közalmazottak az egész vonalon beszüntették a sztrájkot, a sajtóban mégis rendkívül heves vita indult meg afelett, hogy Chautemps miniszterelnök tett-e kötelező erejű ígéretet a munkáskövetelések teljesítésére. A baloldali lapok szerint

ságok egy szovjet kereskedelmi hajóra lettek figyelemesek, mely a papírok szerint mezőgazdasági gépeket szállított volna el Franciaországból. Elindulás előtt azonban a rakományt átvizsgálták és kiderült, hogy a ládák fegyvert és municiót tartalmaznak. A szállítmányt elfoglalták.

a munkásság elérte célját, mert Chautemps minden kívánságukat teljesíteni fogja.

Ezzel szemben a mérsékelt és jobboldali lapok azt állítják, hogy

a kormányfő elzárkózott a követelések teljesítése elől és így az egész sztrájkmozgalom eredménytelen volt.

Figyelemre méltó, hogy az ellenzéki sajtó mennyire heves és összehangolt áradás-sorozatba kezdett, egyhangulag követelve, hogy

Chautemps azonnal szakítson meg minden érintkezést a kommunistákkal, akiket ki kell zárni a népfronti kormányt támogató pártok sorából.

Lemondott Nahas pasa kormánya (KAIRÓ.) (Reuter.) Nahas pasa egyiptomi miniszterelnököt és kormányát Faruk király tegnap legfelsőbb kézireál felmentette állásából és Mohamed Mahmud pasát bízta meg kormányalakitással. A felmentés indoklása az volt, hogy Nahas pasa és kabinetje nem tartották tiszteletben a közszabadságokat. Mahmud pasa kijelentette, hogy amennyiben sikerül kormányát megalakítania, tiszteletben fogja tartani az Angliával kötött megegyezéseket és külpolitikai magatartását is tökéletesen az előző kormányhoz igazítja. A változásnak tehát kizárólag belpolitikai vonatkozásai lesznek.

Német-sziámi megnemtámadási, gazdasági és kulturális szerződést kötöttek

(BANGKOK.) (Reuter.) Tegnap parafták Bangkokban a német-sziámi megnemtámadási, gazdasági és kulturális egyezményt, melynek, tekintettel Sziám földrajzi helyzetére, a francia Indokínát érintve, óriási jelentősége van. A szerződés megkötése igen nagy feltűnést keltett és a párisi esti lapok egyelőre kommentárok nélkül, de kivétel nélkül vezető helyen közlik.

Eden Franciaországba megy (LONDON.) Eden angol külügyminiszter a jövő héten rövidebb pihenésre Dél-Franciaországba utazik. Távolléte alatt Chamberlain helyettesíti. Eden Franciaországban pihenője ellenére valószínűleg több francia politikussal tárgyalni is fog.

Revízió alá veszik az összes állampolgársági igazolványokat, italmérési, dohányárusítási engedélyeket, valamint 1919-ig visszamenőleg az orvosi és gyógy-szerészi okleveleket

Az új Goga-kormány a sajtó nacionalizálását tervezi - Öfelsége és Goga miniszterelnök az új év éjszakáján beszélni fognak a rádióban - A kormány nyilatkozatában indokolja meg a három nagy bukaresti lap beállítását

Szigoru idegenellenőrzés készül az egész országban

BUCURESTI.) Az udvari marsalli hivatal közlése szerint

Öfelsége tegnap ebédén látta vendégül Tatarescu volt miniszterelnököt és feleségét.

Délután Goga miniszterelnök jelent meg kihallgatáson az uralkodó előtt.

Az újév alkalmából Öfelsége hadiparancsot fog intézni a hadsereghez,

előzőleg Szilveszterkor az uralkodó rádión beszél az ország népéhez, majd az ország népe nevében fejezik ki Öfelsége iránt a hódolatot.

Öfelsége rádióbeszéde előtt éjjelkor a rádió jelzést ad, majd jelzi az újév kezdetét s azután következik az uralkodó beszéde.

Goga miniszterelnök az éjszaka folyamán ugyancsak beszélni fog a rádióban.

Ujabb kinevezések

A kormány tegnap újabb kinevezéseket eszközölt. Az Ordinea szerint dr. Ilie Radulescut, a Porunca Vremii főszerkesztőjét Rómába meghatalmazott miniszterként nevezték ki.

Ugyanakkor cáfolják azt a hírt, hogy Ghica Macarescu lenne az új kereskedelmi és ipartügyi államtitkár. Virgil Neste ügyvéd, volt turnuseverini polgármester az igazságügyminisztérium főtitkára lett. Számos új prefektust is neveztek ki a belügyminiszter, többek között

Erdélybe Szilágymegye prefektusává dr. Vidican Teodort, Máramarosba pedig Constantinescu tábornokot nevezték ki. Eugen Cristescu közigazgatásügyi vezérfelügyelő a Tempo szerint az állambiztonsági hivatal vezérigazgatója lesz. Ugyan csak a Tempo közli, hogy Grigore Filipescu, aki jelenleg külföldön tartózkodik, távozik a Telefonsaság igazgatósági elnökségéből. Új államtitkárokat is neveztek ki. És pedig dr. Silviu Dragomir kolozsvári egyetemi tanár tárcanálküli államtitkár lesz.

További államtitkárságokat kaptak Ezescu I. D. a pénzügyeknél, Leon Scridon és Lucian Blaga, a külügynél Vasile Prelipceanu, a földművelésügynél dr. dr. Baci, az igazságügynél dr. prof. Constantin Tomescu, a kultuszminisztériumnál és dr. prof. I. Gh. Savin a nemzetnevelésügyi minisztériumnál.

A kormány tervei

(BUCURESTI.) Az új kormány programjával kapcsolatosan különféle, részint már megerősített, részint még megerősítésre kerülő hírek kerültek forgalomba. A tegnap esti minisztertanácsi napló szerint a kormány elhatározta az 1919-től kezdve máig kiadott összes orvosi és gyógyszerési oklevelek felülvizsgálását. Ugyanakkor Banu népjóléti miniszter kihallgatáson fogadta Stratulat vizsgálóbíró, akitől részletes tájékoztatást kért a nemrég leleplezett oklevél-hamisítási ügy állásáról. A Tempo szerint a kormány erővel készül arra, hogy törni a drágaságot és meg akarja olcsóbbítani az elsőrendű közszükségleti cikkeket. Ebből a célból megszünteti az összes trösztöket és kartelleket. A megolcsóbbítandó cikkek között szerepelnek a cukor, a gyapot, vas és faszén. Ezenkívül megakadályoznak mindenféle árúüzérkedést. Ecélból lándzsás csapatokat alakítanak, amelyek szigorú ellenőrzést gyakorolnak az összes áruházaknál és vállalatoknál. Másik fontos intézkedése lenne a kormánynak, a melyet azonnal alkalmazni kívánna: az országban tartózkodó összes idegenek ellenőrzése. Az összes utlevéllel az országba jött külföldieket el akarják távolítani és revíziót alkalmazni mind az azok között az állampolgárok között, akik az utolsó tíz évben kapták meg állampolgárságukat. Híre terjedt annak is, hogy az új kormány a cenzura megszüntetését tervezi. Ezt a hirt kormány részről határozottan megcáfolták. Ugyancsak a Tempo jelenti, hogy a kormány a sajtó nacionalizálását tervezi. Törvényjavaslat készülne, amely szabályozni fogja az újságírói hivatás gyakorlását. A sajtót úgy fogják tekinteni mint valami állami intézményt és csak azok az újságírók dolgozhatnak, akik a tervezett törvényjavaslat feltételeinek megfelelnek.

A Porunca Vremii azt jelenti, hogy a szerdai minisztertanács elhatározta, miszerint rendeltörvénnyel visszavonja a zsidók részére kiadott összes szesz, ital és dohányárusítási engedélyeket. Zsidó kereskedők nem kapnak többé letelepedési engedélyt a falvakban és akik ott tartózkodnak, azokat távozásra kényszerítik. Ugyanez a lap más részről jelenti, hogy a kormány az összes zsidó kezén levő birtokok kisajátítását tervezi és az 1920 óta kiadott zsidó állampolgársági okmányok érvénytelenítését. Ez a hír megerősítést igényel. Egyéb ként tegnap visszavonták az összes újságírói vasuti igazolványokat, amelyek zsidó vallásúak kaptak.

Uj választási törvény

A Timpul azt a hírt közli, hogy az újév első napjaiban egy új törvényrendelet jelenik meg, amely módosítja a választási törvényt. Az új törvény szerint az a párt, amely a választásokon relatív többséget nyer, részesül a választási prémiumban, vagyis megkapja a mandátumok felét s csak a másik fél kerül elosztásra a többi pártok között. A többségi pártot is beleértve. A Currentul pedig megjegyzi, hogy a megválasztott parlament csak megalkul, február 16-án összeül és azonnali fel is oszlatják. Az újabb választások március végén vagy április elején akaják megtartani.

A tegnapi Monitorul Oficial az Adeverul, Dimineata és Lupta betiltásával kapcsolatban kormánynyilatkozatot közöl, amely szerint ez azért történ azonnali érvényességgel, mert a lapok szelleme ellentétben állott a hagyományos román szellemmel, veszélyeztetve az ország erkölcsi érdekeit, a nemzet és keresztény eszméit és olyan érdekeket szolgált, amelyek az országgal ellentétben állottak.

Miniszteri körrendelet

Urziceanu belügyminisztériumi vezértitkár körrendeletet küldött a prefektusoknak, amelyben felhívja őket hogy istentisztelettel kapcsolatos nagy ünnepeket rendezzenek és az istentiszteleteket ajánlják fel Öfelsége egész ségére és tiszteletére, illetve azoknak a nemzeti harcosoknak emlékére, akik a Krisztusért, királyért és nemzetért vívott harcokban elesetek, — jelenti a Porunca Vremii.

Az ellenzéki front

Maniu Gyula, lapjelentések szerint, tegnap Bukarestből Badacsonyra utazott, Mihailache pedig, a nemzeti parasztpárt másik vezére Dobrestibe. A Timpul ugyanakkor jelenti, hogy Dobrescu Demetert Bukarest volt nemzeti parasztpárti polgármesterét, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, barátai felérték, hogy mielőbb térjen vissza, mert Calinescu belügyminiszter tárgyalni kíván vele. Nincs kizárva, hogy Dobrescu a kormány támogatására akarják megnyerni. Bukarest új főpolgármesterevé egyébként Braescu ügyvédet nevezték ki.

Politikai körökben élénken kommentálják, hogy

Jorga volt miniszterelnök, aki tudvalevően választási és kormányzati kartell kötött a helyéről most távozott Tatarescu kormánnyal, tegnap hosszabb látogatást tett Calinescu belügyminiszternél és Istrate Micescu külügyminiszternél.

Flandin cáfol

(PÁRIS.) Flandin volt francia miniszterelnök, aki nemrégiben Németországban járt és többek között magával Hitlerrel is tárgyalt, érdekes nyilatkozatot tett közzé. Ebben

a leghatározottabban megcáfolja egy amerikai újságnak azt a híret, hogy berlini látogatása alkalmával Göbbels és Neurth kijelentették volna előtte, hogy a Harmadik Birodalom továbbra is igényt tartana Elzász-Lotharingia területére, ha Franciaország nem mond le Csehszlovákia megsegítéséről és nehezíti Németország ausztriai terveit.

Flandin szerint ilyen kijelentés előtte soha semmiféle formában nem hangzott el.

Moszkva is szállít hadi-ajutagot Kínának

(BERLIN.) A DNB ügynökség a Tass róda egy honkeni híradása alapján közli, hogy a híradás szerint a szovjet zuttal első ízben ismert be, hogy hadi anyagot szállít Kínának. Ez a hadiszállítás azonban viszonylag kisméretű Anglia, Franciaország, az Egyesült Államok stb. nagyarányu kínai hadianyagszállításai mellett, amelyek állandóan tartanak.

— Habsburg Ottó a spanyol trónra pályázik. A londoni Star című lap azt a szenzációs, de megerősítésre szoruló hírt közli, hogy Habsburg Ottó herceg rövidesen bejelenti igényét a spanyol trónra. Ottó spanyol királyságát állítólag Franco tábornokon kívül az angol kormány és a Vatikán is támogatná.

— Január 15-én életbe lép az új tűzifa és petróleum tarifa. Bukaresti jelentés szerint az új tűzifa, fűrészfűrész és petróleumtermék tarifa, amely az első tervek szerint január 1-én már életbe lépett volna, csak január 15-ével fog ténylegesen életbe lépni. Addig a szállításokat az eddigi tarifa mellett eszközlik.

Boldog újévet kíván

üzletfeleinek és vevőinek a „REGHINA”

harisnya és rövidáruüzlet, Piata Mihai Viteazul 9.

Boldog újévet kíván kedves vendégeinek a Takács cukrászda Str. Barföld 10.

Kik lettek a magyarság új képviselői?

(BUCURESTI.) A központi választási bizottság most tette közzé a legutóbbi kamarai választások eredményeképpen megválasztott 19 magyarpárti képviselő névsorát megyék szerint:

Háromszék: Dr. Pál Gábor vagy dr. Bartha Ignác.

Udvarhely: Dr. gróf Bethlen György vagy dr. Willer József.

Maros: Dr. gróf Bethlen György vagy Laár Ferenc.

Kolozs: Dr. gróf Bethlen György vagy dr. Szász Ferenc.

Szilág: Bárá Jósika János vagy Bölönyi Pál.

Torda: Dr. Gáll Miklós.

Brassó: Szabó Béni.

Szatmár: Dr. gróf Bethlen György vagy dr. Parecz György.

Arad: Dr. Parecz Béla vagy Kintzig János.

Szamos: Dr. Bene Ferenc vagy Áján Fodor.

Kisküküllő: Dr. Gyárfás Elemér vagy dr. Barabás Béla.

Bihar: Dr. Soós István.

Temestorontál: Dr. Willer József vagy dr. Oberh Zoltán.

Alsófehér: Dr. Miller Jenő.

Nagyküküllő: Dr. Gyárfás Elemér vagy dr. gróf Bethlen Bálint.

Szörény: Dr. Jakabffy Elemér.

— A zöld szem diadala. Az amerikai férfiak legjobban a zöldszemű nőket kedvelik. 500 megkérdezett férfi közül 35 százalék szavazott a zöldszeműekre.

Körülbelül 20 százaléknak a kék szemű kedvence. A barna szem csak tíz, a szürke öt százalék szavazatot kapott.

— A WINDSORI HERCEGNÉ BABÁJA. A windsori hercegné egy babát küldött W. E. Hill-nek a dél-walesi bányászszövetség jótékonyági bizottsága titkárnak. A kisérvéljében arra kérte a titkárt, juttassa el a babát valamilyen munkanélküli bányász kislányához. — A baba kicsi anyukája lenne-e olyan szíves, — írja a windsori hercegné — hogy Wallisnak nevezze el a babát? A windsori hercegné és a hercegné különben arcképükkel ellátott tarácsnyi lapokat küldött az ismerőseknek. A képeslapot Etienne Drian francia művész rajzolta.

— Három napig szünetel a letétpénztárak munkája. Az évvégi zárlat miatt a letétpénztárak munkája 3 napig szünetel és az intézetek hétfőig zárva tartanak.

— Aranyjubiläumot ült az önkéntes néma. Newyorkból jelentik: Audubon városban (Iowa állam) William Perry 76 éves lakos szótlan csendben ülte meg önkéntes némaságának aranyjubiläumát. Ötven évvel ezelőtt menyasszonya az áltár előtt elhagyta és a szerencsétlen Perry akkor megfogadta, hogy mindaddig nem szól egy szót sem, amíg szerelmese nem tér vissza. Azóta kíváncságot csak írásban közli környezetével. Minden vasárnap felölti lakodalmi öltönyt, három és fél kilométert gyalogol a templomba s ott néma, de buzgó imával ostromolja az Egek Urát, hogy lágyítsa meg menyasszonya szívét.

B. U. É. K.

A sűrűn hulló apró hópolyheket a szél hol szelid pajkossággal, hol pedig kiméltelen dühvel vágja a siető emberek arcába. De ki törődik ma ezzel? Szilveszter van... Mindenki örül: örvend annak, hogy elmúlt egy sok megpróbáltatással telt év és mindenki reménykedik, hogy jön egy jobb, szebb és redja nézve kedvezőbb esztendő. Jól lehet hideg van, de mégis mindenki izad, mert siet, rohan bevásárolni, adósságot fizetni, ügyes-bajos dolgait elintézni, ugyanis senki sem szeret „tisztáltnul” átlépni az új esztendőbe. Egy gondolat izgat mindenkit. Nem kérem, nem ágyban párnák között halni meg. Dehogy! jól mulatni, enni, nagyokat inni, üdülve, ujjongva fogadni az Új esztendőt. Talán ez a nap a legszebb — mert a legreményteljesebb. Az emberek babonásk. Kost, was kost? Fontos az, hogy jól teljen. A másnapi katzenjammer igazán nem számít... Megéri, mert rózsás színben pillantja meg az újszülött esztendőt és úgy véli, hogy az kegyesen mosolyog rá. És ki meri neki azt mondani, hogy az újév hidegen, józanul jelenik a tizenkettedik harangütés után? Vagy talán úgy vélik, hogy árt annak a pezsgőnek, vagy bornak, ha megisszák? Utóvégre azért ital, hogy igyák. A képményseprő-járás, a malacvisítás, pezsgődurrogás, tuss-huzás, szesz-gőzös mámor káoszában a gavallért nem érdekli a főur ceruza-dárdája, amit csak másnap a fejfájás szörnyű érzésével konstátál...

Apropo: szegény kis malac. Ő a Szilveszter éjszaka dédelgetett kedvence, de egyben áldozata is. Mindenki boldog, ha megsimogathatja, ha a farkára kötött piros szalagból legalább félcentit vehet. Miért tartják ezt szerencsének, Hölgyek és Urak? Azért mert orrával turja a földet. Na köszönöm, de azt még igazán nem tartom szerencsének, hogy orrommal turjam a földet, éppen elég a verejték-hullatás... Sikongva ünneplik disznó-fiókat, hogy néhány órával később annál mohóbban falják fel. De azért szép az ő halála, amely az ünnep és hozsonnázás közben éri utól. Kicsi guci! Legyen neked könnyű a bor, amely úgy vágyakozik utánad a gyomor-temetőbe...

Galileinek soha nem remélt sok tanut termel ki egy ilyen szilveszteri éjszaka, mert aki még nem tapasztalta, vagy nem tudja, az is esküvel bizonyítja, hogy „mégis mozog a föld”... Ez a csunya golyóbis.

És érdekes: reggel felé már a fiakerben két ló szalad, a Szamos is kilép medréből s szegény vő ráadásul még két anyóst is lát. Azok a vacak házak pedig folyton azzal ijesztgetik az embert, hogy ráesnek, vagy neki mennek, azért kénytelen az ember dülöngélve menni, hogy elkerülje a minden pillanatban bekövetkező katasztrófát...

Egy kissé elmorfondiroztunk és az újév-várás izgalmában nem is vesszük észre azt a megtört, rancos, csoszogó léptekkel totyogó alakot, akinek körvonala egészen elhalványodnak a sűrűn hulló hófüggöny mögött és hirtelen köddé változik a távozó Ő-esztendő.

Hogy az új esztendő mit tartogat tarsolyában számunkra, az talány, rejtély. Jó hogy nem tudjuk, mert akkor talán még szilveszterezni sem volna kedvünk, mert elvesztenénk azt a kis optimizmust, reményt, amely még szívünkben él az új esztendő derengő hajnalán...

Kívánunk boldog új esztendőt olvasóinknak és azt hogy mindazok a kívánságok, amiket és amelyeket maguknak elképzelnek és óhajtanak teljesüljenek.

(em—gyé.)

— Jorga magas királyi kitüntetést kapott. Bucurestii jelentés szerint Őfelsége saját elhatározásából Jorga volt miniszterelnöknek az I. Károly rend nagy dísznyaklancát adományozta.

— Ilasievici tábornok hadsereg felügyelő lett. Ilasievici tábornok, volt reményvédő minisztert kinevezték a hadsereg harmadik felügyelő tábornokává.

Csökkent a házasságkötések száma 1937-ben

Emelkedett a születések és halálozások száma

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A város anyakönyvi hivatalában most, az ő-esztendő agóniájának idején, lázas munka folyik. Készül Kolozsvár 1937. évi népmozgalmi krónikája. Ebből tudjuk meg, hogy egy esztendő folyamán mennyivel szaporodott, vagy csökkent a város lakossága. Hány házasságot kötöttek és hány szépen indult frigy szakadt ketté. A népmozgalmi statisztika előreláthatólag csak új év első napjaiban lesz készen, de máris megállapításokat lehet tenni a város életéről és haláláról. Eről a kérdéssel beszélünk Muresan Gheorghe anyakönyvvezetővel.

— Örvedetes tényként kell leszögez-nem — mondotta az anyakönyvvezető — hogy

a születések száma évről-évre emelkedő irányzatot mutat.

Ennek különösen a most letűnő évben. magyarázata az, hogy az új büntetőtörvénykönyv szigorú

szankciókat ír elő az abortusz esetében.

Másrésről a viszonylag kiegyensúlyozottabb gazdasági élet adja meg a magyarázatot a születések emelkedésére.

— A születések mellett emelkedett a halálozások száma is. Évről-évre így van és ez természetes jelenség, mert a város lakosságának száma egyre növekszik.

A házasságkötések száma a községi illeték életbeléptetése miatt nem mutatja azt a fejlődést, mint annakelőtte.

Ebben az évben valamivel kevesebb házasságot kötöttek, mint tavaly. Nagyon sok házassulandót elriaszt a községi illeték életbeléptetése. A házasságkötés mindig sok költséget emésztett fel. Ez a tétel most hatványozott mértékben áll fenn. Könnyen meg lehet, hogy a házasságkötések megkönnyítése érdekében a város vezetősége eltörli a községi illetéket.

MA NAGY SZILVESZTER-EST A SELECT-MOZGÓBANI MALAC-ÉS PEZSGŐSORSOLÁSI! Látogatóink tiszteletére MA ESTE a 9 órai előadás keretében nagy sorsolást rendezünk Minden látogató jegye mellé egy számat kap. Kérjük látogatóinkat, hogy őrizzék meg e számat, mert a nyertesek csakis a szám felmutatása ellenében kapják meg a nyert tárgyat.

Légvédelmi gyakorlat lesz január 9.-én Kolozsváron és Kolozsmegyében MI a kötelessége a lakosságnak a légvédelmi riadó alkalmával?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsmegye és Kolozsvár város gáztámadás elleni védelmi bizottsága hirdetményt bocsátott ki, amelyben a vármegye és a város lakosságának tudomására hozza, hogy az 1938. évi január 9.-én, vasárnap délután fél 2 órakor, valamint este fél 10 órakor riadó-gyakorlatot és világítás megszűntetési gyakorlatot tartanak,

abból a célból, hogy a lakosság hozzá szokjék azokhoz az intézkedésekhez, amelyeket komoly légítámadás esetén foganatosítani kell. A védelmi bizottság ebből a célból a következőket rendeli el: Január 9.-én, vasárnap délután fél 2 órakor Kolozsvár város és a megyei községei riadóállomásai harangok és szirénák útján veszjeleket adnak le.

A riadó hosszú és hárompercenként megismétlődő hangjelzés.

A vármegye és a város lakosainak a riadójel elhangzása után a következő kötelezettségei vannak:

A lakosság a riadójel hallatára a legközelebbi házakban, lakásokban, fériőhelyeken kell elrejtőzzék,

hogy ne legyen látható a támadó repülő gépek részéről és megkímélődjék a légi támadástól. Rejtekhelyül szolgálnak az épületek udvarai, a házak folyosói. A riadójel elhangzása után a lehető leg-rövidebb időn belül

mindenkinek el kell tűnnie az utcákról. Ugy a gyalog, mint a járműforgalom azonnal leáll

és a kocsikat, szekereket, járműveket az előre kijelölt házak udvarain vagy fériőhelyein helyezik el. A forgalom és a rejtekhelyek elhagyása csak a riadójel megszűnése után veheti kezdetét. A szabad közlekedésre szóló engedélyt a templomok harangjai és szirénák után hárompercenként megismétlődő rő-

vid hangjelzéssel hozzák a közönség tudomására.

Január 9.-én este fél 10 órakor a fenti eszközökkel és módon megismétlik a riadót. Miután az éjszakai riadó az összes világítási eszközök kioltásával jár, az összes külső világítás, az uccai lámpák, fényreklámok kioltása kötelező.

Hogy a lakások belső világossága ne zűrödjék ki,

a lakosok kötelesek az uccára nyíló ablakaikat a redőnyök lehúzásával, továbbá az ablaküvegtábláknak sötét színű papirossal való beragasztásával megakadályozni,

hogy így egyetlen fénysáv se szűrődjék ki. Az összes járművek, kocsik, autók kötelesek az összes lámpáikat leoltani.

A lámpákat meggyújtani és a forgalmat újól megindítani csak a riadó megszűnését jelző hangjelzés után szabad, amely jelzést hárompercenként megismétlődő rövid hangjelzéssel a templomok harangjai és a szirénák adják.

A bizottság felhívja a közönség figyelmét, hogy

saját érdekében kerüljön el minden csoportosulást

és a legszigorúbban tartsa be a fenti smerteltt rendszabályokat, mert a gyakorlat célja egyedül és kizárólag a közönség saját jól felfogott érdeke.

A rendőrségi és csendőrségi szervek a legszigorúbban fogják ellenőrizni a riadóval kapcsolatos fenti intézkedések és rendeletek pontos végrehajtását.

— Január hónapban Görög József nagy, amatőr kiállítást rendez Kolozsváron. Felhívja mindazon nők figyelmét, kik valamely kézimunkával részt akarnak venni, jelentkezzenek Str. Gri-gorescu 64. alatt, ház mesternél.

Bonyodalmak egy ügyvédi meghatalmazás körül

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A helybeli járásbíróson egy ügy tárgyalásán vita támadt az ügyvédi meghatalmazás szabályszerű aláírása körül. A járásbíró az ügyvéd ellen döntött és az ügy tárgyalását érdemben nem folytatta. A törvényszék most foglalkozott az ügygel és a meghatalmazás kiállítását megfelelően találta és az ügyet érdemben tárgyalásra visszaküldte az alsó bírósághoz, azzal az indoklással, hogy a feleket három bírói fórum döntése illeti meg és amennyiben a törvényszék az ügyben döntött volna a feleknek csak két fórum állott volna rendelkezésére.

Kitűnően sikerült a kolozsvári zsidóiparosok műsoros táncestélye

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári zsidó iparosok (Poalea Cedek) műsoros táncestélye kitűnően sikerült. A mulatság műsora rendkívül színvonalas volt. Különösen nagy sikert arattak a gyermekszereplők. A felnőttek közül Czer-jék Ilonka hegedűszólója aratott nagy sikert, akinek játékát zongorán Hajdu Nusi kísérte. Blau Ariene három klasz-szikus táncát lelkesen megtapsolta a közönség, Szócs Magdának pedig különösen a román tánc aratott zajos sikert. Bozsódi Jenőke, a gyermekbonviván nagy tetszés mellett énekelt, Khon Jiihak pedig szavalatáért kapott lelkes tapsokat. A rendezőség hölgytagjai izléeses büffét szolgáltattak fel, nagy áldozatkészséggel és agilitással. A büffében Szenes Dénesné, Schwartz Sándorné, Sioviits Hermanné, Indig Mórné, Eröss Jenőné, Pollák Bernátné, Kun Jenőné, Herman Jakabné, Herschkovits Ica, Herschkovits Béláné, Ehrent-hal Ferencné, Ehrental Lajosné, Stein Izidorné és Salamonné tevékenykedtek nagy lelkesedéssel. A mulatság főrendezője Eröss Jenő volt, aki fáradhatatlan tevékenységével biztosította a jótékony célu mulatság sikerét. A férfi rendezők közül lelkes segítő társai voltak Szenes Dénes, Kun Jenő, Tischler Sándor, Nussbacher Ernő, Rosenfeld Mihály, Schwartz Sándor és Kauffmann Dávid.

— ANGLIÁBAN TILOS KRISZTUST FILMEN MEGSZEMÉLYESÍTENI. Min Londonból jelentik, Angliában a brit filmcenzura a jövőben sem tekint el eddigi magatartásától, amely Krisztus személyének filmen való megjelenítését megtiltja. Hasonlóképpen megköveteli a cenzura, hogy a bibliai történetekből vett jeleneteknél a szereplők a régi hiteles szentírás szövegét mondják, hogy a jelenetek kiállítása megfelelően a hagyományoknak.

— Az újévi ünnepségek városunkban. A megyei prefektura 22575—1937 számú közlése szerint a január elseji ünnepségek városunkban a szokott ünnepi keretek között zajlanak le. Délután 11 óra 15 perckor Te Deum lesz a P. Cuza Vodan levő ortodox székesegyházban és a Te Deumon résztvesznek a katonai, polgári hatóságok, a nemzeti, kulturális és jótékonyági egyesületek vezetői is. Ugyanabban az órában istentisztelet lesznek az összes helybeli templomokban is a polgári és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében. A Te Deum után déli 12 óra 15 perckor a megyei prefektura dísztermében zajlik le a nagyománys fogadás. A helyi hatóságok vezetőit a megyei prefektura felhívja, hogy egész tisztviselői személyzetükkel együtt vegyenek részt a Te Deumon, míg a fogadáson csak a szolgálati főnőkökből alakult küldöttség jelenjék meg.

— Régi aranygincset találtak Angliában. Az angliai Catfordban egy régi ház lerombolásán dolgozó munkások régi kék agyagedényt ástak ki. Az agyagedény 117 régi aranypénzt tartalmazott; nagyobbbrészü I. Károly idején volt forgalomban. A talált érmék között a legnagyobbak mérete megközelíti a magyar ötpengősökét.

Boldog újévet kíván t. vevőinek és üzletfelneik a

Czink-gyár

Szilveszterkor

Az Óvárban, a POP ANA-féle vendéglőben, Strada ABATELE ZAVORAL 2-a.

Ingyen tombola

értékes tárgy- és malacsorsolással együtt, minden személy egy tombolajegyet kap. Disznótör, malacpecsenye, vásárhelyi vargabéles. — Küküllői és ménésmagyarádi fajborok. Eredeti ZWACK likőrök. Figyelmessé kiszolgálás, rendkívüli OLCSÓ árak! Elsőrendű cigányzene!

Sorsolás 12-kor

Csödbe ment a karácsonyi angyaljárás Marosvásárhelyen

(MAROSVÁSÁRHELY-TG.-MURES.) Az idén baj volt a karácsonyfákkal. Illetve, nem is annyira baj volt, mint inkább az, hogy valahol valamely nagy ókosok alaposan melléfogtak a karácsonyfa problémának.

Az történt ugyanis, hogy ide, Marosvásárhelyre például, alig érkezett egytizedannyi karácsonyfa, mint amennyire szükség lett volna. Mi voltunk azok a tavaly, akik éppen a „Jóestét!” hasábjain ellene beszéltünk annak a fajtású vandalizmuskak, amellyel ezer és ezer „fenyőcsémét”, vagontélszámra hurcoltak be legtöbbször a székelő erdők hivatásos fosztogatói, a városokba. Azt írtuk, hogy valamilyen formában illetékes erdővédelmi rendszabályok alapján intézményesíteni kellene a karácsonyfa kérdést, mert az, ami az utóbbi évek során feltájtékzott az angyaljárás cégére alatt, majdnem akkora csapást jelent az erdővidékek sok-százézeres lakóira, mint az a galopp-termelési iram, aminek áldozatául esett az egész Maros völgye. Most aztán, ahogy szokták mondani: „Adtál Uram esőt, de nincs benne köszönet!”, amennyiben ezidénre, csaknem teljesen eltűnt a karácsonyfa a piacunkról. Ugy mondják, illetékesek, hogy fajtási tilalmat rendelt el a minisztérium és ez az oka az ártatlan fenyőcskék pánik uralmának.

Ha a teljes irtási tiltalom fedi a valóságot, akkor ennek a melléfogásnak a következő karácsonyi ajándékszerű konzekvenciáit kellett a marosvásárhelyieknek lenyelnie. Először az lett, hogy a tavalyi 10 lejes karácsonyfáért 100 lejt kellene leszurkolni. Másodszor viszont az lett, hogy akinek nem volt 100 leje, az maradt fa nélkül, s mert manapság a száz lejtől több helyütt nincs, ebből kifolyóan karácsonyfa sem volt legtöbb helyütt. Harmadszor ezekszerint a cukrok és karácsonyfadiszkek mind a boltokban maradtak, ellenben a városkörnyéki fenyőfák javarészt mind ellopták az esthangulat leple alatt. A fajtás zónáját ilyenformán átplántálták faluról városra.

Lehetne talán kontingentálni a karácsonyfa kitermelés kultuszát is, amiből az következne, hogy a kecske is jól laknék és az angyaljárás is megmaradna.

Csak egy kicsivel több körültekintés kellene ehhez is.

**Boldog Újévet kíván
üzletfeleinknek
BONYHAY
busipari cég**

Sport

„Jó propagandát csinált a Venus a román labdarúgásnak Budapesten”

(BUDAPEST.) A bukaresti Venus szerdai játékával — bár nagyon kikapott — nagy tetszést aratott a magyar fővárosban. A sajtó általában igen rokonszenves hangon ír a román bajnok nagyszerű felkészültségéről és fejlett tudásáról. A Nemzeti Sport így ír: „A Venus csapata általában kisebb technikai készségű játékosokból áll. Az ő képességeiket erősebben befokozta a sikos talaj.

Amit azonban gyorsaságban, küzdőképességben, játékelgondolásban a Venus ezúttal is bemutatott, az már érett és nemzetközi viszonylatban is értékes futball.

Emellett a csapat tökéletesen fair. Csak nem érthetjük azt a megállapításunkat,

hogy

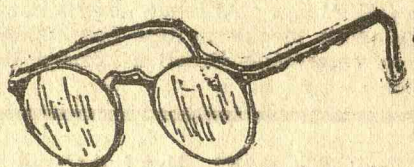
a Venus nálunk mindig szívesen látott vendég lesz.

Jó propagandát csináltak a román futballnak.”

Néhány nyilatkozat a mérkőzésről:

Eladescu, a Venus elnöke: „Még alunkban sem gondoltunk arra, hogy mi Budapesten megverjük a magyar válogatottat. Balszerencsénk volt s ehhez hozzájárul meg a gyenge játéktechnika is.”

Jánossy Béla, a Venus edzője: „Az eredmény igazságtalan, a talaj nagyon nehéz volt. Az eredmény egészen más is lehetett volna, hiszen három nagy gólhelyzetünk volt. Egyet Bodola, egyet Humis és egyet Válcov hagyott ki.



JÓ LÁTÁS! JOBB ÉV:

Jó látása lesz, ha szemüvegét orvosi rendelésre

M. GOLDNER optikusnál

csináltatja.

Cal- Regele Ferdinand 24.

(Janovitz férfiruha-üzlet udvarán.)

Magyarországi sportéletéről vajmi kevés adatunk van, tekintve, hogy Szovjetországgal egyetlen nemzet sem tart fenn kapcsolatot. Az szovjetsport fejlettségéről egy kis ízelítőt ad Tarisnak, a híres francia uszóbajnoknak nyilatkozata, aki most ért vissza többhetes oroszországi portyájáról: „Mondhatom, kitűnő az orosz uszók. Azt hittem, hogy legyőzők mindenkit. Csak láttam. Négy uszójuk van az oroszoknak aki 400 méteren öt percen belül tud. Általában minden távon kiválóak. Ha felvennék a nemzetközi kapcsolatokat Amerikával és Japánnal is versenyre kelhetnének. Reszkessetek uszók: itt a vörös veszedem.

Nem erősítették meg német részről Handrick olimpiai öttusa-bajnok hási hírlát. A londoni lapok fentartják híradásaikat.

Japán öt legjobb szíjője a jövő héten érkezik Európába, hogy itt készüljön a nagy versenyekre.

454 cm. A világ legjobb rudugrói az 1937. évi eredmények alapján: 454 cm Meadows USA, Sefton USA, 446 cm: Vaffoff USA, Warnerdam USA, 436 cm: Mauger USA, 435 cm: Oe japán, 430 cm: Adati japán, 426 cm: Osolin orosz, Ganslen USA, Dills USA.

Mit köszönhet a magyar kisebbség Bodolának? A Venus csapatával Budapestet tartózkodik egyik bukaresti sportvezér, ak Bodola Gyulával, a román bajnok kitűnő

nyilatkozata alapján a következőket jelentette: „Nem is tudják Budapesten, mennyit tett Bodola a romániai magyar kisebbség érdekében, mennyit és mi mindent köszönhetnek neki a magyarok. Rajta keresztül megismerték, majd megszerezték a magyarokat minálunk.”

200 dolláros pénzbírsággal sújtotta az amerikai öklívívözővetség Braddockot, a híres boxolót, mert nem állt ki Schmeling ellen. A szövetség most rájött arra, hogy igen olcsó büntetést osztott ki. Kimondta, hogy 200 dolláros büntetés a jövőben a legkisebb bírság lesz és csak léguelyuak kaphatják.

Futballtorna Bécsben. Újév első két napán nagyszabású nemzetközi futballtorna esz Bécsben a következő műsorral: Január 1-én: Austria—Sparta, Wacker—Slavia. Január 2-án: Austria—Slavia, Wacker—Sparta. Január 9-én és 16-án Prágában látszák le a torna második fordulóját.

76 méteres siugrás Norvégiában. Ezt az eredményt Vikersundban Haavik versenyző érte el. A szezon legnagyobb eredménye.

Magyar portyacsapatok eddigi mérlege

Kispest	2	2	—	11:3
Perencváros	3	3	—	21:6
Délmagyar válogatott	2	1	1	6:0
Hungária	4	2	2	11:4
Újpest	1	—	1	1:1
Budafok	3	1	1	6:7

—0—

Társaság

() A kolozsvári zsidó iparosok agglomerációja és a Haggibor javára a Regal Bar gazgatósága 1938. január 2-án délután 3 órai kezdettel műsorral egybekötött teadélután rendez. Kéri a város társadalmát, hogy ezen a jótékony célú rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen ziveskedjék.

() Istentisztelet. A Regele Ferdinand-ut nagytemplomban 1938 január 1-én, szombatán a Muszaf istentisztelet kivételével délelőtt fél 11 órakor kezdődik.

() Ó-év esti és újévi istentiszteletek az unitáriusoknál. Az unitárius templomban a szokásos ó-év esti hálaadó istentisztelet délután 5 órakor kezdődik s azon a könyvbeszéd és közéneken kívül hegedűszóló játéka is lesz és pedig G. Braga „La Serenata” című művét adja elő Utó Mária zenetárnő orgonakísérettel ifj. Márkos Albin enetanár. Újév első napján a délelőtti istentiszteleten Ürmösi Károly esperes-lelkész tart egyházi beszédet. A templomban mindkét alkalommal fűtve lesz.

O Ó- és Újévi istentiszteletek a Belvárosi református templomban. Hagymányos szokásainkhoz képest, ó-évkor, a belvárosi ref. templomban délután 6 órakor esz a hálaadó istentisztelet. Ez alkalommal Vásárhelyi János püspök végzi az istentiszteleti szolgálatot. Újévkor délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor lesz az istentisztelet.

~~~~~

## Rádió

SZOMBAT, 1938. január 1.

Bucuresti. 13: Tandin zenekar. 14:4: Vilám negyedóra. 18: Klistali zenekar. 20:20: Úzenetek. 20:35: Közvetítés az Operaházból. 23:30: Lemezek.

Budapest I. 9:40: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi ének, szentbeszéd. 12:15: Evangélikus istentisztelet. 13:30: Operaház zenekara. 14:10: Magyar anekdoták. 15: Hanglemezek. 16: Mesék. 16:30: Cigányzene. 17:25: Előadás. 17:55: Zongoraverseny. 18:30: Szilveszteri álom. Karinthy Frigyes tréfája. 19: Kávéházi zene. 20:40: A gyimesi vadvirág, népszínmű. 22:10: Hírek. 22:35: Szalonzene. 1:05: Hírek.

VASÁRNAP, január 2.

BUCURESTI. 7:30: Torna, vidám zene, hanglemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadások, hírek. 9:55: Istentisztelet. 13: Hírek, zenekar. 14:10: Hírek. 15: Előadás, zenekar. 16:10: Hangverseny. 18: Zene. 19:15: Lemezek, felolvasás. 20: Zene. 22: Hírek, zenekar.

Budapest I. 10:30: Hírek. 11: Református istentisztelet. Prédikál Ravasz László püspök. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13:30: Operaház zenekara. 14:05: Előadás. 15: Lemezek. 16: Előadás. 16:45: Hegedű zongorakísérettel. 17:30: Előadás. 18: Szalonzene. 19: Előadás. 19:30: Cigányzene. 20:35: Előadás. 21:15: Sporteredmények. 21:25: Jazz zene. 22:25: Hírek, sporteredmények. 22:45: Hangversenyzenekar. 24: Kávéházi zene. 1:05: Hírek.

Budapest II. 12:15: Szimfonikus zenekar. 16: Hanglemezek. 20:05: Előadás. — 20:35: Zongoraverseny. 21:25: Hírek, sporteredmények.

Viz, villanszerelést, valamint lakatosmunkát és autógénhegesztést a legnagyobb pontossággal vállal

**Pál Bertalan**

Calea Marechal Foch 34, udvarban és Strada Xenopol 23.

## MOZI

EDISON MOZGÓ: A tirolai Judás. Szuper film. A francia megszállás alatt hősiess küzdelme a tiroliaknak. — II. Bál a Savoyban. Fősz.: Alpár Gitta, Jármai, Bárony Rózsi. — III. Új híradó. Miki SELECT MOZGÓ: Szombat, vasárnap, hét fő, kedd, szerda: Un carnet de bal (Táncrend — Egy bál meghívó.) A világhíres remeke. Főszerepekben: Harry Baur, Marie Bell, Pierre Blanchard, Pierre Richard Willm.

URANIA MOZGÓ: Szerenád. Fősz.: Grace Moore.

CAPITOL MOZGÓ: Kreutzer sonata. Tolstoj remekműve filmen. Fősz.: Lil Dagover, Peter Petersen és Albert Schönhals. Zenéje: Beethoven, Chopin és Tschaiowsky-tól.

MUNKÁS MOZGÓ: Szombat, vasárnap, hétfő, kedd 3, 6, 9, 2 szenzáció. Orlik keze. Dráma. E film csak erős idegzetűeknek. Fősz.: Peter Lorre és Francis Drake. — II. Testvér-testvér ellen. Izgalmas cowboy dráma. Fősz.: John Wayne. — III. Journal. Az ünnepi előadásokon visszamaradás nincs.

ROYAL MOZGÓ: India lángokban. Shirley Temple-vel. Szilveszter estéjén nagy sorsolás.

~~~~~  
— KINAI ETIKETT. Mialatt tombol a háború, az előkelő pekingi társaságot mindenki foglalkoztatja Juan Si-Langnak, Juan-Si-Kai volt elnök unokájának a válópere. A keresetet a felesége nyújtotta be. Bigámiával vádolja Juan-Si-Langot. Megemlíti azt is, hogy eljegyzésük alkalmával találkoztak először Juan-Si-Lang nem szolt egy szót sem. Ő azt gondolta, hogy a régi kínai etikethez ragaszkodik, de az esküvő után kiderült, hogy férje siketnéma.

A 13 év előtt halálraítélt ember tizenharmadszor kéri a perújrafelvételt ártatlanságának bizonyítására

(BUDAPEST.) Hét év óta folytat magánnyomozást egy titokzatos és izgalmas bűnyűben dr. Bárdos György budapesti ügyvéd, aki a közeli napokban ebben az ügyben ismét benyújtja újrafelvételi kérését védenek érdekében.

A 18 ÉV ELŐTTI GYILKOSSÁG

Az ügy előzményei 18 év előtt nyúlnak vissza. 1920. december 14-én történt, hogy egy budapesti kávéház ruhárában szembekerült a ruházati alkalmazott és egy idősebb férfi. Rövidesen az történt, hogy a vendég, akiről kiderült, hogy a budapesti rendőrség egyik leghíresebb detektívje, a ruházati alkalmazott felismerte és letartóztatta Dufek József pincért, akit a rendőrség régóta körözött. Akkoriban a magyar fővárosban statárium volt, mert hat hét alatt 11 gyilkosság történt.

A 11 bűneset között szerepelt Lischara Ferencné meggyilkolása is, akit az 1920. november 13-án a Népszínház-ucca 38-as számú házában egyik II-ik emeleti szobájában holtan leltek meg.

A rendőrség úgy fedezte fel a gyilkosságot, hogy egy ismeretlen hang felhívta a központi ügyeletet és közölte vele, hogy Fischeráné meghalt. A kiszárlott helyszíni vizsgálat alkalmával kiderült, hogy

az asszony már 6—5 napja halott és halálát, fojtogatás, megerőszakolás és roncsolt sebek okozták.

A nyomozás során az egyik tanu azt vallotta, hogy volt háziasszonyának lakásából egy bécsi tájszólásban beszélő férfi hangja szűrődött ki és így vezettek el a nyomok Dufek Józsefhez, az osztrák származású pincérhez, aki Fischeráné ismertőse sőt egy alkalmi üzletnél társa is volt.

REJTÉLYEK

Az ismeretlen telefonálót nem tudták megtalálni és így nem tisztázódhatott pontosan, hogy a gyilkosság mikor történt.

Dufekről azonban megállapították, csalásért, sikkasztásért és más bűncselekményekért, az osztrák rendőrség régen körözi,

sőt az is kiderült, hogy egy őszeresnek azokban a napokban Budepesten női ruhákat vitt eladni és az őcskának még írást is adott Josef Dufek névvel, hogy a holmik az ő jogos tulajdonai.

Dufek a rendőrségi kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy ő a ruhákat egy bécsi nagynénjétől örökölte és a gyilkosság idején más helyeken tartózkodott.

HALÁLOS ÍTELET

Egy hónapi vizsgálati fogság után 1920. december 16-án a statáriális bíróság a bizonyítás lefolytatása után gyilkosság és rablás büntetést költéltali halálra ítélte.

Az elítélés azon az alapon történt, hogy abból a szállodából, amelyet a gyilkosság idejére tartózkodási helyének jelentett be, több órára ismeretlen helyre távozott, hangját a anuk felismerték, a meggyilkolt nő barátnői pedig az őszeresnek eladott ruhákban Fischeráné holmait ismerték fel. A halálos ítélet még sem került végrehajtásra, mert

három hét múlva Horthy kormányzó megkegyelmezett Dufeknek és büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át és ezután a gyűjtőfogházból Vácra szállították.

MENTŐAKCIÓN

Közben több oldalról mozgalom indult meg Dufek érdekében, többek között

72 osztrák képviselő kért számára mint a bécsi parlamenti étterem főpincér részére kegyelmet.

Raboskodása idején védője, dr. Bárdos újra felvételi kérelmet nyújtott be a bírósághoz és újabb bizonyítékokat jeölt meg az újrafelvétel elrendelése céljából. Előkerült ugyanis az a bécsi férfi, akire Dufek alibije során hivatkozott, anukat jelentett be, hogy valóban örökölt női ruhákat Bécsből, majd még más egyéb bizonyítékokat is bejelentett. Többszöri sikertelen kísérletezés után

1922. március 11-én az ügyészség ellenzése dacára is a törvényszék újrafelvételi tárgyalást rendelt el s ennek eredményeképpen újból fenntartották az életfogytiglani fegyházbüntetést. Dufek ezután még tizenkétszer kísérletezett védője útján hasonlóképpen, de mindig sikertelen maradt az a fáradozása, hogy ártatlanságát bebizonyítsa.

KEGYELEM

1930. március 13-án kormányzói kegyelemmel

hátralévő büntetését elengedték és tízévi raboskodás után kikerülve a

Szilveszteri előadások a színházban

Ma két előadás lesz a színházban. Mindkét alkalommal a teljesen új, gazdag szilveszteri műsor kerül színre, a melynek keretében először kerül színre Szabados Árpád és dr. Dávid István egyfelvonásos operettje, A szerelmes öbester, Csiby Lajos székely tréfája, Lőrincz Miklós, László Miklós bohózatai, valamint jobbnál jobb táncatraktíók. A műsort Tompa Sándor konferálja, a darabokban és magánszámok

ban a színház legjelesebb tagjai lépnek fel.

Az első, háromnegyed kilenckor kezdődő előadásra már alig van néhány jegy, az éjjel fél tizenkétórás előadást is teljesen zsufolt ház fogja végignézni. Akinek nem jut hely, újév napján délután hatkor fogja végignézni a szilveszteri kabarét. Mindegyik előadáson 8 malacot, pezsgőt, kávét, cukrot sorsolunk ki.

A színház újéve

Újév napján, szombaton és másnap, vasárnap 3-3 előadás lesz a színházban. Olcsó helyárakkal szombaton háromkor, A romantikus asszony, vasárnap háromkor a Csárdás kerül színre. Szombaton

este a Sárgapitykés közlegény van műsoron, nemkülönben vasárnap d. u. 6 órakor is. Vasárnap este kilenckor a nagysikerű Marika hadnagya kerül ismét színre.

A mosoly országa

Lehár nagysikerű operettje, A mosoly országa új betanulásban kerül színre hétfőn este. Szu-Csong herceget Kallós József, Li hercegnőt Faluvégi Gizella énekli. A többi főszerepeket Soly

mosán Magda, Tompa Sándor, Réthely Ödön, Csóka József, Deésy Jenő és Fülöp Sándor játsszák.

SZÍNHÁZ

Péntek este háromnegyed 9: Szilveszteri kabaré. (Malac és pezsgő sorsolással. Eredeti operettbemutató: A szerelmes öbester. Szövegét írta: Szabados Árpád, zenéjét dr. Dávid István szerezte. Laji bá tréfája. Szini Lajos ötletéből írta: Csiby Lajos. Ezenkívül László Miklós, Nóti Károly Lőrincz Miklós tréfás egyfelvonásosai; Tebán János, Topán Lulu stb. táncszámai. Konferál: Tompa Sándor. Bérletszűnetben.)

Éjjel fél 12: Szilveszteri kabaré. (Malac és pezsgő sorsolással, az esti előadás műsora szerint.)

Szombat délután 3: A romantikus asszony. (Először olcsó helyárakkal.)

Délután 6: A Szilveszteri kabaré megismétlése. (Malac és pezsgő sorsolással.)

Este 9: Sárgapitykés közlegény. (Huszonegyedszer.)

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Olcsó helyárakkal.)

Délután 6: Sárgapitykés közlegény. (Huszonegyedszer.)

Este 9: Marika hadnagya. (Kilencedszer.) Hétfő fél 9: A mosoly országa. (Kallós József és Faluvégi Gizella első fellépésével, Solymosán Magda, Tompa Sándor, Réthely Ödön, Fülöp Sándor, Csóka József a főszerepekben.)

Kedd fél 9: A Jézusfaragó ember. Szerda: Nincs előadás.

Csütörtök d. u. 3: Szibill. (Olcsó helyárakkal.)

Délután 6: Jézusfaragó ember. (Hetedszer.)

Este 9: 3:1 a szerelem javára. Péntek fél 9: Egy vidám éjszaka. (Vasary és Eisemann zenés vígjátéka. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Harmath Jolán, Paál Magda, Mészáros Béla, Nagy István, Lantos Béla, Tóth Elek, Deésy Jenő, Homm Pál stb. Rendező: Mészáros Béla. Vezényel: Schreiber Alajos. Premier bérlet 20. szám.)

Szombat d. u. 5: Gólyaszanatórium. (Olcsó helyárakkal.)

Este 9: Egy vidám éjszaka. (Rendes bérlet 20. szám.)



B. U. E. K.

1938

évre

kedves vevőinek és fogyasztóinak a

Schmoll-Pasta R. T.

Braşov-Bucureşti

Boldog újévet kíván a mélyen tisztelt vevőinek GEIGER ALBERT, a Schmoll-pasta-gyár Cluj—tg.-muresi képviselője

Uj határkö előtt...

Vajjon minek örvend az ember? Az őesztendő halálának, vagy az újév beköszöntésének? Napjainkban talán egyiknek sem! Az érzéseket nem lehet meghatározni. Egymást váltják és hajszolják. Éppen olyanok, mint az ember létküzdeme. A tornyosuló felhő-szönyegre az ideges, kapkodó hangulat lép előtérbe, míg a legkisebb fénycsóvára is ragyognak az arcok. Hátha... tényleg új élet kezdődik és a vajudó idők szültek valamit.

A letűnő év keserű visszaemlékezései itt-ott biztató jelenségeket is tartalmaztak. Az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság valamivel nagyobb nyugalomnak örvendett. Különösen az agrártermékek árai emelkedtek és a gazdaságsadalom örömmel várta a további fejlődést. Csak a nemzetközi élet egyes pontjain lobogtak a békétlenség csóvái. A spanyol félszigeten és a Távolkeleten. A megértést a fegyverek „meggyőző” hatása gyakorolta és a távoli jelentések állandóan egy új világösszeomlás nyitányát sejtették. Aztán általános nyugalomról, közfoglásokról és békéről olvastunk. Eljöttünk addig a pontig, amikor a szavak hitele már csak a vesztett illúzió dalmába tartozik.

Ezen a téren ne beszéljünk reményekről. Akaratunk is csak a gyermek sóhajához hasonlít.

Belpolitikai vonatkozásban az ő-év megelőzte az újat. Megalakult a Gogakormány. Nincs mit tagadnunk, hogy a kisebbségi világban nagyok a találgatások.

Ilyen légkörben is csak egyre gondolhatunk, kötelességünk maradéktalan teljesítésére! Meg kell ismételniünk, százados röghöz tapad. Ragaszkodik hogy a történelmi változások során román uralom alá jutott magyarság az évhozzá, mert az élet törvényei így parancsolják. Más nem is tehet. Ez a nép-törődék mindig építő szellemet képviselt. Szükség van-e komolyabb bizonyítékra a tényekre? Alkotmányos és törvényes alapon éltünk és fogunk az új esztendőben is. Sohasem kértünk többet, mint amennyi az élet jogán minden becsületes, dolgozó néprétegnek kijár.

Goga Octavian ismeri a magyar tömegek felfogását, lelki alkotását, történelmi háttérét. Programnyilatkozatában szánt egy mondatot a kisebbségeknek is. A mi szempontunkból könnyű a feladatok. Bennünket örökölték jogokkal és kötelességekkel. A békés együttélés feltételeit megteremtettük, Goga Octavian ezt ismerje el.

Lupas Ioan egyetemi tanár, a jelenlegi kultuszminiszter azt mondta e sorok írójának, hogy csak az ő pártjuk fejezheti be a román-magyar tárgyalásokat. Most itt az alkalom!

Az új esztendőt ezért köszöntsük tehát reménységgel és higgyünk abban, hogy Goga Octavian tiszteletben fogja tartani a népek életének törvényeit.

Demeter Béla.

Boldog Újévet kíván
Adorján Dezső
kályhásmester

Cluj, Str. Rudeanu 13.
Telef.: 1955.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

ARANY ékszereket, briliánsköveket veszek. Takarékosági könyvekre kiszalagolok. Rosner, Cal. Reg. Ferdinand 114. (T 1929)

INTELLIGENS, jócsaládból való idősebb urinő keresi nyugdíjas állami tisztviselő ismerettségét házasság céljából. Leveleket a kiadóba. „Hozomány van.” jelígre. 7225

NAPTÁROK olcsón kaphatók cégnyomással, prompt készülnek. Marianum melletti papírlap. (7263)

A monostori „Ursus” sörcsarnok Szilveszter estéjén malacorsolást, szépségversenyt és szívek harcát rendez. Frissen csapolt sör. Meleg és hideg büffé. Fajborok. (7268)

28 ÉVES keresztény mechanikus, fiatalember benőtülne. Házasság céljából megismerkedne oly leány vagy fiatal özvegyasszonnyal, kik vagyonnal bírnak. Csak fényképes leveleket várok „Az újév” jelígre. (V T 2010)

KERESSEM egy tisztamultu, szerény, háziasan nevelt szépnő tartott 28–32 közötti urileány ismerettségét, aki érzi, hogy jó feleség tudna lenni. Anyagiak nem érdekelnék. Teljes címmel ellátott levelet e lapban feltétlenül kérem jelezni. „Önzetlen” jelígre. (P 6911)

AKAR OLCSÓN VÁSÁROLNI? Keresse a csirkepiaccal szemben levő Népáruházat, ahol a legszebb diffin, rózsás flanel, pizsama flanelleket, zefir, vászon, damaszt anyagokat és mindennemű ruházati cikkeket meglepő olcsó árban vehet. (7306)

38 ÉVES elvált uriaszony vagyok, férjhezmennek kevés készpénzzel, jobb iparoshoz. Cim a kiadóban. (7309)

LIGNER-nél, Marianummal szemben ma újévi malacorsolás, jó bor, jó zene. T. vevőimnek és barátainak boldog újévet kívánok. Ligner József. (7326)

SZILVESZTER estéjén Azuga étteremben, Reg. Ferdinand 63, malacorsolással egybekötött táncmulatság. Kitiűnő konyha, borok, zene. Reggelig nyitva. (P6915)

ADAS-VÉTEL

SCHIMBASOK FIGYELME! Elsőrendű lovak Haráknál kaphatók. Someni, Str. Bai. (7074)

ELADÓ 1070 és 720-as cséplő motorral, külön is, vagy cserélem 900-assal. Közvetítőt díjazok. Ijjes, Aghires, jud. Cluj. (V 7201)

MINDENEMŰ báli virágok legolcsóbban a „Venus” füzőzletben, Cal. Regele Ferdinand 19. kapható. (7246)

BÉBPIKEZÉSRE alkalmas házasságok 600 négyzetméter a város belsejében eladó. Értekezni telefon 16–57. (7240)

UJ diófa teleháló eladó. Str. Nouă 22. (7267)

RÁDIO olcsón eladó. Cal. Traian 64. hátul az udvarban. (7269)

38-as si-cipő eladó. Str. Muncitorilor 58. (7270)

KOMBINÁLT diófurniós szekrény garantált kivitelű, eladó. Str. Reg. Maria 51, műasztalos, ünnepkor is. (7271)

GYÖNYÖRŰ újévi malacok az „Uránia” cukrászdában kaphatók. Cal. Reg. Ferdinand 35. (7275)

HASZNÁLT román postabélyegért, gyűjteményért, legmagasabb amatőr árat fizetnek. Str. David 9. (P6910)

EGY biztos egzisztenciát nyújtó, forgalmas helyen levő cukrászda családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban. (7281)

Ház és villa helyek

Str. Masiniștilor 109. Elisabeta út meghosszabbítása. Parcellák már el látva viz, villany, út és járdahálózattal. Árak 30.000 lejtől kezdődőleg, előnyös fizetési feltételek. Dr. Ligethy, Regele Ferdinand 40. Tőkebefektetésre alkalmas ingatlan.

FARSANGI cikkek nagy választékban, álarokban, sapkák, konietti, szepentin Anca könyvkereskedésében kaphatók. (7284)

KERESKEDŐK, iparosok, gyárosok, a Banca Nationala által előírt három Deviza és Import kötelező nyilvántartási könyvek Anca könyvkereskedésében, Cluj, kaphatók. (7285)

BELVÁROSI fűszer- csemegeüzlet családi ok miatt eladó. Cim a kiadóban. 7287

SÜRGŐSEN eladó ház Dermata mellett. Érdeklődni calea Traian 20. (P6894)

UJÉVI ajándék. Diszfémdoboz 1 üveg kölni, 1 doboz Perlapuder, 1 toalet szappan, 100 lejt. „Heinrich” szappangyár lerakata, Memorandului 4. (T2009)

UJÉVI ajándéknak vásároljon „komplett” dobozt. Tartalmaz: 1 drb. Senlaslo szappant, 1 Dentonal fogpasztát, 1 doboz pudert, 1 üveg kölnit 55 lejt. „Heinrich” szappangyár lerakata. Memorandului 4. (T2008)

KÖLNIVIZET újévre vásároljon gyári áron. Virág és különféle finom fantázia illatok 100 grammonként 28 és 30 lejt. „Heinrich” gyári lerakat. Str. Memorandului 4. (T 2007)

SZMOKING, teljesen jókarban közep-termetre 1300 lejt eladó. Str. Timbalei emelet, Birónál. (7295)

FÉREGMENTES, keveset használt szelont keresek megvételre. Cim: Regalá 24 (P 6906)

STR. Donat 53. alatt eladó szépfekvésű egész parcella. Érdeklődni: Str. Ioan Popasi No. 8. (Friger-uttal szemben.) (7297)

HASZNÁLT régi típusu diófa ruhaszekrények eladók. Str. Xenopol 7., emelet 8. ajtó. (7282)

ELADÓ prima minőségű teleháló diófurniós. Str. Paris 62., asztalosműhely (7283)

RÁTZ családokra vonatkozó nemeslevelek, valamint régi periratokat veszek a legmagasabb árban. Ratiu (Rátz János) Cluj P. Unirii 18. (7264)

ELADÓ egy pár 29-es nikkelezett „Polar courier” háromszor használt, új férfi kocsolya. Agrotechnika, Cal. Regele Ferdinand 8. (7260)

ALKALMI vétel, félárban eladó kétszobás telek. Érdeklődni lehet a két ünnepdelután Str. Cărmidariilor 37. (7212)

ELADÓ házhely Colonia Subdeal. Értekezni str. Jurul Lacului (Tőkörnyéke) 7 sz. (7200)

ALIGHASZNÁLT fekete angol szövetből készült ruha olcsón eladó. Megtekinthető Str. Paris 68., földszint 3. ajtó. Délután 5–7-ig. (7252)

ELADÓ sürgősen 2 házhely vasút közelében. Értekezni lehet: Str. Fierului 23. sz. (7254)

ELADÓ egy alighasznált 500 cc. Sarolea motorkerékpár sebességváltó. Megtekinthető délután 5–8. Str. Bucovina 14. (7273)

JÓKARBAN levő olcsó varrógépet keresek. Str. Decebal 48. Salamon. (7299)

SÜRGŐSEN eladó közösség megszüntetése miatt elfogadható árban központi új modern 8 szoba komfortos emeletes ház, szép kerttel. Wahlberg, Str. Tudor Vladimirescu 16-a. (7300)

HIZOTT zsirdisznók eladók. Tibád, Str. Caramidariilor 104. Léber sodronygyár. (7301)

FÜSZERBERENDEZÉS olcsón eladó. Str. Baritiu 12. (7304)

JÓKARBAN levő fekete, férfi télikabát egy szürke férfi télikabát, háromnegyedes fekete női szilkskin plüss bunda, fekete téli női kosztüm olcsón eladó. Érdeklődni: Népáruház, Str. Baritiu 12. (7305)

TOPOLYAHÁLO, mindenféle butorok olcsón eladók. Str. Decebal 3. Használt butort veszek. (6694)

ELADÓ a Cal. Reg. Ferdinand és a vasút állomáshoz közel 1100 négyzetméter telek házzal és melléképületekkel, garagnak, tűzifa, anyagraktárnak, építkezésre alkalmas. Érdeklődni Dénes Str. Dima 1 kalapúzet. (7049)

KEVESET használt üzleti vasredőnyök tokkal, üveggel teljesen felszerelve átalakítás miatt olcsó árban eladók. Cim a kiadóban. (7117)

KERESEK egy ebédlő, háló, konyha berendezést modernet. Piata Unirii 6. Lilienthal. (7109)

SÜRGŐSEN eladó modern kombinált diófa szekrények. Str. Gen. Poetas 2, asztalosműhely. (7311)

FÉRFI és női si-bakancs, néhány pár alkalmi áron eladó. Nemes. C. Reg. Ferdinand 69-a. (7313)

HA HÁZAT venni, vagy eladni akar úgy forduljon feltétlenül bizalommal hozzám, vagyis a legrégebben fennálló törvényszéki bejegyzett ingatlanforgalmi irodámhoz, jól jövedelmező bérházakkal, villákkal, szép kertes családi házakkal, a város bármely részében igen nagy választékkal rendelkezem. Kamilli, Str. Baritiu 20. szám. (7316)

EGY új sifelszerelés olcsón eladó. Str. Fericierei 20. (7318)

KÖZÉPBIRTOK bérbe, esetleg eladó, tökéletes szakembernek. Érdeklődni: „Agimex”, Cluj, P. Unirii 3. (T2012)

STR. Victor Babes környékén eladó ház fűszer és restaurant üzlettel. Havi 4300 lejt hoz, ára 280.000 lejt. Érdeklődni Bores 11, Karakásnál d. u. 1–3-ig. (7328)

ELADÓ nagy fűszerberendezés, 100 fiokos. Cal. Reg. Ferdinand 67. Edelheid. (7327)

ELADÓ házastelek str. Capitan Ignat 7. Értekezni dr. Kertész Nicolae, Piata Mihai Viteazul 3. (7321)

ELADÓ teljesen új állapotban levő sülyeszthető motoros „Singer” varrógép. Calea Moșilor 12, ajtó 5. (P6918)

FOGORVOSI berendezés és várószoba butorok eladók. Cim a kiadóban. (P6919)

JÓKARBAN levő férfi varrógépet keresek megvételre. Str. Clemenceau 7-a, sapka üzlet. (P6922)

3 plusz 1 Orion rádió olcsón eladó. Str. Romulus 18. (7241)

SI-LECEK, prima minőségű, kapható 200–300 lejtig. Horváth, cal. Reg. Ferd 72. (7290)

ÁLLAST KERES

100.000 lei garanciával rendelkező, volt főtitkviselő, nyelvekben, gépirásban, könyvelésben perfekt, bizalmi állást keres. Házgondnokságot vállal. „Referencia” jelígre. (T 1667)

10.000 LEJ garanciával komoly fiatal pár állást keres 1-ére, vagy 15-ére. Külön is az asszony jól főz. Cime a kiadóban. (7164)

SZÁLLODAI madám állást keres 5000 lej garanciával kisebb vidéki szállodában. Cimeket „Madam” jelígre. (7261)

HÁZVEZETŐNŐK ajánlkozik egy jobb nő magános uriemberhez. Román, fiancia konyhát vezet. Cim a kiadóban. (7308)

ÁLLAST KAPHAT

KERESEK azonnali belépésre egy per-fekt mindenek szakácsnőt. Dr. Gombos, Cluj, Str. Berde 2. (7216)

SUCHE per sofort deutsches Fraulein zu einem Knaben von 6 Jahre für nachmittags Stunden. Dr. Gombos Cluj, Str. Berde 2. (7217)

SZERSZÁM és jól reszelni tudó lakatosokat felvesszünk. Tudor Vladimirescu 12. (P 6897)

BEJÁRÓ szobaleányt keresünk elsejére. Tyroler, Str. Andrei Murasenu 8-a sz. (7256)

JOBB zsidóleány házi és üzleti kisegítőként, jó otthont, jó fizetést kaphat. P. Mihai Viteazul 10, földszint. (7266)

BEJÁRÓNÉ, ki főzni tud, felvétetik. Ion Ursu 3. (Grigorescu 94–96 közötti ucca.) (P6912)

INTÉZŐ képzettséggel mintagazdasághoz kerestetik. Jelentkezés Astoria szálloda főportásánál. (7251)

MECHANIKUS üzembe tanuló felvétetik Asztalos Cluj, Str. N. Jorga 2. (7298)

BEJÁRÓ takarítónőt keresek. Str. Fântânelei 35. (7310)

MINDENES szakácsnőt keres kis család január elsejére. Petru Maior 13 szám, emelet. (P6896)

BEJÁRÓNÉT keresünk. Str. Episcop N. Ivan 53. (7312)

A Dealul Nădăsel (Nádastéri) szállóhegyre pártort keresünk 1938 évre. Jelentkezni lehet Székely József főhegygazdánál. Calea Lunga 36 szám. (Február 2-ig.) (7314)

EGY bejáróné azonnal felvétetik. P. Stefan cel Mare 2. Cukrászda. (7315)

TISZTVISELŐNÖT, románban perfectet keresek. Állomás közelében lakók előnyben. Ajánlatok „Iparvállalat” jelígre kiadóba fizetési igények megjelölésével kéretnek. (7323)

BORBÉLY tanulónak ügyes fiut azonnal felvesz Hegedűs, Jorga 2. (P6920)

MUNKÁSLÁNYOK pászkagyárhoz felvétetnek. Jelentkezni 6–7 között. Str. Ocavian Goga 7. II. ajtó 9. (P6921)

BEJÁRÓNÉ kerestetik. Jorga 12. II. em 13 ajtó. (P6923)

MAGÁNOS iparos jobb nőt házvezetőnek keres. Cim a kiadóban. (P6926)

KÜLÖNFELEK

SZÁZEZER lejt adnék rövid lejáratu üzletekhez. Cim a kiadóban. (T 1958)

FIGYELEM! Részletre rendelhet vagy vásárolhat cipőket garancia ellenében. Árak, mint készpénzért. Cal. Victoriei 10 (P 6909)

SZILVESZTERKOR olcsón, jól mutatni csak Pap Anna vendéglőjében, az Ovárban lehet. Str. Abatele Zavoral 2. Tombola értékes nyereményekkel, elsőrangú cigányzene, küküllőmenti, ménesi fajborok. Malacpecsenye, disznótör, varga-béles. Hihetetlenül olcsó árak, fentartott asztalok. (T2005)

FIGYELEM! Ha jól akar étkezni, úgy keresse fel a Luther vendéglőt a Str. Jasilor 6. szám alatt, hol egy ebéd fröccsel 16 lejt, egy vacsora fröccsel 13 lejt. Lehet kihordásra is. (7293)

CIPÉSZMUNKA ellenében szabómunka vállalk. Cim a kiadóban. (T 198)

ROMÁN kisiparos finanszírozó társ keres kurens cikk előállításához, 250 ez lejtig. „Tőke biztosítva” jelígre. (730)

ELŐREHALADOTT szezonra való tekitettel a raktáron levő szőrméaruimat szállított árak mellett árusítom, Bixensner szücs-szalonia, Calea Regele Ferdinand 3., udvarban. (T 190)

TÁRSAT keresek forgalmas mezővárosban cipő és divatáru üzletemhez 150–2 ezer lej tőkével textilláru bevezetésére, ifiatalembernek benőtülés is lehetséges. „45-ját ház” jelígre a kiadóba. (708)

FIGYELEM! Mindenféle bádogos munkát és konyhaedény javítást is olcsón vállal Dániel Gyula. Str. Livezii 6. (732)

RÁDIO cserébe butort csináltatnék. Cim a kiadóban. (P692)

AZ érdekeltek szíves tudomására hozom, hogy 1938 január 1-től az itte Fuchs Ignázt féle üzlethelyiségbe költözm. Kurländer Márton, Ludus, jud. Tud. (v T198)

KÉREM azt a hölgyet, aki házvezetőnek ajánlkozott, másodikára azonnal jelentkezze. Magános. (P692)

13 HOLD gyümölcsös, 2 szoba, konyha lakással, melléképületekkel, bevezetett, benesztett a Soseaua la Colia (Szénaszaggyörgy hegyen) bérbeadó. Érdeklődni Makkay, Str. Văii 4. (7131)

KORCSOLYA-fenés, nikkelezés és konyha mozás szakember SZANISZLÓ-nál. Cluj, Piata Stefan cel Mare 17-18. Telefon: 194. (729)

BELFÖLDI KÖLCSÖNKÖTVÉNY TULAJDONOSOK FIGYELME! Felkérjük mindazokat, kik tulajdonosai az 1938 évi kibocsátású 4 és fél százalékos Inze-tráre kötvényeknek, hogy közöljék címüket sürgősen „Milliók nyeremények” jelíge alatt továbbítás végett a kiadónál. (VT 195)

150.000 LEJ magánkölcslont keresek: ingatlan fedezetre ajánlatokat „12 százalék” jelígre a kiadóba kérek. (713)

KIADÓ LAKÁS

BORPINCE, nagy, száraz, más célra alkalmas, kiadó. Cal. Decebal 13. (718)

ELEGÁNSAN butorozott szoba fürdő, szobával hivatalnoknőnek kiadó. Calea Regele Ferdinand 34. Házmeztérnél. (7210)

MODERN üzlethelyiség kiadó. P. Mihai Viteazul 14. (T2005)

BELVÁROS kellős közepében a Barátotemplomtól kezdődő uccában szép nagy egy szoba, konyha nagyon olcsón azonnal kiadó. Str. Sulufiu 8. (7242)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobák 400 lejtig kiadó. Str. Cernauti 21, délután 3–6-ig. (7288)

EGY helység istállónak, garáznak, vagy műhelynek azonnal kiadó. Str. Paris 17. (7289)

2 URI iskolásgyermekek vagy urileány részére teljes ellátás, esetleg külön szobával uticallónál. Cim a kiadóban. (7276)

EGY szoba, konyha, speiz, mosókonyha használatra kiadó. Str. Calvin 22. (7296)

KIADÓ azonnal Str. Elisabeta 48. sz. alatt szépen butorozott garzon lakás fűtőszobával. (7257)

VILLA 4 szobás összkomfortos lakással, nálló telken január a Grigorescu-utóra kiadó. Érdeklődni: Neumann, P. Unirii 14. (7307)

KIADÓ szuterinhelyiség csendes műhelynek, vagy raktárnak. Calca Regele Ferdinand 48. (7302)

KIADÓ 2 szobás komfortos modern lakás 2400-ért Str. Professor Bogdan Duica 13. Dorobantilor 27. alatt vágott új uccában. (T 1997)

GYAR üzem műhely részére kiválóan alkalmas helységek a vasúthoz közel kiadók. Érdeklődéseket „Autóbusz vonalon” jelígre. (7084)

SZERÉNYIGENYŰ nő lakást kaphat Str. Maloasa 19 sz. (7319)

KÉT hivatalnok zsidó leány hivatalnoksaládnál kellemes lakást kaphat. Cim a kiadóban. (7320)

KIADÓ azonnal 2 szoba uccai, balkónos rodának, orvosi rendelőnek stb. str. Regina Maria 51 szám. (7317)

KIADÓ szoba konyha szuterin. Cal. Moșilor 33. Mentőállomás mellett. Értekezhetni emeleten. (T2011)

GARÁZS belvárosban kiadó. Viz az udvarban. Str. Gerescu 4. (7325)

LAKÁST KERES

KERESEK kettő vagy háromszobás komfortos lakást belvárosban január 15 vagy február 1-re, földszinten vagy első emeleten. (7326)

BUTOROZOTT szobát keresek, esetleg fürdőszobával hetenként néhány órára. Mások tulajdonos rendelkezésére áll. „Jutányos” jelígre Novába. (P6928)

HIREK

NAPTÁR. 1938. Január 1, Szombat.
Róm. kat.: Újév. Prot.: Újév. Ort.:
Újév. Izr.: Teveth 5698, 28. S. Vaera.

Vidéki előfizetési áraink: egész évre
550, fél évre 230, negyedévre 120, egy
hónapra 40 lej.

Jóestét!

VÖLEGÉNY ÉS EVÖLEGÉNY

I. szomszédasszony: Hallottam, hogy
a kisleánynak völegénye van.

II. szomszédasszony: Igen, sajnos lesz
majd az új évben egy „evölegényünk.”

A SZAVATARTÓ EMBER

Újév napján Nagy a számlát hozó
szabójához:

— Sajnálom uram, de nem tudok
törleszteni.

— Szép, ezt már a múlt évben is
hallottam.

— Mit csodálkozik... talán nem tar-
tottam meg a szavamat?...

ÓVATOS ÖNGYILKOS

Megelégtetem az élet keserűségét
és elhatároztam, hogy leszámolok az
életemmel.

— Szegény barátom, most Szilveszter-
estén... és milyen halálnemet válasz-
tottál?

— Még nem döntöttem. Megvárom az
újévet... és villámcsapás, vagy föld-
rengés által végzek magammal.

—

— Ügyeletes gyógyszerárak. Decem-
ber 25-én reggeltől 1938. január 1-én
reggeltől a következő helybeli gyógy-
szertárak tartanak szolgálatot: Dr. Hintz

P. Unirii, dr. Halász P. Cuza Voda

Flohr József Cal. Reg. Ferdinand és

Diana gyógyszerár Jorga-ucca.

— Az összes gyógyszerárak, — kivéve
a szolgálatban levőket — január 1-
2-án zárva lesznek. Január 1-én reg-
geltől január 8-án reggelig szolgálatot

tartanak a következő gyógyszerárak:

Lukács Dénes utóda, Memorandului:

Dr. Olariu, Regina Maria ucca; Minerva

gyógyszerár, Regele Ferdinand-ut és

Dr. Rusu gyógyszerár, Cipariu-uica.

— Időjárásjelentés. A bukaresti idő-
járás-kutató intézet jelentése: Fokozódó
hideg, erős havazások.

— Adesoo, Ady selyemharisnyák 69 lej-
től, női férfi fehérnemű, zsebkendők, nyak-
kendők, divatgombok, cernák, pamutok és
mindennemű rövidárúk legolcsóbban vá-
sárolhatók „Somes” áruház főposta balol-
dali ucca elején.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Egy említésreméltó premier! ROYAL slágermozgó! Ma, péntektől
már látható Rudyard Kipling világhírű regényének filmváltozata
Shirley Temple-vel az „INDIA LÁNGOKBAN” című hatalmas
filmalkotás. Felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt a legkötele-
tesebb élvezetet jelenti.

Figyelem! A ma esti 11 órai előadás keretében

Nagy szilveszteri sorsolás

Nyereménytárgyak: Malac, pezsgő, borok stb.

— Kétszázhusz vagon tűzifa a buka-
resti szegényeknek. A karácsonyi és új-
évi ünnepek alkalmából felsőbb intéz-
kedésre 220 vagon tűzifa került, illetve
kerül kiosztásra a bukaresti szegények
között.

— Házasság. Schwartz Sárika (dr.
Friedmann főorvos asszisztensnője) és
Klein Doli Marosvásárhelyen január hó
2-án délután 2 órakor tartják esküvőjü-
ket a Str. Dragalina (v. Sáros ucca) 1
szám alatt, ahová ezuton hívják meg
ismerőseiket.

— Ügyvédi hír. Dr. Simon Pál bu-
karesti ügyvéd irodáját Str. Filiti 6. sz.
alá helyezte át. Telefonszám: 55-193

— Bányabeomlás Németországban
Berlinből jelentik: Essen mellett egy
nyász meghalt, 20 életveszélyesen, szá-
szénbányában földomlás történt. Két bá-
nos könnyebben megsebesült.

Lakók

bejelentési hivatalos nyomtatvá-
nyok a pénzügyigazgatóságokhoz és
bejelentőhivatalokhoz, valamint
házbérszerződések kaphatók

ANCA

könyvkereskedésében,
Str. Regina Maria 43.

— Be kell jelenteni az alkalmazotta-
kat. A Monitorul Oficial december 20-
i száma rendeletet közöl az alkalmazottak
bejelentésére nézve. A román elem al-
kalmazására vonatkozó törvény szerinti
kimutatásokat február 1-éig kell a ke-
sekedelemügyi felügyelőségnek beadni.
A kimutatásokat a tavalyi kimutatáshoz
hasonlóan kell kiállítani.

— A részvénytársaságok bejelentési
kötelezettségei. A kolozsvári Iparkama-
ra megállapította, hogy a részvénytársasá-
gok nem tesznek eleget az igazgatóság
tagjainál történő változások bejelentési
kötelezettségének. Gyakran előfordul
hogy az igazgatósági tag mandátumát
meghosszabbításra kerül, amely eset-
ben az iparkamara cégjegyzési hivatalá-
nál ezt a tényt éppen úgy be kell jelen-
teni, mintha új igazgatósági tagot vá-
lasztottak volna. A cégjegyzői hivata-
most felszólítást fog küldeni az össze-
részvénytársaságoknak ezen hiányol-
mótására.

937

tipusu új rádiók olcsón kedvező fi-
zetéssel

Electrica-nál

Cluj, Calea Victoriei 1. sarok.

Bemutatóhoz engedélyt adunk.

— ÖTKILÓS LEÁNYGYERMEKET
SZÜLT A 14 ÉVES ANYA. Nemyork-
ból közlik: Cauthill Alfréd delphii (In-
liana állam, Amerika) munkás 14 éves
felesége egészséges ötkilós súlyú leány-
gyermeknek adott életet. Ezzel a „leg-
ifjabb amerikai anya” címét nyerte el.

— Meghalt a „hegyek vénje” — az
„örült fakir szövétsége”. Bombayból
jelentik: Az indiai északnyugati határ-
szélen, Islamabadban meghalt 80 éves
korában a legendás híró „Hegyek vén-
je”, Turangzai Hadzsija, aki az indiai
határvidék mohamed törzseit évtizede-
ken át tüzelte a véres szent háborúra az
angolok ellen. Kilenc fiával együtt
több ezer löny jó fegyverzett mohamed
harcos sereggel portyázott az északnyu-
gati hegyvidéken és 1935-ben Alingar
fakirjával, a véreshírű „Örült fakirral”
szövetkezve, nagyobb expedíciós had-
erő kiküldésére kényszerítette az in-
diai angol hadvezetőséget.

— HEGEDÜLNI TANITOK kotta
nélkül 6 hónap alatt. Egy óra próbaidő.
Sztójka, Lutoasă 11.

— Jámbor Lajos tánciskolájában az
új tanfolyam január 4-én este 9 órakor
kezdődik. Juliu Maniu 16, földszint.

— ÖNGYILKOSSÁGI JÁRVÁNY
MOSZKVA-BAN A Matin moszkvai je-
lentése szerint a szovjet-fővárosban va-
roságos öngyilkossági járvány pusztít.
Egy hét leforgása alatt 120-an követ-
tek el öngyilkosságot.

Legjobb gyógy és borvíz a paptamási

LYTHINIA

főraktár: Piata Mihai Viteazul 32.
Telefon: 35-47. Kapható mindenütt.
ÜDIT! GYÓGYIT!

— A Vízkereszt ünnepek Kolozsvá-
ron. Kolozs megye prefektusi hivatala
hivatalos közleményt adott ki, mely-
nek értelmében január 6-án, Vízkeresz-
tünnepe a szokásos ünnepélyességgel
tartják meg. Január 6-án délelőtt fél 1
órákor az ortodox román székesegyház-
ban ünnepélyes istentisztelet lesz, me-
lyen megjelennek az összes katonai és
polgári hatóságok, valamint köztisztvis-
nyek vezetői, akik az istentisztelet után
hivekkel együtt délelőtt 11 órakor a
Davila Színház közelében a Szamos fo-
lyóhoz vonulnak, ahol az egyházi veze-
tők ünnepélyes keretek között eszkö-
lik a víz-szentelést és a szent kereszt-
nek a vízbe való bedobását. A prefektu-
ra a vízkereszt ünnepségekre lapunk
útján is meghívja az összes kolozsvári
hatóságok, köztisztvisények, társadalmi
és kulturális egyesületek képviselőit.

— Több mint 24 órája hóvihár dű-
hög Bukarestben és az ország nagy
részében. Bukaresti jelentés szerint több
mint 24 órája hatalmas hóvihár dühög
Bukarestben és az ország nagyrészében.
Dobrudzsában a hatalmas hideg miatt
számos ember megfagyott. A Fekete
tengeren a román partokon minden ha-
jóforgalom megszűnt. Számos önkirá-
lybéli megyéből farkasoktól felfalt
gazdálkodókról érkezik jelentés. Dob-
rudzsában, Moldovában, Beszarábiában
és Bukovinában a hóvihár sok helyen
eljesen tönkretette a telefon és távíró
vonalakat. A nagy hótorlódások miatt
a vonatok csaknem az egész országban
erős késésekkel közlekednek.

Porcellánt

„Rosenthal, Hutschenreuther”,
„Lettin, Ens”, stb. márkák.

Kristály

készleteket, disztálakat, vázákat.

Perzsaszőnyegek

angol gyapju-szőnyegek, stb.

Képkerekek

nagy választékban, olcsó áron:

„PAX”, CLUJ,
Calea M. Foch 6. szám.

— Skobling tábornok Moszkvában
tartózkodik. Párisból jelentik: A lapok
híradása szernit Skobling tábornok,
aki valójában szovjet-ügynök volt és
a nyár folyamán Miller fehérórosz tá-
bornok titokzatos elrablásával kapco-
satosan eltűnt, Moszkvában tartózkodik.
Skoblin az ellenforradalmár Millert
törbécslta és Oroszországba hazacsemp-
esztte Belgiumon és Finnországon ke-
resztül. Ott azután Millert letartóztat-
ták, míg Skoblin a Dogow nevet vette
fel és a szovjet egyik GPU különit-
ményének vezetője lett.

Reuter Jelenti:

(SARAJEVO.) A bazárnegyedben tűz
tört ki, melynek oltása a szeles időben
nehéz volt, úgy, hogy az egész ba-
zárnegyed leégett.

(BUDAPEST.) Seredy Justinian her-
cegprímás pásztorlevelében felfüggesz-
ette a mai böjtöt, tekintettel Szilvesz-
ter napjára.

(SZÓFIA.) Egész Bulgária területén
triási hóviharik dühöngenek, melyek
miatt a vasutforgalom több helyen szü-
netel.

(BERLIN.) Darré földművelésügyi mi-
nister kiáltványt intézett a földműves
néphez az 1938. évi többtermelés ügyé-
ben.

(HÁGA.) A hollandi hatóságok kiad-
ták Belgiumnak Baumannt, a valuta és
értékpapír sibilásért körözött bankárt.

(MOSZKVA.) A Tass hírszolgálati
roda közli Perjoknak, a titlasi szovjet
ormányzónak és Sztalin barátjának be-
szédét, melyben az bejelnti, hogy Geor-
giát megisztították az ellenforradalmi
elemektől, mert kétszáznál több irót,
művészt és tanárt végeztek ki. A beszé-
det Perjok azzal fejezte be, hogy
négy többekre is sor kerül.

(PRÁGA.) A cseh földön szerencsétle-
nül járt francia repülőgépkatasztrófa
kának felderítésére kiszállított bizottság
megállapította, hogy a szerencsétlensé-
get hibás repülőtéri jelzés okozta. Kide-
fűlt ugyanis, hogy az aznap szolgálatot
eljesítő tisztviselők közül az egyiknek
négy pilóta vizsgája sem volt és így nem
s tudott helyesen irányítani. A tisztvi-
selőt letaróztatták. A prágai sajtó az
igyből kifolyólag hevesen támadja a
ormányt.

(PÁRIS.) Nimesben és Avignonban is
megszűntek a sztrájkok és a munkásság
mindkét helyen visszatért az üzemekbe.

Disznóölő késsel szurkál- ák össze, majd lecsévé- lő széthasították haragosuk cjét a nagynyulási föld- művesek

(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.)

A közeli Nagynyulási községben borzal-
mas gyilkosság történt. Capusan Ioan
gazdálkodó házában tanácskozásra gyűl-
tek a falu vezetőgazdái, akik között ott
volt Morar Vasile és Gabor Vasile is.
A két földműves között már régóta vi-
szálkodás folyt egy kisdarab föld bir-
tokjoga felett. Az ellenfelek a tanácsko-
zás során újlag civakodni, majd ve-
rekedni kezdtek. Gazdátársai szétválasz-
tották és lecsendesítették a két hara-
gost, akik közül Morar Vasile bosszuál-
lással fenyegetve meg ellenfelét, eltá-
vozott a gyülekezetből.

Morar Vasile hazament és csizmájába
rejtette el hatalmas disznóölő kését,
majd felköltötte alvó Iosif nevű fiát
és Galatan Ion nevű szolgalegényét,
akikkel közölte, hogy bosszút akar állni
haragosán. A három ember éjnek idején
behatolt Gabor Vasile lakására, akit út-
legelni kezdtek, Morar Vasile pedig
a disznóölő késsel többször testébe
szúrt.

A szerencsétlen ember vértől borítva
eszméletlenül esett össze, majd amikor
a támadók látták, hogy még mindig élet-
van benne, Morar Vasile kikapta Gala-
tan nevű szolgalegényének kezéből
a magával hozott fejszét és azzal
olyan súlyos ütést mért a szeren-
csétlen földműves fejére, hogy va-
lósággal kettészelte koponyáját.

Gabor Vasile holttestét reggel a szom-
szédok találták meg vérbefagyva. A
csendőrség a bevezetett nyomozás so-
rán hamarosan kiderítette, hogy kik
voltak a szerencsétlen földműves gyil-
kosai, akiket letartóztattak és megbilin-
selve bekísérték a marosvásárhelyi
ügyészség fogházába.

— ELLOPTÁK A HUSKIRÁLY
KORONÁJÁT. Londoni híradás szerint
betörők jártak lord Vestey házában és
egyéb értékes tárgyakkal együtt el-
lopták főúri koronáját. Lord Vestey az
angol fogyasztott húszület vezéralakja.
A bírói címet pedig 1922-ben közgaz-
dasági érdemeiért kapta.



B. U. É. K. Újév alkalmával a legkel-
lemesebb és legjobb ujesztendőt kíván-
juk lapunk minden olvasójának, elő-
fizetőjének és hirdetőjének. — Legkö-
zelebbi számunk a közbeszó ünnepekre
való tekintettel hétfőn a rendes időben
fog megjelenni.

Egyesíteni akarják a liberális pártokat

(BUCURESTI.) Az Universul jelentése szerint a Dinu Bratianu vezetésével a liberális párt vezetője rövidesen tárgyalásokat akar kezdeni a Bratianu György vezetésével az új liberális párttal. A tárgyalások célja az, hogy a két párt egyesítésével, illetve a fennálló ellentétek kiküszöbölésével teremtsék meg a liberális párt teljes politikai egységét. Az egységes liberális párt ugyanis sokkal nagyobb éréllyel képviselhetné az ellenzéki álláspontot a jelenlegi kormányzattal szemben.

Országszerle nagy hidegeket jeleztek

(BUCURESTI.) A több, mint egy napja tomboló vihar a tengeren megszűnt és a constantjai kikötőt a hajók elhagyhatták. A fővárosban a nagy hideg miatt három ember megfagyott és pedig Jon Mateescu 53 éves, Mihail Stanescu 60 éves férfiak és egy 50—60 év körüli nő, akinek személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Hotinban tegnap 21, Csernovitzban 19, Jasiban 16, Bukarestben 11 fok hideget mértek. Balcichban volt a hőmérséklet a legalacsonyabb, mínusz 4 fok. A legnagyobb hidegeket azonban mégis Bukovinából, Besszarábiából és Moldovából jelentik.

— A kolozsvári Székely Alkalmazottak társasága szilveszteri táncmulatságot rendez malacsorsolással, konfetti és serpentin csatával a Református gimnázium tornatermében, melyre tisztelettel meghívja a nagyérdemű közönséget a rendezőség.

— Tánccs teadélután. A ruházati, textil és bőripari munkások szakszervezete vasárnap, január hó 2-án délután 5 óra kor tánccal egybekötött szórakoztató teadélután rendez Miron Costin 7. szám alatti színházának dísztermében. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— Kik lettek Kolozsmegye új képviselői? Kolozsmegye új képviselői a következők: liberális részről Alex. Lapedatu vagy Florin Stefanescu Goanga, nemzeti parasztpárti részről Maniu Gyula és Prie Octavian vagy Simion Nemes, a Mindent a hazáért pártban Jon Banea, vagy Corneliu Codreanu és Neagoe Flondor, Magyar Pártból gr. Bethlen György vagy dr. Szász Ferenc, a radikális parasztpártból Jon Dimof-tache.

— Sikirándulás. Az Erdélyi Kárpát Egyesület jan. 1-én reggel fél 8 órai indulással az Egyesület Bratianu 24. sz. alatti helyisége elől sikirándulást rendez Kishányahavasra. Indulás autóbusszal. Január 2-án reggel 8 órakor az Egyesület elől gyalogos kirándulás is lesz a Bükkerdőbe és az Árpádcsucshoz.

— TILTOTT VALLÁSI PROPAGANDA MIATT BETILTOTTAK EGY EGYHÁZI LAPOT. Az Oastea Domnului című egyházi lapot végleg betiltották, azzal az indoklással, hogy egy tiltott vallásfelekezet érdekében végez propagandát.

— Munkaszerencsétlenség a közeli Kajántóban. A közeli Kajántó községben egnap délután a munkások nagy víztartályt ástak. Közben a hatalmas földtömeg lezuhanva maga alá temette Szatmári Károly 20 éves kolozsvári illetőségű fiatal munkást, akit társai csak nehezen tudtak a földréteg alól kiemelni. A szerencsétlen embernek mindkét lába eltört. Súlyos állapotban szállították a kolozsvári kórházba.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, december 31: (7.30 órakor) Denevér.
Szombat, január 1: (matiné) Cigánybáró.
Vasárnap, január 2: (este) Vigőzvegy.
Hétfő, január 3: Parasztecsület és Bajazzók.
Szerda, január 5: Nincs előadás.
Csütörtök, január 6: (matiné) Denevér.
Péntek, január 7: Három a kislány.
Vasárnap, január 9: (matiné) Martha.

Újév után jelenik meg a választások kiírását elrendelő kormányintézkedés

(BUCURESTI.) A Capitala jelentése szerint az új év elején fog csak megjelenni a községi és megyei tanácsok felosztására vonatkozó rendelet és azt követni fogja az új választások kiírását elrendelő intézkedés. Ugyancsak a Capitala jelenti, hogy a kormány programjának népszerűsítése céljából ország-szerre nagy ünnepségeket és gyűléseket fognak rendezni. Ezzel kapcsolatosan jelentik, hogy a Jasiba tegnap este hazatérő Cuza professzor, tárcanélküli

minisztert a hatóságok és a lakosság rendkívül nagy ünneplésben és fogadtatásban részesítették és a lakásáig vezető utvonalon mindenütt óriási tömeg ünnepelte.

Lapjelentések szerint a belügyminiszterium a mai nappal befejezi az új prefektusok kinevezésére vonatkozó intézkedéseit. Ugyancsak a lapok közlik azoknak az újságíróknak névsorát, akiknek szabadjegyeit azonnali érvénnyel bevonták.

Elfogták a cukorgyári tisztviselő gyilkosait

(CERNAUTI.) Megirtuk, hogy a lujeni cukorgyár Joan Timcu nevű tisztviselőjét a cukorgyári tisztviselők karácsonyi táncmulatságáról hazatérőben, éjnek idején, az országuton ismeretlen tette-

sek megrámadták és meggyilkolták. A szerencsétlen ember, akinek gyomrát a támadók késekkel összeszurkálták és vagdalták, kórházba szállítás közben halt meg. Gheorghiu csendőrnagy irányítása mellett széleskörű nyomozás indult meg a gyilkosok kézrekerítésére. Az erélyes nyomozás rövid idő alatt eredményt hozott. Gheorghiu csendőrnagy megállapította, hogy Joan Timcu, aki a lujeni cukorgyár helyettes pénztárnoka volt, karácsonyi szünet előtt szótárlásba elegyedett a cukorgyár két munkásával, akik azzal fenyegették meg a veszekedés hevében, hogy megölik. A táncmulatságról hazatérő pénztárnokot az országuton Mihail Dionisie és testvérbátyja, Mihail Vasile áramadták meg és késekkel halálra sebeztek. A csendőrnagy a gyilkosokat letartóztatta, akik kihallgatásuk során egykedvűen ismerték be tettüket és azt vallották, hogy a tisztviselőt bosszúból ölték meg. A lakásukon megtartott házkutatás alkalmával meg is találták azokat a vértől rozsdás késeket, amelyekkel a szerencsétlen embert a két munkás megölte. A Mihail testvéreket átadták az ügyészségnek.

Un carnet de bal

(Egy bál meghívó — Táncrend) az idei világfilmek legragyo-góbbja. Az újév legszebb művészi eseménye

Un carnet de bal

(Egy bál meghívó — Táncrend) főszerepeit Harry Baur, Pierre Richard Willm, Maria Bell, Pierre Blanchard alakítják nagy sikerrel.

Un carnet de bal

Újév napján kerül bemutatásra a **Select Mozdó**

Gyanus viselkedésű ismeretlen férfit tartóztatott le a rendőrség

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A III. kerületi rendőrség az éjszaka egy gyanus egyént tartóztatott le, aki igazoltatásakor Palade Ioannak mondta magát és azt állította, hogy giurgiui eredetű és 36 éves, de iratai hiányoztak. Az illető rendőrségi kihallgatásakor nagyon kihívó módon viselkedett. Rendőrvégi megvizsgálásakor azonban teljesen épelméjűnek találták. Abból a tényből, hogy a hatóság előtt ilyen vehemensül viselkedik, a rendőrség arra a feltevése jutott,

hogy Palade esetleg hamis adatokat mondott be és nincs kizárva, hogy valamelyik okiráltságbeli börtönből, vagy fegyházból szökött meg. Amennyiben valaki felvilágosítással tudna szolgálni, a szűrőtekintetű, barnahajú, zömök termetű, 160 centiméter magasságú férfiról, az felvilágosításait juttassa el mielőbb a III. kerületi rendőrséghez, amely a letartóztatott férfi pontos személyazonosságának tisztázására folytatja a vizsgálatot.

Olaszország valamennyi nemzetközi diákszervezettel is megszakította a kapcsolatokat

Négyszázhuszmillió hiánnyal zárul a francia költségvetés

(PÁRIS.) A kamara éjszakai ülésén második olvasásban is megszavazta a költségvetést 527 szavazattal 65 ellenében. A költségvetés 420 millió frank hiánnyal zárult.

RÓMA MEGSZAKITOTT MINDEN NEMZETKÖZI KAPCSOLATOT

(RÓMA.) Starace, a fasiszta párt főtitkára bejelentette, hogy Olaszországnak a Népszövetségből történt kivonulásával kapcsolatosan az olasz diákszervezetek kiváltak a nemzetközi népszövetségi diákligából és ugyancsak kivonulnak a nemzetközi oktatási szövetség és egyéb szervezetek kötelékéből is.

A KINAI HADSZINTÉREN NINCS JELENTŐSEBB ESEMÉNY

(PEKING.) A kínai csapatok Taisantól keletre, déli irányban vonulnak vissza. A japánok jelentik, hogy Shan-

tung tartományban ellenállás nélkül nyomulnak előre. Ahasi tartományban lévő arcvonalon semmi jelentősebb esemény nem történt.

FELKELŐK JELENTÉSE A TERUELI FRONTRÓL

(SALAMANCA.) Francoék főhadiszállásának jelentése szerint csapataik a teruelli szakaszon jelentős sikereket értek el. A köztársaságiak támadásait visszaverték és azoknak több ezer főnyi veszteséget okoztak. A csapatok benyomultak a Campilo-Concudi országutra, majd elfoglalták a Camailotól délre fekvő magaslatokat. Közben nyolc köztársasági repülőgépet lelőttek. A salamancai híradás szerint, Teruel teljes feladására kuszóban áll.

— Új hadseregfelügyelők. Január 1-ével Athanasescu Gheorghe és Iliasie-vici Constantin hadosztálytábornokokat hadseregfelügyelők néveztek ki.

Ülést tartott a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága városunkban

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Romania Noua közlése szerint a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága tegnap este ülést tartott városunkban, amelyen Valentin Porutiu, Simion Tamas, Gh. Ghidionescu, Victor Jinga, Octavian Prie, Nicolae Buta és Emil Hatigeanu szözlaltak fel. A szónokok mindenike hűségét hangoztatta a Maniu által lefektetett elvek mellett, majd ezt határozatban is leszógezték és ugyanakkor élesen elítélték a párt programjától eltávolodott Armand Calinescu, V. Potarca, Dinu Simian és Dadulescu Mehedinti magatartását.

Ugyancsak a lap jelenti, hogy tegnap este Bukarestből városunkba érkezett Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt elnöke, aki itt hivel tanácskozott, majd Badacsonyba folytatta útját.

Lezajlottak a kolozsvári szakkamarai szenátor választások

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap zajlottak le országszerre a szakkamarák szenátorválasztásai. Kolozsváron a kereskedelmi és iparkamaránál két jelölt volt, Comsa Jonel igazgató és Mironescu volt miniszterelnök. A választás során Comsa Jonelt választották meg szenátornak, aki 101 szavazatot kapott Mironescu 38 szavazatával szemben.

A munkakamarai választáson Joan Fluera, a szociáldemokraták jelöltje győzött 69 szavazattal. Ellenjelöltjei közül Brasoveanu 50, Samarianu pedig 17 szavazatot kapott.

Borzalmas szőlődal tüzet okozott a gyermekek játszódozása

Newyorkból jelentik: Az egyik New-Yersey-i szállodában borzalmas tüzet okozott a gyermekek játszódozása. Több kisgyermek egy játékmozdonnyal játszódozott, amelyből elektromos szikrák pattantak ki és pillanat alatt lángbaborították a szobát, majd az egész épület. Egy kisgyermek és egy szállodai alkalmazott a füstben megfulladtak. 25 személy életveszélyes égési sebeket szenvedett. A szállodaépület teljesen leégett. A vizsgálat megindult.

Fél hold kert 2 virágházzal, hozzá 1 szoba, konyha azonnal

bérbeadó

Calea Marechal Foch 8 sz. alatt. Ajánlatok 1938. január 11-ike déli 12 óráig a Római Katolikus Egyházközség gazdasági hivatalában, P. Unirii 14 sz. alatt nyújtandók be.

— FELSZINRE HOZZÁK A PANAYT. Sanghaiból jelentik: A Havas Iroda közlése szerint, az aniol gőzös fedélzetén nyolc orosz buvárral és 70 kínai munkással utrakelt a Jangce folyónak arra a pontjára, ahol a Panay ágyunaszád elsüllyedt. Feladata az, hogy megvizsgálja, lehetséges-e a Panay felszínrehozása. Az angol gőzöst útjában, amelyet négy napra terveznek, az Ohau ágyunaszád kíséri.

— POKOLGÉPES MERÉNYLETET LEPLEZTEK LE SPANYOL-MAROKKÓBAN. Tetuanai jelentés szerint, Spanyol-Marokkóban a kalifának, a Franco kormány főbiztosának és a varathe helyőrség parancsnokának címezve három nagy postacsomag érkezett. Az egyik csomagot gyanusnak találták és ezért hatósági rendelkezésre egy, a várostól messzebb eső parkban a szabad ég alatt bontották ki. A pokolgép a felbontás pillanatában felrobbant, de szerencsére az óvatossági intézkedések folytán senkit sem ölt meg. Ezek után a másik két küldeményt is a legnagyobb óvatossággal bontották fel és kiderült, hogy azok is pokolgépeket tartalmaznak. Nyilvánvalóan politikai jellegű merényletről van szó. A vizsgálat teljes erővel folyik.

Merre megyünk, hova tartunk?

Irta: HALÁSZ JÓZSEF

1.

Viharfelhők kavargása közben hanyatlik sirjába az őszitendő. Elmúlását — úgy hisszük — senkinek sincs oka megsirratni. Nem bizony, mert kicsiknek és nagyoknak egyaránt csak gondot, főleg bajt és veszedelmet jelentett. Az 1937. év során — hogy Laval egykori francia miniszterelnök és külügyminiszter szávaival éljünk — nem egyszer könnyűnkkel suroltuk a háborút. Dum spiro spero! — amíg élek, remélek! — mondja az ősi latin közmondás: De vajjon a kavargó veszedelmek idején kinek volna oka jobbat, szebbet és megnyugtatóbbat remélni az elkövetkezendő új évtől? Mégis: vannak hívők, bizakodók és mindennek ellenére derűlátó emberek akik csüggedetlen lélekkel hisznek a szeretet és a megértő békeség csodatevő erejében. Ezek közé tartozik kétségen kívül az a nyolcvanadik éve felé közeledő aggyastyán is, aki megható bizakodással és korát meghazudtoló törhetetlen akaratával és kitartással járja az európai országokat, hogy a felelős tényezőkkel megértesse a béke szépségét és nagyszerűségét. George Lansbury, az angol munkáspárt egykori parlamenti vezére ez a jószándéku és krisztusi lelkű öregúr, aki utja során tárgyalt már Hitlerrel, Mussolinivel, Leon Blummal, Delbosval, Benessal és most nemrég Varsóban Ridz Smjglivel és Moscisky államfővel. Mi hajtja, mi fűti őt, — akinek már olyan kevés van hátra e keserves sárgolyónkon — hogy annyi csalódás, annyi hiábavaló erőlködés után is meg újra meg újra megkísérli összefogni az egymással szembenálló erőket? Saját kijelentése szerint az a célja: „Európa vezetőit zöldasztal mellé ültetni, hogy a gazdasági újjáépítést megbeszéljék... Kontinenstünk legfőbb baja ugyanis — mondotta — a gazdasági elégedetlenség!”

2.

Es ebben teljesen és tökéletesen igaza van. Bár hiszen nem ő az első és hihetőleg nem is az utolsó, aki nemcsak, hogy megmondotta, de be is bizonyította, hogy a népek közötti pusztító viszályokat is leginkább gazdasági okok váltják ki. Am, sajnos, pusztába elhangzó kiáltás maradt eddig minden erre vonatkozó figyelmeztetés. Nem elég egyes embereknek meglátni a bajok forrását: sokkal fontosabb és még inkább sokkal nehezebb széles rétegekkel megláttatni azokat. Igen ám, ha a lelkeken nem a butaság, hiúság és kapzsiság gonosz háromsága lenne az ur! Nemcsak, hogy — amint a híres Oxenstierna svéd kancellár mondotta — kevés ésszel, de kevés szívvel és lelkiismerettel is kormányozzák a világot. Ha egyéni érvényesülés okokból mindenre kapható konquisztádorok nem volnának e földön! Csakhogy, késerű napjainkban éppen tulajdonosok akad e fajtából. Az ő romboló munkájukat csak megkönnyíti némely jószándéku felelős tényezők huza-vona taktyikája. Az erőszak mindig kárhozatos gyümölcsöket terem. Am jöhetnek olyan helyzetek és adottságok, amikor a jószándéku embereknek nemcsak szép szavakkal, de energikus tettekkel is hitet kell tenniük céljaik és akarásaik tisztasága mellett! Sajnos, az elmúlt 15—20 esztendő során rengeteg olyan alkalom sikkadt el, amikor pedig a jóknak és igazaknak cselekedniük kellett volna...

3.

Lord Cecil nyilván nem akárcsi ember, mert hiszen az 1937-es Nobel-békedíjat neki ítéltek oda. És ime, ez a szelidlelkű és a békéért következetesen fáradozó férfiú egy minapi cikkében nem a leg-hízelgőbben nyilatkozott azokról a jóhiszemű és jószándéku világpolitikai tényezőkről, akik csodálatraméltó naiv megadással és tétlenül nézték el, hogy bizonyos irányok felől mind következetesebb kitartással törjenek egyrészt a Népszövetség, másrészt a világbéke ellen. „A nyugati országok miniszterei —

írta lord Cecil — összetett kezekkel türték annak idején, hogy Japán ugyszólván kardcsapás nélkül birtokba vegye Mandzsuriát. De egyéb dolgokban sem történt semmiféle megtorlás. Pedig minden egyes erőszakos kilengést ujjabb és még erőszakosabb tettek követték!” Igen bizony: a legközvetlenebbül érdekelt nagyhatalmak érthetetlen okokból, ugyszólván ölbetett kezekkel szemlélték a dolgok baljós menetét. Pedig nem egyszer kínálkozott kedvező és megfelelő alkalom a feszülő ellentétek áthidalására. De csak szavaltak, csak konferenciáztak, ugyanakkor, amikor mindenre elszánt és hatalomra törő erő céltudatos következetességgel valószínűtlen meg terveiket. Vajjon lehetséges-e mindezek után a két részre szakadt világ között áthidaló egyezségről beszélni? Lord Cecil, aki pedig Lansburyhoz hasonlóan egyébként a derűlátók sorába tartozik, tagadólag válaszolt a feltett kérdésre. Azt mondta: „Folytonos engedményeinkkel játékszerek lettünk a diktátorok kezében és napról-napra közelebb jutottunk a háborús veszélyhez. Stressza az abessziniai háború előjátéka volt. Az angol—olasz Földközi tengeri egyezség Itáliának spanyolországi befolyását növelte. A Japánnal szemben tanusított diplomáciai udvariasság a kínai háborúhoz vezetett. És Halifax lord berlini látogatását Rómának a Népszövetségből való kilépése s Berlinnek ama kijelentése követte, hogy soha többé nem fog visszatérni a Népszövetségbe!”

4.

Sajnos, a békedíjjal koszorúzott Cecil lord állításai keserű igazságok. London és Páris ott és akkor voltak engedékenyek, amikor és ahol nem kellett volna engedniük. Mások viszont meg könyörtelemnek mutakoztak, holott pedig a megértő és kiegyenlítő engedékenység százszor inkább célravezetőbb lett volna. Az elmulasztott alkalmak újra meg újra megbosszulják magukat. S most — Halifax németországi és Delbos francia külügyminiszter középeurópai útja után — ott tartunk, hogy az emberiség békéjét sokkal inkább fenyegeti veszély mint bármikor ennekelőtte! A multheti csütörtöki angol minisztertanács nagy horderejű határozatokat hozott. S bár a tanácskozásokról hivatalos jelentést nem adtak ki, jólinformált magánforrások szerint e határozatok a Földközi tengerre és a távolkeleti helyzetre vonatkoztak. Igen-igen komoly lehet a helyzet. Ezt abból a tényből is meg lehet állapítani, hogy — a rendes szokástól eltérően — sem a király, sem Chamberlain miniszterelnök, nem nyilatkoztak külpolitikai kérdésekről. VI. György rádióbeszéde, amelyben a brit impérium népeihez szólt, gondosan került minden politikai vonatkozást. A miniszterelnök kedves bonhonómiával meg így tért ki a politikai nyilatkozat elől: „A gyönyörű és lelkes karácsonyi hangulatot igazán kár volna bolmi rideg politikai nyilatkozattal elrontani!” Érdekes ugye-e? De aki a sorok mögé lát, megérti hogy e látszólag semmitmondó szavaknak milyen mélységes az értelmük. Eden és Duff Cooper szavai mindenesetre sokra engednek következtetni. A külügyminiszter például azt mondotta, hogy Anglia minden körülmények között megvédi jogait! Duff Cooper még tovább ment: „Anglia éberrel figyel — mondotta — és úgy Európában, mint a Távolkeleten, megvan a kellő ereje ahhoz, hogy mindenféle támadó kísérlettel szemben biztosítani tudja a maga érdekeit!”

5.

Már pedig Londonnak sokfelé, sok érdeke forog kockán. A legközvetlenebb veszedelem talán mégis a Távolkeleten fenyegeti. Mert noha Japán a megbánott Amerikával és Angliával szemben igen engedékenynek igyekszik mutatkozni, de azért Washingtonban és Londonban is nagyon jól tudják, hogy Tokió csak kényszerű körülmények hatása

alatt tesz most eleget az angol és amerikai követeléseknek. Azt is tudják, hogy a Berlin—Róma—tokiói háromszög nem akar fél munkát végezni. A kockát elvetették és csak roppant erők akadályozhatják meg őket abban, hogy a Rubicont is át ne lépjék. Az angol kormány tisztában van azzal, hogy Hongkonggal és Singaporeval áll, vagy bukik a távolkeleti gazdasági és politikai érdekeltisége. Ezért igyekszik elképzelhetetlen áldozatok árán is mind a két hadikikötőt megerősíteni. Ez magyarázza egyébként azt is, hogy London és Páris kapcsolatai miért erősödtek meg az eddigénél is intenzívebben. Anglia — mint tudjuk — Földközi tengeri hajórajának egy jelentékeny részét a távolkeleti Hongkongba vezényelte. A legutóbb kiszélesített angol—francia légi és tengeri egyezmény értelmében az Ázsiába elindult Földközi tengeri angol hajóraj helyét megfelelő számú francia hadihajó-egységek foglalják el. Japán természetesen ideges a hangkangi angol erősítések miatt, sőt félhivatalos kijelentések szerint az angolok készülődését barátságtalan lépésként minősíti. London és Páris véd- és dacsözvetése a Berlin—római tengely célkitűzéseit is alaposan hátráltatja. Baldwinnek mindenesetre most lett igaz: „Nagybritánia határai a Rajnáig, sőt azon túl a Földközi tenger partjáig is kinyulnak.”

6.

Az egymásra torló események sodrában nem váltott ki különösebb szenzációt az a hír, hogy Winston Churchill Chamberlain miniszterelnök kérésére belép a kormányba. Még annak idején Baldwin miniszterelnöksége alatt már szó esett róla, hogy ez a korát meghazudtoló fürgeségű és lelkesedésszerű politikus tárcát kap. Minden bizonnyal nem először és nem utoljára. Hiszen Churchill már legalább vagy ötször-hatszor irányította a legfontosabb angol tárcákat. A háború során például volt kincstári kancellár, a hadfelszerelési ügyek minisztere, az admirális első lordja, vagyis haditengerészeti miniszter stb. Az utóbbi néhány esztendő során különösképpen arról volt nevezetes, hogy — mint egykor Cato a rómaiakat a carthagóiak ellen — ő is ugyszólván minden egyes parlamenti és más nyilvános felszólalása során, nem szünt meg újra meg újra a németek elleni fegyverkezésre biztatni az angolokat. Halifax lord németországi útjának csődje semmi sem bizonyítja inkább, mint az a tény, hogy most a németek egyik legidőzabb ellenfele irányító szerephez jut az angol politikai életben. A tulhúzó világpolitikai atmoszféra forrását egyáltalán nem, vagy csak alig csökkentí a német sajtó legújabb francia-barát orientációja. Miután a birodalmi német újságok tudvalevőleg felülről irányítják, semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy ez a hangulatváltozás hivatalos nyomás következménye. Mert való igaz, hogy Delbos külügyminiszternek Flandin volt miniszterelnöknek jelentős része van abban, hogy Berlin most engesztelékeny, sőt baráti hangú hurokat penget Páris felé, de az igazi békés egyezség lerögzítéséig még igen hosszú ut vezet.

7.

Sokáig úgy volt, hogy Franciaország hiába próbálta Anglia barátságát a maga javára biztosítani. Az angol kormány mindig fölényes és hüvös udvariassággal tért ki a francia ajánlások elől. De megváltoztak az idők és a helyzetek is. Szó sincs róla: Párisnak még mindig óriási érdekei fűződnek ahhoz, hogy Nagybritániát a maga oldalához kösse. De aligha tévednek, akik szerint Anglia ma inkább rászorul a franciák, mint emezek az angolok barátságára. Nem: arról szó sincs — amint azt egy-némei fantaszták hiszik —, hogy a



brit impérium fölött megkondultak volna a vészharangok. Mindez csupán vágyálom. Annyi azonban tagadhatatlanul tény, hogy az angol világbirodalom falait közel és távol is keményen döngetik. A távolkeleti helyzet brit szempontból a legkevésbé rózsás. Am Anglia közvetlen közelében is elég kellemetlen seget kénytelen ugyszólván szó nélkül lenyelni. Itt van mindjárt az ir eset. Ép a napokban lépett életbe Irország — tehát már nem Ir szabadállam — legújabb alkotmánya. Eszerint az ir nemzet egész Eirin területére igényt tart. Vagyis a magáénak tekinti és követeli Belfastot és Ulstert, a két északi ir tartományt, amelyek tudvalevőleg eddig még Anglia közvetlen fenhatósága alá artoznak. Ez még hagyján. De az új alkotmány egyetlen szóval sem tesz említést VI. György királyról, akinek pedig a többek között ez a címe: Nagybritánia és Irország királya. De Valera, a mindenható ir miniszterelnök éppen csak egy pókháló finomságu szálát hagyott meg meg Eirin és Anglia között. De ezt is bármikor kettészakíthatják. Aligha férhet kétség hozzá, hogy az egyébként szabadságszerető és hősiesslelkű irek külső erők biztatására határozták el magukat, hogy ennyire előre állítsák az angol—ir kérdést.

8.

Az angolok politikai türelmére és előrelátására vall, hogy a londoni kormány mindezek ellenére ugyszólván semmi elpenvétessel nem élt és egyetlen szóval sem tiltakozott. Mint minden nehéz és kétséges helyzetben, most is a régi jól bevált taktikát alkalmazzák: Várni és figyelni. Az idő és a türelem már sokszor jó szolgálatot tett Nagybritániának. Igaz viszont, hogy soha még ennyi oldalról nem érte támadás a brit impérium gigászi méretű bástyafalait. Anglia vár és figyel, de egy pillanatra sem tétlenkedik. Számol minden eshetőséggel és míg egyfelől a hadiszergyárak éjjel-nappal megfeszített erővel dolgoznak, másrészt arról is gondoskodás történik, hogy a nyersanyagok és élelmiszerellátás terén se érhesse meglepetés a hármass királyság népét. A birodalom minden fontosabb részén — tehát nemcsak az anyaállam területén — elképzelhetetlen arányú földalatti raktárak épülnek, amelyekben külön erre a célra szervezett minisztérium rendelkezésére hosszú esztendőkre elegendő nyersanyagokat és élelmiszereket tárolnak fel. Igen: Anglia békét akar, de számol a háború lehetőségével is. Az ujesztendő hamarosan igazolni fogja, hogy szükség volt-e ezekre a készülődésekre?...

100 lei előleggel
és heti 50 lei részletfizetésre vásárolhat női, férfi és gyermekcipőket
Memorandumul 25
ARCO
cipőkereskedelmi vállalatnál.

Gálint József:

A zene és ének az örök emberi gondolatok szolgálatában

Elmondotta a kolozsvári Kolping Legényegylet 1937. decembere, hó 19-én tartott hangversenyén.

Mi nem fujunk harci riadót. Nem harsonázunk az indulatok harsonáin, kezünkben nem sikoltanak csatakürtök, nem szólalunk meg a zenetitanok robusztus szenvedélyeivel, nem nyögnek szenvedélyes ujjaink alatt az orgona sipjai, nem tartjuk magunkat östetehetsegeknek, még csak nagy tehetségeknek sem, akik előtt kepleplevéve hódol az emberiség!... Nem!... Nem jöhetünk még csak a nyomába sem az elmúlt hetekben lezajlott két értékes kolozsvári hangversenynek... Nem!...

Hiszen nekünk kerges a tenyerünk, elnehezdedt, ólom súlyu a karunk, súlyos gondok árnyékozzák életünk útját. Mi kalapácsot forgató, vésőt kopogtató, ráspolyt taszító, gyalut-csisszentő, bal-tát forgató munkás, iparos legények vagyunk.

És mégis a kezünkbe merjük venni a muzsika szerszámát is és kikérgesdedt tenyerünk kifinomult alatta, elnehezdedt karunk megkönnyül mellette, nehéz életgondjaink felszabadulnak és a hangok harmoniáin szárnyalunk a magasságok felé. Eszünkbe jut a görög szó antrópos (ember), amelynek első jelentése: felfelé néző. Így felfelé nézve dalolunk, muzsikálunk, énekelünk úgy ahogyan dalol a festőlegény a létra tetején, az aratók a réten, a szerelmesek az ablak alatt. Érzelemmel, mint a cigány és bor mellett mulató magyar és sokszor elérzékenyülve, mint a mult gyönyörű szép emlékeiből élő drága öregek. Azok a munkásfiúk, akik esténként idejáromatnak a Legényegylet helyiségebe a nehéz munka után, azok a tagok, akik hetenként kétszer a külvárosok végeiből sár-, vagy portengeren keresztül is muzsikaszerszámukkal a hónuk alatt idejönnek próbákra, azok nem ezres fizetésekkel, megpotrohosodott és megavasodott pénzeszsákokkal henecegnak, hanem a legtöbbször nyomorúságosan nélkülöznek. Lyukas cipőt viselnek, kopottas kabátot, kifényesedett nadrágot és zsiros kalapot hordanak. De mégis a muzsikán keresztül szomjuhozó a lélek művelését, hogy meghódítsák és térdre kényszerítsék a pöffeszkedő és jóláplált, közömbös filisztereket, hogy meghódítsák és az anyag határai fölé, eszményi magasságba emeljék az átkos pénzt, az aranyat, amelyből a legkevesebb vagy semmi sem jut nekik s amely mindig csak távolról és gunyosan vigyorgott rájuk.

Ime ezért muzsikálnak, ezért szervezkednek, ezért dalolnak, ezért énekelnek tele tudóval, kibuggyanó érzéssel, mint a pacsirta, amikor megrészegszik a fakadó, zengő tavaszos illattól s belefurja magát ittasan dalolva a sugárzó napba.

A politikai életnek és a kemény hatalomnak emberei sohasem tudnak a nemzetek fölött, mert erőik csak egy nemzet haladását szolgálják. Fitogtatják eszük nagyságát, amellyel másokat fojtogatnak, hogy önmaguknak annál többet használjanak. Fitogtatják erejüket, csörömpöltetik kardjukat, amivel esetleg sok embervért kiontottak, de csak egy-egy fajé, egy-egy nemzeté maradnak.

Ezzel szemben a világ szemében sokszor lenézett szegény muzsikusok, a nincstelen senkik, a kergestenyertű, zsirosképu, csapzottthaju munkásfiúk, tisztetlet és megbecsülést tudnak kivívni azok előtt, akik megérzik az igazi értéket: az örök-emberit és az isteni-lelkét s ezzel minden faj és nép fölé emelkednek, mert Istentől akarnak tanulni. Isten pedig a végtelen szeretet. Aki Tőle tanul, az szeretetet tanul. Isten a végtelen igazságosság. Aki Tőle tanul, az igazságosságot tanul. Isten a földreszállott békeesség, aki Tőle tanul, az békeességet tanul. Aki Tőle tanul, az nem tud mást adni, csak szeretetet, csak igazságot és békeességet még annak is, aki

öt megpofozza, megrugdálja s háláját sárba tapossa, mert az ilyennek szíve kitágul, hogy odaölelje ezt a panaszos vagy mosolygó örök gyermeket: az embert.

Minden zene, akármelyik nemzeté is, — leszámítva a kuplék, a jazz- és kabarédalok csinált virágait —, mert ezek nek az emberi lélekhez nincsen semmi közük, — minden ének és minden zene, egyetemesen az emberi közös érzések kifejezője. A népiség, a fajiság csak színezi és sokféle képen módosíthatja, amilyen sokarcu az ember, hiszen két egyforma arcu ember nincs, még az ikrek sem teljesen egyformák. Ezért fogja össze a zene, az ének, a dal, az egylelkű, az egy Isten kezéből kikerült embert. Közelebb hozza azokat akiket társadalmi válaszfalak szétválasztottak vagy akiket a világnézetek ellenséges áborba sodortak.

Ime a kerges tenyerű iparos-munkásfiúk, zenészek azért dolgoznak, azért munkálkodnak, azért muzsikálnak, azért énekelnek, hogy az életben egymásra emelt öklök lehullanak és meleg kézfo-

MÁLNÁSY TIVADAR:

Visszafelé az időgépen...

A szólásszabadság. Most én beszélek. Szent Dávid és a bölcs Salamon. A kátranykura. A devla. A szellem.

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Szilveszter este, évfordulóvárás közben az öregek gyakran elbeszélgetnek a muldokról idéznek mondásokat, nevetgető domákat és mesélnek történeteket, melyek legendák fátylával szövögetik be a rések alakjait. Néhány ilyen jóízű regisegét közlök 1937. Szilveszterére.

Éljen a szabadság!

Amikor Bonaparte Napoleont életfogytiglani konzullá választották, St. Hilaire ábornok hadtestéhez a következő szavakat intézte:

— Bajtársak! A nép Bonaparte tábornokot életfogytiglani konzullnak akarja. A véleményeknek szabadoknak kell lenniük! Válaszatok tetszés szerint! Megjegyzem azonban, hogy az elsőt, aki nem áll Bonaparte mellé, a hadtest frontja előtt lövtem agyon. Éljen a szabadság, éljen a köztársaság!

A bájos páciens

Balassa dr., a híres belgyógyász nem szerette, ha páciensei sokat beszélnek. Egy alkalommal ellenállhatatlanul bájo fiatal nőt kezel, aki mindannyiszor fél beszakította őt, valahányszor utasításokat adott a gyógymódra vonatkozólag. Az orvos megunt a végre a dolgot és így szólt:

— Kérem, mutassa a nyelvét!

A hölgy kinyújtotta rózsás nyelvcskéjét.

— És most tartsa úgy mindaddig, amíg magamat kibeszélem, mert most végre én beszélek — mondta és nagyot sóhajtott a professzor.

Schiller és szomszédja

Schiller hárfáznia tanult. Ez persze eleinte nehezen ment és a szomszédságnak szinte bosszuságot okozott. Egy alkalommal az egyik, aki a költőt nem nagyon szerette, átszólt hozzá:

— Kedves Schiller ur! Ön hárfán játszik, mint szent Dávid, csak hogy nem olyan szépen...

— És ön, — felelte Schiller — úgy beszél, mint Salamon, csak hogy nem olyan bölcsen...

A Matróz lába és a londoni Tudományos Akadémia

Dr. Hill nagyon haragudott a londoni Tudományos Akadémiára, mert nem vette fel tagjai sorába. Bosszút is állott emiatt, még pedig nem közönséges módon. Levelet írt ugyanis az Akadémiának, hogy az egyik tag, aki a földreszállott békeesség, aki Tőle tanul, az békeességet tanul. Aki Tőle tanul, az nem tud mást adni, csak szeretetet, csak igazságot és békeességet még annak is, aki

egy baleset alkalmával először alkalmazott.

„Egy matróz eltörte a lábát” — írta — „és én, aki véletlenül jelen voltam a törött részeket gondosan összeillesztettem, azután erős köteleket alkalmazva, azt kátrányos vízzel borogattam, miután folyadékot csak egy ott álló kátrányos hordóban találtam. Képzelműt megdöbbentésem, midőn a matrózt másnap pipázva találtam és nemcsak, hogy fájdalomról nem panaszkodott, hanem azonnal talpra állva járni is kezdett.”

Nem sok idő múltán a londoni Tudományos Akadémia egyik jeles tagja, a bölcs Barkeley püspök nagyszerű tudományos értekezést írt a „kátrány-víz használhatóságáról”, amely igen nagy feltűnést keltett, lázba hozva a Szigetország összes orvosait. Sokan ennek nyomán bizalommal esküdtek csatlakoztatásáig, mások azonban kételkedtek benne, de nem sokáig. A hívők trombitája tulharsogta az egyre gyengülő ellenveteket. Sok akadémiai értekezés után a híres dr. Hill újabb álneven írt levelet vetett véget. Ez pedig így hangzott: „Előbbi levelemben egészen elfelejtettem azt is megírni, hogy ama bizonyos matróznak eltört lába fából volt.”

A cigány és a makói káplán

Szücs Jankó makói káplán korában egyszer egy vén cigányt ment gyóntatni. A nagy sárban egy órát tartó gyaloglás kifárasztotta és türelmetlenné tette. Ehhez járult, hogy a cigány, akit a raj apraja-nagyja körülvelt, megátalkodott pogány volt és nem akart gyónni.

— Fordulj kifelé! — mondotta Szücs erélyesen.

— Forduljon az ördög — replikázott a cigány.

— Ismersz-e?

— Ismer az ördög.

— No ne komédiázz öreg! Mondd, szánod és bánod-e bűneidet?

— Szánja, bánja a devla.

— No, akkor itt egyen meg a devla — szólt dühösen a káplán és összepakolva távozott.

„Nagy kópé vagy, apám!”

Sweard, a híres angol filozófus egyik nyilvános londoni felolvasásában kigúnyolta a szellemeket idézőket. Azok mindegyikén meg akarván őt győzni meghívták egy szeanszra. A tudós vegre hosszú rábeszélés után engedett és elment a gyülekezetre.

— Kivel óhajt beszélni? — kérdezték

őle, amikor leült.

— Apámmal — felelt a filozófus.

A terem elsötétült és a szellem megjelent.

— Te vagy az, John fiam? — kérdezte egy siri hang.

— Én vagyok. Hogy érzed magad apám a másvilágon?

— Köszönöm, egészséges vagyok.

— Hát nővérem, az én kedves Bettim?

— Boldog. Megvigasztalódott. Sokszor gondol rád és emléget.

— És bátyám, William szenved-e neje hűtlensége miatt?

— Nem. Megbocsájtott. Itt nincs szenvedés, itt mindenki boldog.

A spiritiszták ragyogó szemmel néztek a tudósra, egyesek meg is kérdezték:

— No, ugye?

Sweard azonban fejcsóválva szólt a szellemnek:

— Mégis nagy kópé vagy apám, hiszen te tudod a legjobban, hogy nekem soha sem voltak testvéreim.

MA

már szálló ige,
hogy tökéletes a

CZINK

**vegytisztítása,
ruhafestése**

Pillanattfelvételek a fimrendezés csodavilágából

Mit mond Sillay Tibor filmrendező a napokban Berlinből hazajött Tabis-UFA Terra film Kuns egyik kitünősége, aki tizenöt évvel a megújított Harmadik Birodalomban s ahol több, mint 4000 magyar keresi meg mindennapi kenyerét?

— Hogy Mussolini szavaival éljek — kezdi bevezetőjét Sillay — igen helyesen mondja, hogy

a film, az egyetlen olyan hathatós eszköz, amelyen keresztül a különböző népek érzésvilágát össze lehet hozni a szeretettel átitatott művészi síkban

— És ez így is van. — Ha végig futatjuk gondolatunkat azon a rövid negyven éven, amióta a filmipar elindult, csodálattal állapíthatjuk meg, hogy mérföldes csizmákkal gyurta maga alá a kezdet nehézségeit a láaványossági bódéktól a mai különleges művészetté fejlődő filmiparig.

— A közönség, talán nem is tudja amikor jegyét megváltva be ül egy moziba, hogy milyen nagy horderejű kulturintézmény az a számára. Képzete talán el sem jut odáig, hogy az a rengeteg művészember, hónapokon át lelkét és minden idegszálát sorompóba állítva küzd és dolgozik a film sikeréért. Azokról a nimbuszokról, amiket a közönség csillogásnak lát, nem is sejti, hogy milyen keserves és idegfejtő munkával szerzik meg a film művészei. Azok a világhírű sztárok, akikről a közönség tévesen azt hiszi, hogy léha pezsgős élet örömeit élik, azok a nagynevű sztárok, bizony már reggel 8 órakor, mint bárki más pályán működő munkás ember munkába állanak és bizony sokszor még este kilenc órakor is ott várják, lesik a rendező utasításait, az operátor ideges kilengéseit.

Hogyan készül a film?

E kérdésemre sok érdekes dolgot mondott el Sillay a filmkészítés különös világáról. Minden gyárnak van egy dramaturgiai irodája, amelyben mind kitűnő írók működnek. Ezek válogatják ki a filmre alkalmas írásokat és kutatnak új és új ötletek után. Ha megfelelő film témát találnak, azt előterjesztik a gyár művészeti bizottságának, majd pedig az egész dolog áttesik egy közönséges üzleti számításra. Így indul el a film a vállalat produkciós vezetőjéig, aki rendezőt és írókat választ a film-forgatókönyv elkészítése céljából. Ebben a könyvben van lerögzítve minden egyes mozzanat, még az is, hogy a felvevőgép milyen perspektívából fényképezzen: közről, félközről, vagy éppen távolról-e. Ezzel még nem zárult le a film pályafutási elindításának nagy problémája, mert csak ezután kezdődik a tulajdonképpeni küzdelem, hogy melyik műteremben, melyik hangmesterrel és melyik operátorral készüljön el a film. Hogy mennyire fontos ez a filmgyártás műhelyében, képet alkothatunk abból, ha elgondoljuk, hogy egy legegyszerűbb filmnek a felvétele is belekerül átlag 16 millió lejbe.

A műtermi építészeti problémája

— A szerepek kiosztása után, a műtermi építészetre hárul az a nehéz feladat, hogy a műtermet a darab részleteinek megfelelővé varázsolja.

— Ha elgondoljuk, hogy milyen gyorsan változik a pazar fényben uszó királyi palota a legrémesebb elképzelésű börtönné, idegen városok, tájak grandiózus változataivá, hegyek, vizesek, exotikus vidékek meseországává, csak akkor lehet fogalmunk a technika csodálatos ötletszerűségéről. Bámulatos annak a 4—5 ezer statisztá és munkásnak kollektív munkabeosztása, akik a legnagyobb precizitással kapcsolódnak bele a film tökéletes elkészítésébe és akiket a nagyközönség észre sem vesz a világhírűvé vált nagy sztárok mellett, pedig a fénymester, a rendező a fodrász s a laboratórium minden egyes munkása, mind-mind egy-egy fontos csavarja,

rendítőkereke annak a nagy gépezetnek, amely a maga tökéletességében vetíti a nézők szeméi elé a darabot.

A trükkök kérdése

— Ha már ennyit elárultam a filmcsinálás titkaiból, valószínű, hogy az olvasót az is érdekli, hogy például az elkecseregetett szerelmes hogyan ugrik ki a hetedik emeletről. Mindenekelőtt lefotografálják az obligát felhőkarcot, majd annak egyik emeleti részét, egészen közélről, azzal az ablakrésszel, ahonnan a szörnyű ugrást a művésznek vagy művésznőnek el kell végeznie. A csalódott szerelmes perspektívájából, az emeletről lefotografálják a mélységet s az uccát, ahol a száguldó autók egészen picinyeknek látszanak. Maga a tragikus jelenet pedig egy másik műteremben történik, ahol az öngyilkosjelölt a cs-

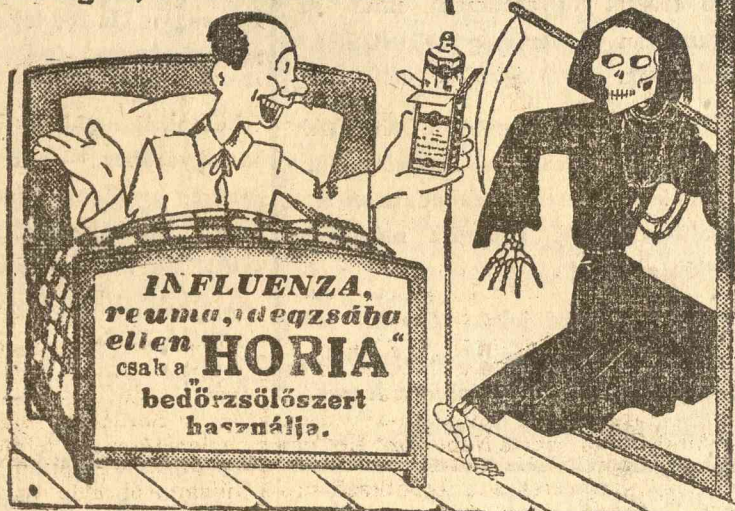
lódás fájdalmát megjátssza a felvevőgép előtt és kiugrik a másfél méteres magasságból egy puha szőnyegre. Ezek után következik a jelenetek összevágása, melyek a leadógépen egybefolyva tárnak azután a néző szeméi elé.

Nagyobb szabású ugrásokat rendszerint a művész mossa, egy artista végzi, így amint emlékezhetnek a Hindu sir emléké nagy jelenetére, ott a 30 méteres bástyafokról is egy artista végezte a hajmeresztő leugrást.

Ezek az artisták igen sok esetben játszanak az életükkel.

Nem egyszer történt meg, hogy az artistának kétszer is el kellett végeznie halálugrását, mert az operátor rosszul állította be a felvevőgépet. Ezeket a másodszori ugrásokat már babonás félelemmel végzik még az artisták is.

Kaszával jöttél, csak halál hoztán,
Kár volt a fáradságért, itt a HORIA ám



Kapható gyógyszerárakban és drog-riákban

Hatheti kemény munka

— Egy színészt, körülbelül 6 hétig vesz génybe egy filmnek a felvétele.

Igy ne csodálkozzunk azon, hogy ezéren idegörlő, nagy munkáért egy-egy művész, szerintünk szédületes összegeket keres, mint például Emil Janings is, aki az „Uralkodó” című filmért 5 millió lejt kapott. Tehát, amint látja kedves szerkesztő ur, aki azt hiszi, hogy a filmélet valami puha rózsákkal telebintett, ragyogó életpálya: annak ismételtén csak azt mondhatom, hogy szomorúan téved, mert ott munkát, igazi lelket és ideget örlő, nagy munkát kell végezni.

— Az elvégzett nagy munka után, ezek a nagynevű filmművészek is vágyódnak az élet igazi szerelmei után, egy csendes kis meleg otthonra, Gustav Fröhlich, Willy Fritsch is éppen olyan szerelmesek lettek, mint bármely más földi halandó, akik ma boldog családapákként élnek az otthonukban. Egyébként Olga Csehovával, Attila Hörbigerrel, Jenny Jugoval és

az innen Kolozsvárról elkerült Stolz hildával voltam együtt.

— Most hazajöttem szüleim látogatására — mondja Sillay Tibor filmrendező — és hogy kissé körülnézzek a székely nép életében, amely nép ma, a németiség lelkében, mint értékes és érdekes faj él Elragadtatással nyilatkozott Nyirő József „Jézusfaragó ember”-éről, amelyből nagy és hatásos filmet lehetne készíteni.

Egyébként megelégedésének adott kifejezést, hogy itt Erdélyben még nem tudott kialakulni egy olyan tökecsoporth, amely filmgyárat létesített volna akkor, amikor Erdélyt változatosan szép tájai, regényes helyei mind

igen alkalmassá tennék a keresett filmek készítésére.

Ennyi természeti kincs és adottság mellett, a németek világsszenzációkat tudnának itt filmre venni.

Arra a kérdésemre, hogy meddig van szándékában itthon időzni Sillay Tibor, röviden bár, de a gyermekeivel után vágódó lélek örömeivel telten mondotta, hogy kicsit ünnepelni jött szerettei közé, akiknek szárnyai alatt szötte ma már megvalósult legszebb álmait. Hiszen

még alig 7 éves volt, amikor szüleinek mozijuk volt itt Kolozsváron. No és még azért is jött, hogy néhány filmtémát szerezzen.

Bucszásunkkor megígérte, hogy rövidesen még bővebb beszámolót fog adni a filmrendezés boszorkánykonyájának titkaiból.

Gyallay Pap Sándor.

Uj halszörnyeteg

(ANKARA.) Egyszerű halászbembereknek, úgy látszik, sikerült a zoológiát egy ismeretlen állatfajtaival gazdagítani.

A Márvány-tenger déli részén, a Kutyaszigetek közelében, török halászok, hosszú és kemény küzdelem után, egy gigantikus nagyságu halat fogtak, amelynek óriási, az oroszlanéhoz hasonló feje van. A szörny hossza nem kevesebb, mint öt méter és félelmetes, jesztő benyomást kelt. Szakemberek kiértékeltek, hogy ehhez hasonló élőlényt még sohasem láttak. A halászok beszélték, hogy az óriási hal két óra hosszat vontatta bárkájukat, amíg szigonyaikkal megölték.

A különös állat jelenleg a híres isztambuli halpiacon látható, amely Olaszországgal és a Balkánnal bonyolítja nagy forgalmat.

KÉRJEN

Fructin-t

gyümölcszsirup a

likör

házi előállítására

Kitűnő ízű, elsőrangú és ezért használja csak a mi készítményünket.

Fructin

Cluj, Str. Avram Iancu 3.
Telefon: 33—76.

Háromezer távolbalató állomás van működésben Angliában

(BÉCS.) Nem Amerikáé — a határtalan lehetőségek hazájáé — a dicsőség, hogy a föld összes államai közül elsőnek valósította meg nyilvános leadás kezében a távolbalatást, hanem Angliáé. Naponta 16—17 és 21—22 óra között a legérdekesebb távolbalató műsort lehet ott végighallgatni és végignézni.

Anélkül, hogy az angol mérnökök meseri teljesítményeit a legkevésbé is lelkünknek becsülni, meg kell állapítanunk, hogy Angliának könnyebb dolga van a távolbalatással, mint más államoknak, mert a szigetország rendkívül alkalmas — földrajzi helyzeténél fogva is — az efajta leadásokra. A londoni Alexandra-Palace adó majdnem az ország egész területére tud kiterjedni anélkül, hogy evégett különösen erős készüléket kellene alkalmaznia. Ez az oka, hogy már több mint 3000 vevőállomás van használatban. Amerika kénytelen egyelőre a távolbalató rendszerek további fejlődésére várni, hogy az egyes állomások közötti nagy távolságok ellenére is tiszta képeket sugározhatson ki.

Bármily népszerű is lett azonban a távolbalatás Angolországban, egy hátránya mégis van: a vevőkészülékek egyelőre még rettentően drágák. Persze nem lehetetlen, hogy a további javítások és a sorozatokban való gyártás ezen a bajon hamarosan segíteni fog. Van egy másik baj is: a képeken, az első megjelentetés és lelkesedés csökkenése után, bizonyos hibákat lehet észlelni. Természetes, hogy ezen nem szabad csodálkozni, hiszen

ez a nagyszerű és csodálatos találmány még gyermekcipőben jár.

Legelőször is afölött érez csalódást az ember, hogy a képek nagyon aprók. A szeretett filmszínésznőt, akivel éppen interjút tartanak, egy kissé nagyobbak szeretnénk látni. A kis kép még inkább meglep, ha az ábrázolt személy beszélni kezd és hangereje teljes mértékben kibontakozik. A képek ezenkívül nem elég élesek, úgy, hogy ismert személyeket csak bizonyos távolságból láthatunk tisztán.

Magától értetődik, hogy a távolbalató adó használati lehetőségeit különféle módon próbálták kiaknázni. A készüléket például szállodákban állították fel, hogy az ott lezajló mozgalmas életet optikailag is közvetítsék. Arra a kérdésre, hogy a találmány gazdaságilag is bevált-e, valaki azt felelte: eleinte igen, de má már nem. Az emberek már megszokták. A távolbalató értékét azonban mindenesetre nem a ma, hanem a holnap fogja eldönteni.

A gangsterkirály bűnhődése

C. Roberts regénye

(18.)

— Nincs áram a vezetékben — mondta a sebesült akadozva. — A gazfickók elvágták a drótot... — Ketten voltak az átkozottak...

A sebesült beszéde értelmetlen suttogássá halkult.

Garrick lehajolt és egy gyűrött kendőt vett fel a padlóról. A kloroform jólismert elmélyítő szaga ütötte meg orrát. Sietős léptek közeledtek. Thorton bukkant fel a sötétségből. Kísérteties sápadtsága még a gyufa lobbanó lángjánál is feltűnt.

— A hálószoba üres... Elly eltűnt. Nem kétséges, hogy Al Doro rabolhatta el!

— Megálljon! — kiáltott rá a detektív, mikor látta, hogy a fiatalember az ajtó felé indul. — Segítsen felállítani a sebesültet!

Thorton kénytelen-kelletlen engedelmessé vált. Egyesült erővel kitámogatták az inast az autóhoz. A szerencsétlen ember, minden lépésnél összecusklott és az autóban elvesztette eszméletét.

— A kórházhoz! — mondta Garrick a sofförnek.

A fiatal ügyvéd reszketett az idegességtől. Alig tudta kivárni az időt, amíg a kórházhoz értek. Minden egyes percet pótolhatatlan idővesztésnek tartott. Fellélegzett, mikor a sebesültet átadták az ügyeletes orvosnak.

— 12-es Avenue, 113-as szám! — kiáltotta a sofförnek és Garrick kíséretében újra az autóra ült.

IX. Fejezet.

Al Doro elégedetten mosolygott. Vas-tag ujjai gyengéden rakosgatták egymásmellé a kártyákat az asztalteríté selymére.

A bandita régen nem volt ilyen jó hangulatban. Az elmaradhatatlan szivarral szájában, békés polgár benyomását keltette, aki unalmában patientet játszik...

Ujjai gépiesen rakosgatták a fénylő kártyalapokat, de gondolatai a lányánál időztek, akit emberei egy félreeső, külvárosi házban rejtettek el. Elvezette gondolt arra, hogy hamarosan meglátogatja foglyát, aki dacolni mert vele... Az előszobából felhangzó szóváltás egyáltalán nem érdekelte. Csak akkor nézett fel, mikor az ajtó feltárult és Thorton jelent meg a küszöbön.

— Minek köszönhetem a szerencsét? — érdeklődött nyájasan.

— Hová vitte Ellyt? — kérdezte a fiatalember fenyegető hangon.

A bandita vállat vont.

— Rajtam keresi a menyasszonyát? Egyébként nyugodtan behívhatja a barátját is... Az imént hallottam hangját a folyosóról... Garrick felügyelő mindig szívesen látott vendég a házamban.

A detektív ebben a pillanatban lépett át a szoba küszöbét.

— Csakugyan remek ház — mondta köszönős hangon. — De az emberei udvariatlanok. Alig akartak beengedni bennünket.

— Nem szeretik az idegeneket — nevetett a bandita. — Kérem, foglaljanak helyet. Érezzék magukat otthon... Talán még emlékszik fiatal barátom délelőtti javaslatomra?... Öszintén szóva, magam sem hittem, hogy ilyen hamar találkozunk. De mi történt a ruhájával? Talán dulakodott valakivel?...

— Hallgasson! — mondta Thorton fenyegető hangon. — Nem fél, hogy magába fojtom a szót?

(Folytatjuk.)

Jogtalan panaszok a gyenge világítás miatt

Az utóbbi időben gyakoriak a panaszok, hogy a lakások és üzemek világítása rosszabbodott volna, habár az áram ára nemcsak, hogy nem csökkent, hanem még növekedett.

Némely fogyasztó azon tévhitben van, hogy igen gyenge áramot kap és ez volna az oka a gyengébb fénynek.

Ezennel megállapítjuk, hogy ez a feltevés egyáltalában nem felel meg a tényállásnak.

Ezzel szemben az igazság az, hogy a világítás rosszabbodása csak ottan mutatkozik, ahol silány minőségű villanyégőt használnak.

Ma már a fogyasztók legnagyobb része azt is tudja, hogy az ugynevezett „olcsó” izzólámpák kb. 25 százalékkal több áramot fogyasztanak, mint az ugyanolyan fényerősségű TUNGSRAM izzólámpák.

Köztudomású, hogy a TUNGSRAM izzólámpákat csak a legelsőrendűbb anyagból, a legújabb szabadalmak és a legjobban bevált gyártási módszerek alapján gyártják.

A TUNGSRAM jelzés Önnek 100 óra átlagos égéstartamot, a lehető legnagyobb teljesítményt, tehát a legtakarékosabb fogyasztást biztosítja.

Az Ön háztartásában a fent jelzett minőségdifferencia a következő példa szerint jut kifejezésre:

Ha Ön egy 100 Wattos izzólámpát használ, az izzólámpa 1000 órnyi égéstartam alatt 100.000 Wattot, vagyis 100 kilowattot fogyaszt. Ha a kilowatt árát csak 10 lejbe számítjuk, úgy ez az izzólámpa 1000 lej értékű áramot fogyaszt. Ha Ön az árampazarló izzólámpa helyett TUNGSRAM lámpát használ, ez ugyanazon fényteljesítménynél kb. 25 százalékkal kevesebb áramot igényel az áramfogyasztásnál tehát 25 százalékos, vagyis kb. 250 lej megtakarítás mutatkozik.

Fontolja meg, hogy házában, irodájában, gyárában — sok helyütt — állandóan ég a villany. Számítsa ki, hogy az „olcsó” lámpák által igényelt ÁRAMTÖBBLET mit jelent Önnek és a jövőben ÓVAKODNI FOG AZ „OLCSÓ” LÁMPÁKTÓL.

—0—

Válóper, mert a férj feleségének kísértetiesen hasonló ikernővérevel csókolózott

(LONDON.) A törvényszék, az életrámáinak és vigjátékainak kifogyhatatlan színhelye, mindig újabb meglepetéseket tartogat. Különösen Amerikában, ahol semmin sem lepődnek meg az emberek, indulnak a perek a leghetlenebb jogcímeken. A legújabb csodáper vádlottja Harry Brown Cook, duszagzad philadelphiai kereskedő, aki elnevelése válópert indított.

Az asszony háztartási kegyetlenség címén kérte a bontó ítéletet és azt, hogy számára busás tartásdíjat ítéljen meg a bíróság. Ismerve az amerikai hatóság szélsőségesen nőpárti állásfoglalását és azt, hogy a bíróságok a férfiak szerepét mindig szigorúbban bírálják meg, mindenki a válás kimondását várta és olyar tartásdíjat, amelyet a kereskedő egész életén át nyöghet.

Nem így történt, mert a tárgyaláson meglepő dolgok derültek ki.

Cookról felesége keresetében azt állította, hogy az eszméletlenségig részeges és alkoholfüggő állapotban helyette mindig sógornőjét csókolta meg.

Ezt az asszony türehtetlennek tartotta és hangoztatta, hogy a házastársi hűség legnagyobb fokú megsértése fog fenn.

A bíró megérősen bólogatott, majd rendelte bizonyítási céljából az asszony hugának, a kérdéses sógornőnek a meghallgatását. Addig szünetelteték a tárgyalást. Végül is nyílt az ajtó és bejelent rajta az asszony huga, aki megszólalásig hasonlított nővére. Így már érthető volt a dolog és a bíró azonnal látta, hogy tévedésről van szó.

A HIRES IKREK

Kiderült, hogy Cookné és huga évek-

kel ez előtt híresek voltak hasonlatosságukról.

Ok voltak a hírneves Swank-ikrek, akiket senki sem tudott megkülönböztetni.

Hasonlatosságukat pénzre váltották fel, mert pompás feltételekkel egy newyorki revütársulathoz szerződtek. Itt aratták sikereiket, amíg Cook meg nem ismerte őket és egyikükbe bele nem szeretett. Mivel csak együtt kaptak szerződést, a másik leány is visszavonult a színpadtól és sógoránál lakott, akinek bőven volt pénze arra, hogy őt is elartsa.

Mint a per során kiderült, a derék Cook még az alkoholtól idejében alaposan megkedvelte az italt és amikor szabad lett az ivás, a legnagyobb gyönyörrel folytatta. Minden este hórészen tért haza. Az előszobát és a lépcsőházat puha párnákkal kellett teleakni, hogy ne szenvedjen súlyos sérüléseket az ittas ember, aki szinte öntudatlanul jutott el naponta a felesége és sógornője közös hálószobájáig. Itt azonban véletlenül mindig a sógornőt tisztelte meg szeszillatú csókjával az iszákos férfi.

A bíró nagy feladat előtt állott. Nehéz volt ítéletet mondani, hiszen a férfi részegsége magában is enyhítő körülmény, de még ráadásul a hölgyek ugyanolyanok egymásra, mint két tojás itt volt a férfi, aki maga is végezhart vetni az áldatlan helyzetnek és hajlandónak mutatkozott a tartásdíj megfizetésére. Sokáig tanakodott a törvény bölcs tudója, majd a következő ítéletet hozta:

SALAMONI ÍTÉLET

Harry Brown Cook ur házasságát

a bíróság nem bontja fel, mert azal, hogy felesége nővére csókolta meg, még nem követett el hűtlenséget, sem kegyetlenséget.

Elítélendő az iszákosság, miért is felszólítja a férjet, hogy az ivást hagyja abba.

Felszólította a bíróság Cookné, hogy hugát a legrövidebb időn belül távolítsa el, vagy gondoskodjék szembetűnő megkülönböztetéséről.

A bejelentett okok nem alkalmasak arra, hogy a házasságot felbontsa a bíróság, de amennyiben az asszony ragaszkodik hozzá, a bontó ítéletet tartásdíj nélkül hozza meg.

Cook azonnal felebbezést jelentett be az alkohol eltiltása ellen,

felesége pedig megnyugodott, mert jobbnak látta iszákos férje mellett folytatni az életet, semint pénz nélkül egyedül élni.

A férj gondoskodott arról, hogy az kertestvér jól éljen, de külön, ő maga pedig továbbra is részegen jár haza, de most már senkit sem csókol meg...

Gyémánt-óriások

A görögök adamsnak, legyőzhetetlennek nevezték a gyémántot rendkívüli keménysége miatt; Plinius, a nagy latin természettudós pedig azt hitte, hogy észetörhetetlen. De ma Plinius véleménye már nem áll meg. A gyémánt nem törhetetlen, sőt már gyenge kalapácsütésre is darabokra török, bizonyos kristályalakok lapjai mentén pedig kitépődően hasad. Csiszolni, köszörülni is lehet és szerencse, hogy mindez így van. Mert ezek a hasító, csiszoló és köszörülő eljárások nemesítik a természetben talált nyers gyémántot csillogó briliánská, gyakran pénzben alig kifejezhető értékű drágakövé.

A világ eddig ismert leghatalmasabb gyémántja, a 3106 karátos Cullinan, amelyet a délafrikai Transvaalban találtak 1905-ben. Egy nemzetközi (metrikus) karát 0.2 gramot tesz, ez a gyémántóriás tehát nem kevesebbet, mint 621.2 gramot nyom. A követ másfélszáz ezer fontért vette meg a transvaali kormányzás és Edward angol királynak ajándékozta, aki azután kicsiszolta.

Ugyanígy dolgozták fel pompás briliánssokká a világ második legnagyobb gyémántját, a szintén délafrikai eredetű Excelsiort. Ez nyers állapotban 995.2 karátot nyomott. 21 briliánsot csiszoltak belőle. 1919-ben valóságos szenzációra ment egy új felfedezés, egy 1500 karátos, gyönyörű kékesfehérszínű kőóriás és a nemzetközi ékszerpiac lázas kíváncsisággal várta a briliánsfejlesztélem bevonulását. A remény azonban csalódott, a szép gyémánt darabokra tört a köszörűműhely eszközei között.

A leghíresebb gyémántóriást, a néhány éve Délafrikában felfedezett Jonker gyémántot, a szerencsére megkímélte sorsa. A 726 karátos pompás követ tulajdonosa hosszú szas habozás és ténelődés után három darabra fűrészelte a darabokat külön-külön feldolgoztatta, akként, hogy 12 kisebb briliáns került ki belőle. A gyémánt akkor értéket képviselt, hogy a biztosítóársaságok nem vállalták biztosítását hasítási és köszörülési hibák esetére. Így hát minden anyagi kárpótás reménye nélkül kellett belemenni a kockázatos vállalkozásba. Hónapokig tartott a munka, a kő tulajdonosa idegösszeroppanást kapott rettegésében, de a Jonker megusztta a veszélyes műtetet. Maga a köszörűlőmester is megkönnyebbülve sóhajtott fel utána: „most pedig három napra horgászni megyek, hogy idegeimet rendezzezzem” — és valóban három napig felé se nézett nagy állatának. A 12 briliáns összesen 375 karátot nyom, 351 karátot tehát porrá és törmelékékké köszörültek. De az anyag veszteségét busásan kiegényllette a tucatnyi briliáns értéke. A Jonker gazdag fájdalomdíjat fizetett az aggodalomért, amivel sorsa iránt viseltettek.

Neoncsövek

Az a nemzedék, amelyhez én is tartozom, sokféle változatban látta az erdélyi városi éjszakákat. Gyermekkoromban még gázlámpák világították meg gyereket és valami halvány aranylással Nagyvárad, Kolozsvár, Temesvár éjszakáit, ideges rezgésekkel. A lámpagyújtó és lámpaoltató ember hozzátartozott a város esti képéhez, a hajnali órákhoz. Később vezették be az Auer-égőket, amelyek a fehér szövetharisnyán át már élesebb fénnel világítottak, némi fehér izzással.

A gázvilágítás határozottan hangulatos volt, volt benne valami mesészerűség, valami ezeregyéjszakai tündöklés.

A villanyfény, mely a gázvilágítást felváltotta, csak lassan és fokozatosan hódította meg városainkat. Eleinte csak apró, fára erősített kis izzólámpák ütek el az estek árnyait, később már feltűntek az ivlámpák is, melyek tisztá, éles fényükkel nagy mértékben járultak hozzá ahhoz, hogy az estében, az éjszakában bárki biztonságosan járhaszon-kelhesse.

A neoncsövek, a színes reklámfények tündéri pompája csak nagy késéssel érkezett meg erdélyi városaink éjszakáiba és különösképpen Kolozsvárra.

A neoncsövek tulajdonképpen reklám — s így közvetve kereskedelmi célokra szolgálnak és mégis valóságos tündéri fényekkel töltik meg városaink esti homályát.

A nagyvárosi ucca azért hat olyan varázslóan az emberekre, mert a modern forgalom és világítás kifejlődésével, a kirakatok csabításainak felfokozásával nem csupán egyszerű közlekedési terep, hanem egyben olcsó, sőt ingyenes szórakozóhely a nagy, mindig kíváncsi tömegek számára.

A kisváros és a falu unalma éppen e szórakoztató mozgás hiányából és a fény elégtelenségéből ered. A kisvárosi emberek megszokják, hogy mindig ugyanazt a láthatárt lássák, hogy ugyanazt a fejlődésképtelenséget tapasztalják, s innen van, hogy a kisvárosi emberek rendszerint fantáziánélküliek, de egyben kiegyensúlyozottabbak és kedélyesebbek is. A gázvilágítás a maga puritán és egyszerű fényével a polgári szolidaritás korszakára esett. A villany a század felvilágosodott szellemére hirtette ragyogó sugarait, a neoncső méltó kifejezője, helyesebben járuléka a mi nagyjainknak, amelyek az elszabadult képzeletnek, a hangosságnak, a propagandának kedveznek, amelyek nem a komoly tartalomnak, az elmélyültségnek adják a palmát, hanem a teatralitásnak, az ésszerűtlenségnek, a gondolkodás és érzélem színes romantikájának.

A neoncső meghódította erdélyi nagyvárosaink éjszakáit is és az esti uccát kissé színházzá alakította át. Éppen ezért nagy sikert jósolhatunk neki, mint ahogyan a nagy világvárosokban óriási is a sikere.

A ma agyonnyugtalanított, kába emberek, akinek se tehetsége, se ideje nincs arra, hogy a különböző jelszavak, a különböző törekvések valódi tartalmát a szavak burkából kihámozza: szívesen merül el az esti ucca színes fényáradatában, szívesen viteti magát az árral, a neoncsövek kék, zöld, piros, sárga színekkelteményeinek szárnyain.

Nappal a városok mindig reálisak — üzleteikkel, tőzsdéikkel, bankjaikkal és estére a kenyér után loholó ember egész testében és egész lelkében fáradt ezektől a realitásoktól.

S éppen ezért veti szívesen bele magát a neonfények csillogásába, a színes reklámok búvkörébe, mert bár ezek is nagyon prózai dolgokra hívják fel a figyelmét, de ezt költői és művészi hatásokkal enyhítik.

A neoncső az esti városok színes és káprázatos hazugsága, mert nem a mesék világába akar kalauzolni bennünket, hanem éppen — a realitásokba. De éppen mert célja álcázott, mert tündéri káprázatokkal leplezi Mercur mohóságát — hatása erős és lenyűgöző.

Hazug és színes káprázatok után futókor tündéri eszközei a neoncsövek, éppen ezért szeretjük annyira őket.

Incognitus.

„Mikor Rómában vagy azt csináld, amit a rómaiak”

... vagy mit csináljon az idegen Angliában ... ?

(MANCHESTER.) Ha az idegen felapoz egy angol nyelven megírt földrajzi könyvet, a következő, összegezett leírást kapja a szigetország népeiről: a „skót” egyeneslelkű és óvakodó (vagy inkább egyeneslelkű és óvakodó a tekintélyvel szemben — elvont értelemben — „fogékony a „tőke” iránt); a „welszi” beszédes és szenvedélyes természetű, az „ír” nyájas és ravasz, az „angol” gondolkodó és igazságos ...

Ebből a rövid leírásból azonban, az Angliát látogató legfeljebb csak annyit tanulhat meg, hogy

a szigetországot különböző természetű népek lakják.

s maguk az angolok kedvező színben vannak eléje állítva.

— Általánossá lett a vélemény, hogy

az idegennek vigyázattal kell terveznie közeledését.

Először is ne gondolja azt, hogy az angol ember „gondolja” is azt, amit mond. Meg kell engedni neki azt a szokását, hogy lebecsülően nyilatkozik országáról, mert valóban szereti azt ... Vigyázz és ne essél csapdába, amikor az angol ócsárolja kormányát! ... mert magában ezt gondolja: „gyenge dolog de az enyém és sokkal jobb, mint a tied.” Így ölt formát az angol hazaszeret.

Az öntudatos angolok

— Általában

az angolok igyekeznek tulságosan öntudatos angoloknak mutatkozni.

és szentimentális részvétet és segíteni akarást mutatnak minden idegennel szemben. Róluk mindenki tudja, hogy rossz nyelvtanulók, mégis

minden tudományukat összeszedik, hogy valamit saját nyelvén mondjanak a külföldinek.

Ők pedig szeretik hallani a látogató idegen kiejtését (amit az angol nyelv kiejtési nehézségeire való tekintettel a sok fáradtságába kerül megtartani), de ugyanakkor a „folyékony beszédét” is.

Az angolok büszkének rendőreikre

és azonnal felhívják az idegen figyelmét rájuk, de korántsem azért, hogy benne félelmet keltsenek. Tanácsot, leggyakrabban, saját maguk adnak: Kedves emberem! (My dear man)

England szabad ország. Csináld azt, ami éppen neked tetszik ... De ne feledd, hogy te itt idegen vagy. Ne kritizálj ...

Hallani fogod, hogy mi átkozzuk az időjárást, szabadalmi törvényeinket és magasztaljuk a ti háztartásaitokat és üzleti vállalkozásaitokat. De neked nem szabad úgy cselekedni. Szerelmet, válást, művészetet ne vitass. Adj kifejezést csodálatodnak Shakespeare iránt, de soha Wilde iránt. Ne beszélj felületesen: golfról, cricketről, bridge (bridzs)-ről. Ha hosszú ideig akarsz itt maradni, tarts egy ölebet ...

Az angol tartózkodás

— A legjobban vitatott tárgy külföldiek között: az angolok tartózkodó természete.

Nos hát, befogadják-e könnyen az idegent Angliában?

Tulsok külföldi lakik a szigetországban ahhoz, hogy az ő kívánságukat akárki feltűzelhetné.

Ezek nem öltözködnek másképpen és nem igyekeznek „rájuk nehezíteni”. Ezért az angolok, legtöbbször, nem előítéletesek, vagy — Shakespearevel ellentétben —

nem tartják az idegen szokások bevezetését veszedelmesnek. Kedvenc gondolata az angolnak az, hogy az idegent gyámoltalannak, segélytelennek tartsa.

Ez főleg annak az eredménye, hogy nagyon sok angol járt külföldön (ők tehetik) s ott gyámoltalannak érezte magát és most kötelességének érzi, hogy az idegent segítse ...

Először is az időjárásról (a legfontosabb dolog Angliában) ad bevezetést, az után rendre jönnek: az országutak szabályai, a szabadalmi törvények, a pénz, az alkotmány, amelyekről az idegennek mind tudnia kell (így tanulta azt külföldön).

Cselekedj úgy ...

— Ha valaki egy jó barátja tesz szert megkérdendőtől: mit csináljon az idegen Angliában? ... Az angol barát erre azt fogja felelni: ne nézzél ki soha idegennek. Mi nem szeretjük a külföldieket. Ezért ne viseld nemzeti ruhádat, ha csak nem valami királyi sarjádék, vagy ahhoz hasonló vagy. Ha boldogulni akarsz ebben az országban, cselekedj úgy, hogy ne lássák, hogy idegen vagy; ha pedig nagyon külföldinek látszol, azt tedd, amit otthon szoktál tenni, mert ebben az esetben az angol azt várja tőled.

— Már a második karácsonyt töltöm az angolok között. Amikor ezeket a szokásokat írom, egy nagyon kedves barátom házában vagyok. A nyitott tűzhelyen kőszendarábok égnak s a barátságos szoba melegséggel telik meg. Amint a tűzhely mellett ülök arcára nézek, az az érzésem, hogy itt engem, ha csak egy pár napra is, de egészen maguk közé fogadtak és éppen olyan boldog karácsonyt akarnak varázsolni számomra itt az idegenben, mint amilyent én kívánok a „Jóestet” olvasóinak meleg, szetettel megtelt erdélyi otthonaikban.

MAEL FERENCZ:

AVE M M!

En nem a ma újévét köszöntöm sem a holnapét, hanem mikor az öreg, ezeréves egy ellép a kilenceselek elől. Akkor a poharak nem úgy koccannak össze, mintha fogak vacognának. A kétezredik újév talán nem lesz olyan reménytelen, kilátástalan, ködös és nem lesz olyan együgyű óhaj a boldogabb újév-kívánás. Akkor tán nem lesznek gyűlölködő ökölboszorult kezek és a háború réme sem ül vámpírlombán a vén föld nyakán. Nem lesznek vörösek és feketék és a sárnak nem lesz több becsülete mint az illatos virágsziromnak. Kétezredik év! En akkor már halott leszek, de csontkezemet szeretném kinyújtani a föld alól s teli kupával köszönteni az Embert, aki végre ... végre megtalálta megkínzott, megcsufolt önmagát ...

—o—

Minden vevő ajándékot kap

24 drb. valódi albatán evő-eszköz Lei 495.



A szabadalmi hivatal által közreadott érdekesebb szabadalmak

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Ebben a rovatunkban állandóan közölni fogjuk a bejelentett fontosabb szabadalmakat abból a célból, hogy lehetővé tegyük azoknak, akiket a szabadalom érdekel, hogy azok iránt érdeklődhessenek és a megszerzési lehetőségeket előmozdíthassák. Így közöljük, hogy ilyen bejelentések történtek újabban:

Elastikus kerék, járóművek részére egy olasz társaság által és ugyancsak elastikus (rugalmas) kereket jelentett be egy másik feltaláló is. Egy külföldi társaság újfajta karosszériát és ajtót jelentett be. Be van jelentve egy olyan subler, amely egyszerű mérés által a farönkök vastagságát és kőbirtalmát mutatja be. Be van jelentve egy farok nélküli repülőgép s egy olyan cipő, amely gumival van teljes egészében bevonva. A fényképezőknek örömet fog okozni egy olyan szerkezet, amely a világosságot tetszés szerint fogja adagolni és lehetővé teszi a fényképezést, bármely világítás mellett ugyanolyan exponálási idő alatt, mint eddig. Bennünket már kevésbé érdekel egy olyan eljárás, amely celulóze-papírányagot gyárt szalmából. Szabadalom van bejelentve ortopedikus talp és cipő készítésére, petróleum-égőre s új eljárási és építési mód abból a célból, hogy az épületek alapjaiban megakadályozzák a nedvességet. Kilátásunk van egy új rádióvevőkészülékre is. Újfajta csövet jelentettek be elektromos vezetékek céljaira. Ezek csak kis részét jelentik a bejelentett szabadalmaknak, amennyiben egy hónap alatt átlag 70 új szabadalmat jelentenek be. Igaz ugyan, hogy a szabadalom bejelentése még nem jelenti azt, hogy a bejelentő részére az babérokat is fog hozni, de az is igaz, hogy sok jó szabadalom vész el azáltal, hogy nem akad megfelelő ember, aki azt értékesítse.

Nem mulaszthatjuk el a szabadalomtulajdonosok figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy a szabadalmi díjakat kellő időben fizessék le, mert újabban a szabadalmi hivatal az engedélyezett határidő elteltével reányomja a szabadalmi iratcsomóra az „anulat” — „megsemmisítve” bélyegzőt.

Megemlítjük végül azt is, hogy szerkesztőségünk olvasó-tábora részére a szabadalmakat illető kérdésekben szívesen áll rendelkezésre.

Kellemes meglepetés várja Önt Szilveszter estéjén a Sziggyártó étteremben

(volt Bogya-étterem) Piața Mihai Viteazul 24. szám, malac és több értékesebb tárgyak kisorsolása, stb. Enyedi fajborok, jó konyha, állandó cigányzene, szolid árak, százalékos nélküli pontos kiszolgálás. Tisztelettel: Sziggyártó János vendéglős.

Lakók

bejelentési űrlapok a pénzügyi-
igazgatósághoz beszerezhetők

Boros

papirkereskedésében

Kolozsvár
kövei

Walter Gyula regényes rajzai.

„Életszagu írások” — valahogy ez jutott eszembe ennek a könyvnek olvasása közben. Hus és vér-emberek sűrűtekforogtak körülöttem: régi kolozsvári figurák, kiket többé-kevésbé részben még magam is ismertem, — tehát ellenőrizhettem való mivoltukat — viszont számosan olyanok is, akikről hébe-hóba csak beszélni hallottam s most Walter Gyula írói készsége életre keltette s lelki szemeim elé jelenítette őket. Igen: ilyenek voltak... illetve egész bizonyosan ilyenek lehettek: Simon bácsi, a morcos külsejű, de voltaképpen vajszínű csizmadiamajster, tréfakedvelő, gyermekek barátja. Azután Ágnes kisasszony, a finomkodó francia-ivadék aggszűz... És Bolond Sándor! Törzssőkös kolozsváriak közül ugyan ki nem ismer te őt? S milyen megrendítően eleven figuráját állítja elének az író! Sorra lépnek mind: A szentek életét példázó főpap, az állástalan kishivatalnok, a szerelmet sóvárgó és szerelmet soha sem ismert Emma kisasszony, Jánoska, a számoló székeley csodafiú, a kajlabajuszu, mokányképű Pista bácsi, mindnyájunk büszkesége: akit Szentgyörgyi István néven örökít meg a magyar színjátszás története. Milyen elevenül élők valamennyien! Megrendítő, sőt borzalmas mivoltukban is milyen valóságosan hatnak például „A kivégzés” szereplői. A szinte már állati szintre süllyedt Lingurar György, a többszörös szűkevény, rablógylkos cigányhonvéd, azután a kivégzés mehökkentően érzéketlen végrehajtói, majd a kényszerű nézők s végül az örök mater dolorosa: a mindent megértő és mindent megbocsájto anyja...

En már nem találkoztam a Zakata gunynéven ismert Richzeit Arthur egykori újságíró kartársunkkal, csak hébe-hóba hallottam felőle beszélni. Ám Walter Gyula tolla ime most elem varázsolta őt. Egész bizonyosan így élt és így zakatált ez a tragikomikus sorsú ösbohé. De nem csak egyes figurák, néhai kolozsvári emberek elevenednek meg újra: régi uccák, házak, kis korcsmák, kávéházak, az egykori honvédlaktanya konturjai is kirajzolódnak megint a „Kolozsvár kövei” nyomán. A Thalia-kávéház, hajnalozó bohémjeivel. Azután a kiugró, zsindeletyitős viskó a vasutól a város szívébe vezető főuton: Szentgyörgyi színművész ur hajléka. A sétatér, a régi uccák, a temető... Kolozsvár, a „kincsesnek” mondott egykori Kolozsvár derűje és boruja ölt újra alakot az író meglevénítő és megjelenítő készsége jóvoltából.

„Kolozsvár kövei” az író megjelölése szerint is regényes rajzok. Nem költött dolgok: egytől-egyig a hol vig, hol szomorú életből vannak ellesve. És mégis tiszta irodalom az egész könyv! Egy biztosszemű és biztos tollú író kerékkeltette formába nemesen egyszerű és mégis színpompás nyelven ezeket a valóigaz történeteket. Irodalom és történelem nem mindig járnak egy uton, de a lírai költő, Walter Gyula megmutatta, hogy a széppróza terén is értékeset tud alkotni s hogy tényleges eseményeket is csak irodalmi eszközökkel lehet igazán szépen és élvezetesen elbeszélni. Aki ezt a könyvet elolvassa — ha itt élt, ha nem — ráismer az ősi város egykorvult külső és belső életére. Ez a kötet tagadhatatlanul jelentős értéke az erdélyi magyar irodalomnak.

A „Kolozsvár kövei” a Könyvbarátok Társasága gyűjteményes kiadásában jelent meg és stilszerű címlapát Szopós Sándor, a kitűnő festőművész rajzolta.

Halász József.

A Carnegie-hősi alapítvány hősei
és hősvadászai

(LONDON.) Már többször hírt adtunk arról, hogy a híres Carnegie Hero Fund (a Carnegie hősi alapítvány) néhány kitüntetett személyisége milyen önfeláldozó hősiességet árult el adott esetekben. A mindennap hősei ezek, akik éppen úgy szembe néznek a veszedelmekkel, akár a háborúk hősei, de önfeláldozó bátorságuk, önmegtagadásuk legtöbbször elvesznek a napi élet zajában.

Egy bányász robbantásnál saját testével védi meg gondatlan barátját, sőt ömagát sebesíti meg a lerohanó szikla... Egy fiatal lány a dübörgő expresszvonat elé fut s az utolsó pillanatban ellöki a sínnek közt alvó gyereket, ő maga pedig a kerekék áldozata lesz... Egy munkás felugrik a vezetőnélküli autó felhágójára s még idejében megállítja a gyermekcsoporthat rohanó autót. Mikor a vérző, félig ájult életmentőt ünnepegni akarják, röviden csak ennyit mond:

— Hős? Nem. Hanem magamnak is van gyermekem.

Ezeknek a névtelenül maradt hősöknek a felkutatására küldi ki a maga ügynőket a világ minden részébe a „Carnegie-Hősi-Alapítvány”.

Egy emberbarát milliommós eszméje 1904-ben a Harvick-bányákban robbanás történt, amely sok emberéletet követelt áldozatul s mikor a munkások egész sora saját életét kockáztatva látott a mentási munkálathoz, a milliommós és emberbarát Andrew Carnegie nek gyönyörű eszméje támadt: a béke hőseit ugyanolyan megbecsülésben kell részesíteni, mint a háború hőseit és ha szükségük van rá, hozzá kell őket segíteni, hogy életüket rendes kerékvágásba terelhesék.

Andrew Carnegienál a gondolat rendesen tettét is jelentett: kiállított egy csekket ötmillió dollárról és bizalmi embereiből egy 21 tagú bizottságot alakított. Ez a története a „Carnegie Hero Fund” alapításának.

Kitüntetés, vagy pénz maguk a „hősök” a legtrikább esetben kérnek. A kérések rendszerint a barátoktól, a szomszédoktól, az újságoktól érkeznek. Az alapítvány megvizsgálja a hőstettet és körülményeit s határoz: arany-, ezüst-, vagy bronzérem és ennyi meg ennyi ezer dollár, vagy alkalmazás, vagy valamilyen más kívánság, meg sem fogalmazott óhaj teljesítése.

Természetesen ezekre rug évente az elutasított kérések száma is. Nem azért, mintha szédelőkről volna szó, hanem azért, mert ahhoz, hogy valaki Carnegie-hős lehessen, sok minden kell. Egy asszony bejelenti, hogy egy fiatal-ember kimentette gyermekét a tengerből. Az ügynök kutat s megállapítja, hogy a fiatalember kitűnő úszó, akire ez a tett semmiféle veszedelmet nem jelentett. Másvalaki bejelenti, hogy rendőr egy nagyszabású verekezésben milyen bátran viselkedett. Megjutalmazása nem a „Hero-Fund” dolga s a kérelmet elutasítják.

19 aranyérem

33 esztendő alatt csak 19 aranyérem adtak ki, ezzel szemben 551 ezüst és 2395 bronzéremet. Egy fiatalember megfékez egy megvadult lovat s ezzel megment egy öregasszonyt. Olyan eset, melynél nem tulságos sok meggondoltság jár szót közre. A fiatalember nem volt a veszély teljes tudatában: bronzérem Egy iskolában tűz ütött ki. Az idős tanítónő a lángok közé rohan s a gyerme-

keket baj nélkül vezeti ki az iskolából. Később rájön, hogy három gyermek hiányzik. Visszarohan, az egyik gyermeket megmenti, a másik kettő az ő segítségével ugrik a tűzoltók mentőhá-
lójába. A tanítónő maga súlyos égési sebeket szenvedett. Önfeláldozás, dacára a nyilvánvaló veszedelemnek: ezüstérem.

Az aranyérmeket csak egészen rendkívüli esetekben ítélék oda. Kansasban két bányamunkást bányaművelés temetett be. Egy tölcser alján fekszenek. Senki sem mer segítségükre menni, mert újabb földomlástól kell tartani. Egy 40 éves tanító az egyetlen, aki nem tanusit félelmet. Leszáll a létrán a mélybe s két órai nehéz földlapátolás után, miközben állandóan fenyegeti a földomlás, sikerül elérnie a két munkást. Az egyik már halott. A másikat megmenti. És egy perccel a hősi mentés után bekövetkezik a rettegett földomlás...

Nem az érem az egyedüli, ami a mindennap hőseit várja. Egy mozdonyvezető az utolsó másodpercben tudja megállítani vonatját, ő maga azonban életét veszti. Az özvegy havi 40 dollár járadékot kap. Ha egy hős súlyosan megsebesül, a Carnegie-alapítvány nagyobb csekkel siet segítségére, fizeti a kórházi költségeket, kiegyenlíti a hős adósságait és segíti a hőst, hogy nagyobb keresethez jusson.

Borzalmas életmentés a vulkán kráterében

A hőstettek utáni kutatás és az esetek elbírálása az ügynököktől tapasztalatot és meleg szívet követel. Hogyha havi járadékot ad valakinek az alap, az ügynöknek meg kell róla győződnie és az alapot értesítenie, hogy a pénzt hasznos célokra fordítja.

Egy fiú egy vulkán kialudt kráterébe zuhant és egy asztalos kötélen utána ereszkedett s a fiut még életben találta és felhozta a kétszáz lábnyi mélységből. Egy hónapig kellett ápolni az életmentő asztalost a kórházban. Ügynököt küldtek ki, hogy megvizsgálja az esetet. Előbb a „hőst” hallgatta ki és két rendőrt. Azután maga is leereszkedett a kráterbe, hogy meggyőződjék a hallottak igazságáról. Lent a legnagyobb sötétség uralkodott. A levegőt mérges gázok telítették. A talajon nyüzsögtek a csörgőki-gyók. Annak a helynek szélén, ahol az életmentő a fiut megtalálta, mély szakadék tátongott. Küzdelemre került a sor és az életmentő majdnem a szakadékba zuhant.

Az ügynök még ezzel sem elégedett meg.

— Észrevette, hogy a kötel már kopott, szakadozó volt?

— Nem.

— Nem félt, hogy lent megfullad?

— Egyáltalán nem gondoltam rá.

— Tudta, hogy lenn mérges kigyók vannak?

— Tudtam, óvtak is tőlük.

— Ismerte a fiut?

— Nem, sohasem láttam azelőtt.

— Mit tehetünk önért, barátom?

— Köszönöm, jól megy a sorom.

— De felesége van és három fia.

— Igen, de semmiről sincs szükségem.

— Mégis, mit szeretne legjobban?

— Egy kis saját műhelyt, hogy önálló lehessenek.

Az ügynök jelentése beérkezett Pittsburgba s nem sokkal rá az asztalosnak meg volt a maga pompásan berendezett kis műhelye. Az ügynök maga szemelte

ki és vásárolta meg az asztalosnak.

Hősvadászat beomlott bányákban,
mocsarakban és sivatagon

Nem könnyű hivatás hősvadásznak lenni. Sokszor kell az ügynököknek mocsarakon keresztül gázolniok, vagy félig elpusztult bányákba leszállaniok. Át kell hatolniok sivatagokon, magas, meredek sziklákat kell megmászniok —, hogy eljussanak arra a helyre, ahol a hőstett történt. Kompasszal, irógéppel, mérőeszközökkel, fényképezőgéppel felszerelve indul az ügynök a veszedelmes kutatásra, hogy hű beszámolót küldhessen. És a beszámoló legtöbbször meg-rázó, emberi dokumentuma a hősiességnek, a halálmegvetésnek s olvasása világszerte meglepetti a szíveket.

— És maguk a hősök? Kik ők? Milyenek? Különböznek-e kevésbé bátor embertársaiktól?

A Carnegie-alapítvány ügynökei erre a kérdésre nem-mel válaszolnak. Gyakran még gonosztevők is tanusítanak önfeláldozást. Newyork kínai negyedében, Chinatownban, egy kis törékeny ember a legnagyobb lelki nyugalommal sétált be egy égő házba, mikor hallotta, hogy a házban még egy alvó gyermek van. Kihozta a gyermeket a lángok közül s átadta egy rendőrnök és eltűnt —, azonban nem anélkül, hogy magával ne vigye az egyik néző pénztárcáját.

Nem az egyetlen „hős” volt, akire az ügynökök vadászatuk közben börtönben akadtak rá...

Egymillió éves
emberi koponyát
találtak Jáva
szigetén

(LONDON.) Trinil mellett, Jáva szigetén van Königswald, a holland kelet-indiai geológiai állomás vezetője jávai korszakbeli ember teljes koponyáját találta. A lelet, amelynek korát egymillió évre becsülik, óriási fontosságu kiegészítése az 1891-ben dr. Dubois találta jávai ősember-maradványoknak és hír szerint az emberi faj és ősei közötti „hiányzó láncszem”-nek tekinthető, melyet a fejlődés elmélete Darwin óta keres. A koponya arra mutat, hogy a jávai ősember agyvelejének térfogata legalább 50 százalékkal nagyobb volt, mint a legnagyobb gorilláé és általában az emberi értelem határát megközelítő értelmi színvonalon áll.

Dubois hollandi orvos, 1890. telén találta meg Jávában, a Trinil hegység közelében, a Bengaván folyó partján az ugynevezett jávai majomember csontvázáinak maradványait. A lelet koponyatetőből, bal combcsontból és két fogból állt. A combcsont és a két fog a koponyatetőtől tizenöt méter távolságban feküdt és ezért némelyek szerint nem is tartoztak össze. Hamarosan kiderült azonban, hogy a lelet kétségkívül együtvé tartozik, a combcsont és a két fog mindenképpen a koponyához illik.

Dubois a lelet geológiai korát harmadkorinak tartotta, az újabb vizsgálások szerint azonban fiatalabb kora és valószínűleg a pleistocen középeről való. Combcsontja 45 centiméter hosszú, körülbelül gorilla nagyságu lehetett tehát. Az agyvelő fejlettsége dolgában az ember és a majmok között közbeeső helyet foglal el, amennyiben az ember koponyatér fogata minimálisan 950 köbcentiméter, a gorilláé pedig 470. A jávai majomember koponyájának térfogatát 8—900 köbcm.-re becsülték. A tudósok egy része átmeneti lénynak, valószínűleg ősembernek, más része pedig kihalt óriási majomfajtának tartja.



Kun Mátyás Fia R. T.

Cluj, Calea Maraschal Poch No. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyrabecsült megrendelőink szolgálatára. — Szpecialisták vagyunk:

acélárakban, látszerészetben, borotva-készítésben, orvosi műszerek javításában.

Prima alpaca evőeszközök feltűnő olcsó áron.



Dr. Kiss Elek:

Megbízhatóság

J. L. Hammond 1934-ben C. P. Scott of the Manchester Guardian néven írt egy 365 oldalas nagyszabású könyvet. Ebben olvassuk, hogy 1907-ben vette meg Scott Anglia neves nagy lapjának a tulajdonjogát 242.000 fontért. (Ma mintegy 200 millió lej volna a mai 242 ezer fontsterling) és családjának minden vagyonát belefektette a vállalkozásba. Ez a 100 évnél idősebb lap aztán az angol The Times mellett Anglia második nagy napilapja s az egyik legfontosabb tényezővé vált Anglia történetében.

A világháború alatt Lloyd George csaknem minden jelentősebb kérdésnél meghallgatta C. P. Scottot és akkor, amikor hallgatott rá, a legtöbbszor be is váltak intézkedései. Mikor azonban kellemetlen kezdett lenni ránézve a lap tulajdonosának s a lapnak szabadszél-jelmű gondolkozása Irországgal és a világpolitikával kapcsolatban, kezdett jóvátehetetlen balfogásokat tenni. Kiténik a könyv lapjairól, hogy Lloyd George nagy volt, mint háborút folytató miniszterelnök, de mint békekötő államférfi valóban igen kicsinynek bizonyult. Szerencsétlennek látja a könyv kiváló szerzője a világ nagy érdeke szempontjából az angol miniszterelnök szereplését a békekötések létrehozásával kapcsolatban.

Azonban nem ezzel akarok én főképp foglalkozni ez alkalommal, hanem a megbízhatóság kérdésével. Mindenki tudja, hogy a világ köztudata szerint az angol The Times nevű világslap az összes lapok között úgy ismeretes, mint a leginkább megbízható napilap és újságszolgálat. E tekintetben mellette állott a Manchester Guardian című, Manchesterben megjelenő napilap, amelynek az említett C. P. Scott volt a tulajdonosa 1932-ben bekövetkezett haláláig.

Mit jelent ez a megbízhatóság?

A pártizárokban a nyájnak hűségét, őrizését és gondozását, a földműves életben a földnek pontos és lelkiismeretes megművelését; az ipari életben jó anyagnak megfelelően való elkészítését; a kereskedelemben idejében való pontos kiszolgáltatást kitűnő kelmével... és az újságszolgáltatásnál a valóban feltárását a lehető leggyorsabban és olyan módon, hogy ezáltal a közösség nyerjen. Nem a szenzáció a fontos, mert a gyakori alap nélküli szenzáció visszahat.

Minden közösségi tényezőnél a megbízhatóság a legfontosabb és minden ami nem megbízható, magában hordja halálát. Lehet becsapni embereket például a kereskedelmi világban egyszerű kétszer, de nem állandóan. A becsapásra alapított üzlet csak ideig-óráig állhat fenn. Lehet szenzációkat közölni egyszer, kétszer, tán többször is, de a huzug szenzációk teszik tönkre a velük élőket.

Ha az emberi társadalom fejlett állapotában a kölcsönös megbízhatóság alapján álló és minél fejlettebb egy nép szavában és beszédében annál inkább még lehet bízni. Volt s remélhetőleg még most is megvan a közmondás: „Mágyar ember szava kontrektus”. Így hallottam jó apámtól ezt az egyszerű falusi életben s emlékszem, hogy bizonyos büszkeséggel használta e szép mondást. Szerettem hinni, hogy kicsi székely falunkban még él az efajta beszéd, gondolkodás és élet.

A Manchester Guardian tulajdonosa az angol liberális unitárius szellemnek volt a teremtménye és mint hálás teremtmény, azon fáradozott, hogy a valóság megismertetésével szolgálja nemzete nagy közösségét. Személyes mindennapi, szorgalmas munkájával és éles és józan eszének állandó használatával tette lehetővé, hogy lapja megbízhatósága közmondásszerűvé vált.

Honfitársaimnak, küzdő testvéreimnek nem mondhatok egyebet, minthogy törekedjünk minden terepen a megbízhatóságra, mert ezen áll, vagy bukik minden alkotás előbb, vagy utóbb. Sokat számít az, hogy egy lapnak, ki és milyen ember az irányítója. Kívánjuk ilyen értelemben sok sikert a „Jóestét!”-nek az újesztendőben is!

Valpurgisz éjszakát ünnepel az „Ördög oltára” előtt Szilvester éjjelén a boszorkányok hada

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Most, amikor éjjeli tizenkettőt üt az óra, amikor a pillanatnyi határidő elérkezett, december 31-e és január elseje között, amikor a harang mélabus szavába beletemetkezik az ó-év bánata és öröme — a néphit szerint — seprő és vasvillanyelek szállítják a világ minden tájáról a Brackenhelyre a boszorkányokat, akik ott töltik „Walpurgis éjjelét” az ördög szószeke előtt.

A boszorkányok, az „Éjjeli Bak” de nevéhrada a középkorban éltek. Ezt tar totta róluk a közhiedelem:

Lót, fut, repked, sivit, karikázik, póklábu, szakállas, ráspolyos, balkörmű, lópatás, vasorru, vasvillán száguldó asz szonyördög mindenik, akik megkenik magukat kanteros kenőccsel és azonnal lángolószemű menyecskékké változnak és a kéményen át emelkednek fel a levegőbe... repülnek a hegytetőre, bakmezőre, terebélyes fa alá, ahol kerekasztal mellett ül a fősatán és körülötte a gyülekezet. Majd előkerülnek a magyarázó és dióhéjba rejtett hangszerek, ropják a táncot, áll a boszorkányszilveszter harsog a gerincfurylya, feszül a macskafarok, duhog az emberbőrrel bevont dob — mulatnak a boszorkányok és ló-lejcsontból isszák a férfivérből kevert bort.

Hogy pedig kissé „tudományos” alapon foglalkozunk az ó-év boszorkányaiával: két jámbor férfi „Boszorkány kalapács” című fakult könyvére utalok amely részletesen foglalkozik az ördögök és boszorkányok közötti viszonyával. A mű pontokba foglalja az összes ördögösöket és az azokról való hasznos tudnivalókat. Ez a középkori kódex csak hamar az egész akkori művelt világ kézikönyve lett. Az elsárgult fóliánsok szerint a világ tele van ördögösökkel 1 millió 333 ezer 556 ördögöske van. A mellenburgi Wendelgard asszony elégetésénél, mint a szemtanúk állítják ezek mind jelen voltak. A boszorkányok éjféltkor, harangütéskor, fekete macskán szakállas kecskén, meztelenül és neszelenül lovagolnak gyülekező helyeikre. Vannak emberek, akik személyesen lát ták, hogy az ördögök főpátja, Robir Artissan, egy fehérbőrű, vöröshajú asz szonnyal repülőzsir segítségével repül Szilveszter éjjelén a főördög névünne pérére.

Egervelő, főzött hangyaboly és kigyóvér tündérszéppé varázsol

A kódex szerint a repülőzsir készítésé re különösen alkalmas főzött hangyaboly, keresztelés előtt elhalt gyermek olvasztott zsirja, kigyóvér, százeves élekhalkó fü, egervelő, csudafa és teknősbéka csontja. Az efféle szerekből megkent némberek tündérszép szüzekk szilaj menádokká, az aszott szipirttyók táncoslábu cédákká változnak és könnyen emelkednek a fellegek közé.

Mindezek csak kiszakított apróságok a középkori kódexből, de most lássuk mint vélekedik a nép és mit hisz a boszorkányok és ördögök hadáról ma, a XX. században.

Boszorkányszínat

Egy hegyipásztor jelentése a falu magisztrátusának:

— Nem messze a Gyilkos-tótól, a nagymezőn, azon a részen, mely a tó és a mező között terül el, ma hajnalban 18 asszonyszemélyt láttam. Vizen által jöttek. — Bele nem merültek — Tűzön át ugráltak — Nádon hegedültek — Kigyót, békát ústbe hánytak — Körbelé pve táncot jártak — Összeszedtek holdat, napot — Zsákba dugták a harmatot. — Karjaikat összefonták — Hajaikat szétbontották — Megfürödtek, énekeltek.

A falu előjárói kivonultak a megjelölt helyre, hogy szétugrasszák a boszorkányszínatot. A meztelen asszonyszemélyeket már nem találták a füzesen, csak egy csapat hattyút láttak a tó vizén uszkálni a messzeségben. Megszám lálták a madárruhába bujt némbereket és csakugyan 18 hattyu uszott a vizen.

A kiabáló kebel

A hiedelem azt tartja, ha egy asszony vagy leány fürdés közben a „fehér rózsátóvis” nevű boszorkányfűhöz hozzá ér, az a tagja, mely a varázsfűvet meg érintette, megszólal. Egy gyönyörűséges najadonról meséli a pórnép, hogy fürdés közben a rózsátóvisben megkarcolta magát. Kevéssel azután, a család legnagyobb megrökönyödésére, amikor a szomszédék Pista fia háztűznézőbe jött, az esküvő módzatainak megbeszélése közben egyszerre csak a leány keble keredetlenül kiabálni kezdett:

— Jaj, csak már ezt a mutujt vinné el az ördög.

A szerelme s szita

Egyszer egy boszorkányos ügyekben ártas katona megkért egy leányt feleségül. A leány se nagyon kíváncsi volt a katonára, a szülők meg éppen nem tarták hozzáadni. A katona arra kérte a leányt, adjon egy hajszálat neki emléke. A leány mindjárt sejtette, hogy boszorkányság lehet a dologban, adott s egy szálat, de azt a szitából huzta ki. Mikor aztán a katonának el kellett mároznia, hát nem legurult a szita a falól és gurult a katona előtt?

Boszorkány-próbák

Aki boszorkány akar lenni, annak három próbát kell kiállania. A próbák neheznek. Van olyan próba, ahol valakinek egy darazsat kell az orrán keresztül bocsátania, vagy lebegő malomkő alá leküldnie. Ha halandó ember meg akarja átni a boszorkányt, elég, ha forgószél közepébe kinyitott bicskát hajít.

A tüzes bélyeg

Egy székely család királynővé változ va rontotta meg gazdáját. Csak akkor hagyta el testét a Gonosz, amikor mel

lén, homlokán és hátán tüzesre hevített templomkulccsal sütötték rá bélyeget.

Inkubuszok és Szekubuszok

Az Inkubuszok és Szekubuszok ket tős nemű démonok, akik önkényesen férfi és női alakot öltenek, hogy elcsábítsák az embereket és velük érzéki összeköttetésbe lépjenek. Akasztófáról lelopott testekbe életet tudnak lehelni. Ezeknek az újra életbeléptetett tetemek nek az a fő ismertetőjelük, hogy a legtü zesebb ölelésnél is hidegek maradnak. Férfiak, mint Inkubuszok, nők, mint Szekubuszok szoktak megjelenni.

Nem kell tehát visszaemlékeznünk a multba, nem kell középkori öreg könyvek sárgafoltos fóliánsait forgatnunk, hogy megismerjük a boszorkányok rejtelmes életét. Elég, ha megkérdezzük egy „ma” élő öregot, mesél az hajnaltól estig, csak legyen időnk hallgatni és jegyezni. Hogy aztán mit kell és mit lehet belőle el is hinni, az már egészen más kérdés.

(— les.)

Holló a táj felett

Felhők takarják ködbe a napot, Kialszik a fény, mint a gyertyaláng, A táj komor lesz, színtelen, halott, nincs rajta egyetlen sugárszilánk.

Nagy, fekete drapéria az ég, gyászlepelként csüng tehetetlenül, nem mutatja más az élet jelét, csak egy szén-holló, mi messze repül.

Száll komoran csak és recsegi: „kár”, ki tudja, hogy a hangja mit jelent: tán azt, be kár, hogy a kép oly sivár, tán azt — ez a halál előtti csend!

Walter Gyula.

Mit jósol

a híres Sirius mester az új évre?

(BUDAPEST.) Sirius, mint minden év végén, az idén is elkészítette a jövő esztendő horoszkópját. Ezuttal kivételesen nem egy, hanem három esztendő eseményeit jósolja meg és — bár iga za lenne — igen sok jót lát a jövődöben. Sirius mester szerint az 1938., 1939. és 1940. esztendő a bőség esztendeje lesz. Olyan bő esztendő ígérkezik, amilyen már több éve nem volt. Ez a három év mindent megjavít. A mezőgazdaság tereén nagy javulás ígérkezik. Ugyancsak javul a kereskedelem és ipar, úgy külföldön, mint belföldön megindul a tözsde, a pénz értéke megjavul, sok szegény ember kenyérhez jut, még az árva gyermekeknek is jut buzakenyér. Lesz sok esküvő, sok ifju boldog pár. A három esztendő után azonban 1941 már inséget hoz. 1938-ban a tél közepesnek ígérkezik, több helyen kisebb-nagyobb havazás várható. Ennek a megállapításához nem feltétlenül szükséges Sirius jóstehetségével rendelkezni, ám öt terbeli a felelősség azért a megállapításért, hogy korán jön a tavasz és kissé szeszélyes lesz, a nyár azonban szép melegen ígérkezik. Kedvező lesz az ősz is, fellendül az irodalmi és művészi élet, a sportban sok új tehetség bukkan fel. Körülbelül ennyiből áll a Sirius mester jóslata a következő három esztendőre. Majd megváltik, igaz lesz-e.

I. OSZTÁLYU

1938-as új modellek, bistrítai—besztercei és Barumarei—nagybári kályhákat, kandallókat raktáron tart.

Vezérképviselői

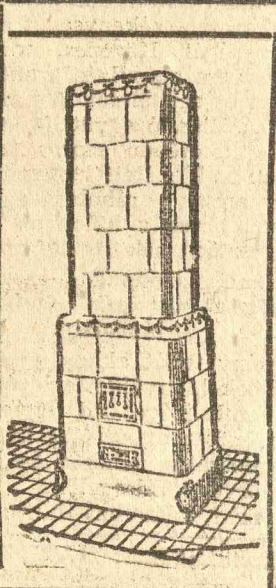
Graci kályhás

P. UNIRII

8

UDVARBAN

Szállít helyi gyártmányu kályhákat is, eszközöl átrakást, javítást és fayenc falburkolást



Tóvisi Géza:

Életmeghosszabbító intézmény

Orvosok és szakemberek állítják, tehát olyan tényezők, akik illetékesek is nyilatkoztattak, hogy az emberi élet időtartama, az elmúlt századokhoz képest jelentősen meghosszabbodott. Régebb az emberi élet átlagos időtartama 35—40 év volt. Ma legalább 55—60. De már olyan szakvélemény is elhangzott, hogy az emberi életkor határát 150 éven túlra is ki lehetne terjeszteni, mert a szervezet ilyen mathuzsáleminek tetsző életkor elérésére is lehetőséget nyújtana. Természetesen csak olyan életmód mellett, amely kíméli a szervezetet és a testet-lelket egyaránt állandó céltudatos gondolkodásban részeit.

Elképzelés és valóság
Mennyi az igazság ezekben a megállapításokban és mennyi az elképzelés, nem tudjuk eldönteni. Bizonyos, hogy az orvostudományok, az egészségvédelem és a népjólét fejlődése jelentős eredményeket ért el az emberi szervezet életképességének fokozásánál és minél hosszabbtartamu megőrzésénél. A tudósok azonban még mindig elégedetlenek az eddig elért eredményekkel. Ennek bizonyos, hogy Alexis Carrel dr., a híres tudós, a mesterséges szív feltalálója legutóbbi newyorki előadásában életmeghosszabbító intézet alapítását sürgette. Ez az intézmény arról gondoskodnék, hogy az emberi szervezet úgynevezett éltető erői minél gondosabb védelemben és állandó felügyelet alatt álljanak. Carrel szerint ugyanis a szervezet rendelkezik a halhatatlanság összes képességeivel, csupán az embervédelem minél tökéletesebb kiépítésén és az orvostudomány minél teljesebb és minél egységesebb élettudományi rendszerének megteremtésén mulik, hogy a földi ember ne 60—70 évig, hanem kétszer, háromszor ennyi ideig járhasa létezésének útjait.

Egyoldalu munka

Mindenestre rendkívül szép és minden elismerést megérdemlő dolog az orvostudománynak ez a nemes és áldozatkész fáradozása, az emberi élettartam meghosszabbítása érdekében. De egyoldalu ez a munka akkor, amikor az embervédelem inkább elméleti és platonikus-jellegű, míg az emberpusztítás nagyon is céltudatos és a legdöbbenetesebben gyakorlati. Amíg az orvos az élet meghosszabbításán fáradozik, minden rendelkezésre álló móddal és eszközzel, addig a haditudományok a legtervezetesebb munkát éppen az emberirtás szolgálatában végzi. Vagyis tehát, amit az orvos és a tudós épít, azt a politikus és diplomata a legtöbb esetben pillanatok alatt rombadönti. Mert a legszebb és legvirulósabb emberélet szivedobbanása másodpercek alatt megszűnik egyeden puskagolyótól, gránát repeszdarabtól, vagy néhány köbméternyi gyilkos gáz belélegzésétől. Mintha az orvosok képviselnék, mint védők, a nagy életfalál tárgyaláson a védelem szerepét, míg a hadiszergyárosok a szigorú vádló és könyörtelen megtorlást követelő ügyészek gyanánt a halálnak lennének földi megsemmisítői. Mit ér és mit érhet ilyenkor a Carrellek és társaik sok-sok, szinte naivan ható elképzelése, mit tehetnek itt a életmeghosszabbító intézmények, amelyeknek hősielekké apostolaira éppen úgy rázuhoghatnak a magasból a bombák, mint bármelyik védencükre.

Csak akkor...

Az emberiség egyetemes védelme, az igazi népjólét, az igazi társadalom és életbiztosítás a szónak tiszta és ősi értelmében csak akkor képzelhető el, ha ez a csunya, gyűlöletes életpusztító játék, ha ez a milliók s milliók bőrre tüzőtt vakmerő hazárdéria, ez a szadisztikus emberirtási akarat nemcsak valóságosan, de a gondolatban is kipusztul a föld színéről. Addig valahogyan úgy fest ez az egész, mint amikor a halálraítelt nagy betegnek éltető injekciókat adnak azért, hogy a bakó, a törvény rideg szellemében elvégezhesse kötelességét. Ke-

serü megállapítás ez, de tele van igazsággal. Fájdalmas igazság, ám ma minden életmeghosszabbítás csak arra jó, hogy annál gyorsabban, könnyebben és állandóbban állhassunk a legtöbbször nem természetes, hanem nagyon is természetellenesen, mondjuk így, mestersegesen és emberokozta halál — rendelkezésére. Szóval nem azért élünk, hogy éljünk, hanem azért, hogy bármely pillanatban elpusztulhassunk, ha a hadi-üzem-Cézároknak úgy kívánják.

Dr. Polcz Radó:

A házassági perekről

Magánjogi szerződést a legteljesebb mértékben, közepesen, vagy közepesen alul lehet teljesíteni. A teljesítés mértéke erősen függ a felek felfogásától, lelki fogékonyságától és a felek műveltségi állapotától. Gyakori az eset, hogy a jogosított fél a legmirevebben ragaszkodik a jogaihoz és méltányosságot nem ismerve, százszázalékos teljesítést követel. Gyakorló ügyvédek, akik, amikor megbízást kapnak, legelső elbírálói a pernek, sokszor tapasztalják, hogy mennyire küzdeniök kell a saját ügyükben elfogult felek kiméletlenül jogot kereső elhatározásaival és az ügyvédeknek, aki hivatását magasabbrendűen fogja fel, mennyire le kell tompítania jogaikban sértve érző felek tárgyalossággal ellentétben álló túlzott támadásainak az életét.

Olykor a jogi sakktábla két oldalán nem csupán csak a két ellentétes érdek áll, hanem egyik oldalon kiméletlen és vérszomjas felperes, a másik oldalon százszázalékosan teljesíteni nem tudó, szerencsétlen alperes. Különösen erős a harc a bérbeadók és bérlők között.

ami azzal is magyarázható, hogy a bérbeadó a bérlőt rendszerint nem tekinti valami egyenrangú szerződő félnek, hanem háztulajdonosi minőségből kifo-

zékeny, megbocsátani és feledni nem tudó beteges lelkek túlfűtött izgékony-ságával és nem engedi meg a házasság felbontását szörványosan előforduló apróbb sérelmek esetén.

Jellegzetes esetek

A jogesetek közül kiemelendő két jellegzetes eset. A férj nem iszákos. Egész héten szorgalmasan dolgozott a gyárban, ahol munkavezetői tevékenységei fejt ki. Szombaton kikapta a fizetését. Barátai társaságában 2 liter nehéz bort ivott meg. Éjjel részegen tért haza. Utközben egész heti keresményét elvesztette, vagy ellopták. Házastársa veszekedni kezdett és ahelyett, hogy megvárta volna, hogy kijózanodik, a különben is önértetes embert korholta és részeg disznóknak nevezte. A férj léceit ragadott, hogy feleségét megüsse, de meggondolta a dolgot és az ablakokat verte be és az asszonnyal szemben erős kifejezéseket használt. Másnap megbánta és házastársát kiengesztelni akarta. Az asszony ügyvédhez szaladt és megindult a válóper. A bíróság a keresetet elutasította, mert a férjnek azt a hibáját, hogy ritkán leitta magát, a kölcsönös elnézés jegyében megbocsátani köteles és bántó viselkedése részegségének következménye volt.

Másik eset: A férj kereskedő. Üzletzárás után nap-nap után a klubba ment és ott este 10-ig kártyázott. Azután ment haza vacsorázni. A bíróság az asszony válókeresetét elutasította, mert az asszony sem állította, hogy a férj vagyoni helyzetüket veszélyeztető módon kártyázott volna, de az esti 10 óráig történt állandó kimaradás, ha nem is helyeselhető, de nem olyan nagy jelentőségű viselkedés, amely miatt a házasság nem volna fenttartható és tulságos érzékenység nélkül a feleség a férjnek ezt a hibáját elnézni köteles. Ellenben egy másik esetben

a házasságot az asszony hibájából felbontotta, mert az asszony estéit állandóan a kártyaklubban töltötte és nagy összegben kártyázott.

Az asszonyok bizonyára azt mondják erre: látszik, hogy férfiak készítik a törvényt és férfiak ítélik meg. De az ítélet indokolása megnyugtató a lázadókat. A feleség a természet törvényei szerint is inkább van a családi fészekhez kötve, mint a férfi és amikor állandóan éjszakánként kimarad, az gyermekei gondozásának, háztartása rendszeres ellátásának rovására megy és férje iránti kötelességeit is megszegi.

Önkéntes megbocsátás

Eddig a kölcsönös megbocsátás és kiengesztelődés törvényes kötelességéről szoltunk.

A megbocsátás lelki folyamat, amelyet nem lehet kikényszeríteni.

Efelett tehát a törvény és a bíró olyképp örködik, hogy az apró és szörványos hibákat megbocsátani nem tudó,

No. 3. Szép, No. 3.

JÓ, olcsó,

finom és tartós paplant, törülköző, férfi és női fehérneműanyagok nagy választékban,

MAGAZIN DE PLAPOME

CAL. REG. FER-

DINAND,

No. 3. az udvarban, No. 3.

DOMBRIA

házi szöveget önköltségi áron minden versenyen felüli tiszta gyapju, valódi homespun uri és női divatszöveget önköltségi áron készít és elad. Egyedüli előrusító helye: Clujon Str. Regina Maria 4. sz. (Bejárati Str. Bratianu 19. felől is). Szövetkülönlegességek készítését rendelésre is vállaljuk.

tulérzékeny, vagy bosszuszomjas egyének sérelmeit tárgyilagosan kezeli és válókeresetüket elutasítja. De van a megbocsátásnak egy másik neve is, amikor válóper és bontó ítéletet maga után vonó súlyos sérelem csakugyan lenforog, de azt a sértett fél megbocsátásra irányuló lelki hangoltságából kifolyólag, vagy más okból elnézi, vagy megbocsátja.

A megbocsátás lehet kifejezett, vagy hallgatóságos.

Rendszerint hallgatóságos, vagy vélelmezett megbocsátással találkozunk, bár előfordul, hogy a megbocsátási nyilatkozat okiratba foglaltatik s még gyakoribb eset, amikor a támadó fél a válóper visszavonja és leteszi. Hallgatóságos megbocsátásnak tekintendő, bár egészen közel jár a kifejezett megbocsátás határához, ha a sértett fél a megbontott házassági életközösséget visszaállítja.

Vélelmezett megbocsátás

A vélelmezett megbocsátásnak egyszerűbb esete, amikor sértett fél a sérelem tudomására jutásától számított 6 hónap alatt a válókeresetét nem adja be. Ily esetben a válóper elévül, mert a törvény azt vélelmezi, hogy 6 hónap épp elegendő idő volt a megfontolásra és ez idő alatt a sérelem sokat veszített mélységéből és erősségéből, úgy, hogy az már színehagyott és megbocsátható. De ha a sértett felet újabb sérelem éri, az összes elévült válóokok, amelyek 10 éven belül fordultak elő, az újabb el nem évült válóok támogatására felhozhatók.

A megbocsátás vélelmezhető, ha a sértett fél az együttélés folytatására határozza el magát, mert akkor nem lehet többé szó a sértett házasság érdekének védelméről, hisz a házassági viszonyt ő maga is folytatni kívánja.

De a gyakorlatban nagyon sok eset fordult elő, amikor a megbocsátás vélelmezése a bírót erős ítélkező munka elé állítja.

Ez akkor fordul elő, amikor a vétkes fél állítja a megbocsátást és ezt valószínűsítő tényeket igazol és ezzel ellenében a sértett fél tagadja a megbocsátás tényét. Különösen kényes a helyzet, amikor a vétkes fél remissio tacita per concubitumot (hallgatóságos együttélést) állít. A reformátusok házassági joga az ily értelmű megbocsátást abszolút értékű megbocsátásnak tekinti, míg a tisztultabb bírói jogfelfogás az elválást egyedül, kiséző és a megbocsátást valószínűsítő körülmények nélkül, nem tekinti abszolút értékű bizonyítéknak, mert nincs kizárva, hogy az odaadás kényszer hatása, bótránytól, vagy egyéb okból előállott félelem következménye. A dolog természetéből folyik, hogy ez csupán nőre vonatkozik. A férfi ilyen irányú közeledése teljes mértékben védelmezi a megbocsátást.

— Családi ellentétek miatt a Dunába vetette magát egy fiatal tisztviselő. Budapestről jelentik: Tegnap hajnalban egy elegánsan öltözött fiatal nő rohant fel a Lánchidra. Ott hirtelen ledobta télikabátját, felmászott a korlátra, majd nagy lendülettel a Dunába vetette magát. Halálsikolyára a közeli motoros őrhajók azonnal a színellyre siettek, de a szerencsétlen nő többé nem bukkant fel a habokból és minden kutatás hiábavalónak bizonyult. A télikabátjában talált iratokból megállapítható, hogy Fazekas Gizella tisztviselővel azonos, aki családi ellentétek miatt követte el végzetes tettet.

Nyomatott a lap tulajdonos: MAYER ANTAL nyomdájának körforgóján. Cluj-Kolozsvár.